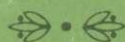

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET LAPJA

ALAPÍTVÁ:
1862-ben

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

1992.

SZEPTEMBER

CXXVII. évfolyam

A tartalomból

*Vándorgyűlés Sárospatakon
255. oldal*

*„...Az erők egyöntetű tömörülésében és
szervezkedésében látom a siker előfeltételeit ...
csak az egyesült, szervezett erőben
rejlik a siker titka!”
256. oldal*

*Az idei forró nyárhoz talán a leghasonlóbb az
1952-es nyár volt, amikor egy kissé meg is
haladta a hőségnapok száma az idei értékeket
Sárospatak térségében is.
261. oldal*

*A legszigorúbb védelemre szoruló erdővagyon
ellen elkövetett sérelmeket a
leghatározottabban büntetni kell...
269. oldal*

*... nem emelték fel szavukat az ellen a hamis
propaganda ellen, hogy a vadászat
természetvédelem.
270. oldal*

*Így megindult a korábbi időszakban
felhalmozott erdőn kívüli vagyon felélése.
281. oldal*

Erdészeti Lapok
Az Országos Erdészeti Egyesület
folyóirata.
CXXVII. évfolyam 9. szám
(1992. szeptember)
HU ISSN 1215-0398

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság. **Tagjai:** Agócs József, Apatóczy István, dr. Balázs István, Barátossy Gábor, dr. Bartha Dénes, Bolla Sándor, dr. Bondor Antal, Bús Mária, Gencsi Zoltán, dr. Göbölös Antal, Gyöngyössy Péter, dr. Járasi Lőrinc, dr. Kárpáti László, Kertész József, Korbonszky Kazimírné, dr. Kovács Máttyás, ifj. Páll Miklós, Pápai Gábor (a bizottság elnöke), Rakk Tamás, dr. Sonnevend Imre, dr. Szikra Dezső, dr. Szodfridt István, Varga Béla.

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR

TERVEZŐSZERKESZTŐ: SÁGI MARGIT

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.
 Telefon: 2016-293

Felelős kiadó: DR. SÉBOR JÓZSEF, a Monteditio KFT ügyvezető igazgatója.

Kiadóhivatal: 1075 Budapest, KÁROLYI krt. 5/a.

Telefon: 1412-890, 137-360/425.

Nyomdai munkák: Monteditio KFT nyomdaüzeme, Budapest. Felelős vezető: Hegyi Ferenc.

Munkaszám: 1992-0085

A kézirat lezárva: 1992. szeptember 3.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlap-kézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. — 1900 — közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 30,- Ft. Előfizetés fél évre: 180,- Ft, egész évre: 360,- Ft. Megjelenik havonta. Külföldön terjeszti a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, 1389 Budapest, Pf.: 149.
 Az évi előfizetés ára: 10 USD

СОДЕРЖАНИЕ

Выездная сессия Венгерского Лесного общества 1992, Шарошпатак	
И. ШТЕЙНЕР: Натуралистическое лесное хозяйство на службе охраны среды и защиты природы	270
И. АНДА: Изменение политики в венгерском лесном хозяйстве	283

TARTALOM

VÁNDORGYŰLÉS '92

Ünnepi megemlékezés	255
Tanulmányút	258
Nemes Csaba: Sárosptak éghajlata	260
Közgyűlés	261
Elnöki köszöntő és megnyitó	261
Főtitkári beszámoló	262
Ellenőrző bizottsági jelentés	265
Főtitkárhelyettes választás	265
A díjbizottság előterjesztése	266
Hozzászólások	268
Dr. Tarján Lászlóné: Környezeti politikánk és az erdőgazdálkodás	268
Dr. Rott Nándor: A környezet védelme az emberiség jövője	270
Steiner József: Természetszerű erdőgazdálkodás a környezet- és természetvédelem szolgálatában	270
Dr. PappTivadar: Természetszerű erdőgazdálkodás	276
Kovács Zsolt: Néhány bajunkról	277
Duska József: A természetszerű erdőgazdálkodás korlátairól	278
Elnöki zárászó	279
Erdésmúzeum Pálházán	279
A vándorgyűlés résztvevői	280
Dr. Mátyás Csaba: Tudományos rendezvények Sopronban és az Akadémián	281

VÁNDORGYŰLÉS KISMARTONBAN

Rövid beszélgetés Bertram Blin úrral	282
Dr. Anda István: Rendszerváltás a magyar erdőszetben	283
Egyesületi Hírek	290

INHALT

**Wanderversammlung 1992.
 Sárosptak**

Steiner, J.: Naturgemässe Waldwirtschaft im Interesse des Umwelt-, und Naturschutzes	270
Dr. Anda, I.: Systemänderung im ungarischen Forstwesen	283

CONTENTS

**The Hungarian Foresters Assembly '92.
 Sárosptak**

Steiner, J.: Natural forest management in service of environmental and wildlife conservation	270
Anda, I.: Changes in Hungarian forestry policy	283

VÁNDORGYŰLÉS

Sárospatak 1992. augusztus 7–8.

„Oh természet, óh dicső természet!”

1. ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS

Rekkenő hőségben, méltóságteljesen gördült ki Sárospatakról az az autóbusz-karaván Tolcsva irányában, amely a hatvanegyedik vándorgyűlésre érkezett erdészeket szállította. Tolcsván a néhai Waldbott kúria udvarán *Cserép János* vezérigazgató üdvözlő szavai után *Schmotzer András*, az OEE elnöke nyitotta meg a hivatalos programot:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kedves Vendégeink, nagyrabecsült Kollégák!

Az Országos Erdészeti Egyesület 126 éves történetében első ízben rendezhetjük meg vándorgyűlésünket a Zemplén hegységben, ahol a tájnak és minden településnek történelmi hangulata van. A mai kor embere is történelmi időket és eseményeket él át. Vonatkozik ez szeretett szakmánkra is. Az erdész akkor áll hivatása magaslatán, ha legalább egy évszázadra vissza, és egy évszázadra előre tekint, és ebbe az időtartamba helyezi el saját aktív 30-40 éves tevékenységét. Ha faggatjuk a múltat, rájöhethetünk, hogy akkor vagyunk bölcssek, ha a jót és a szakszerűt, amit elődeink alkottak, méltó utódként tiszteletben tartjuk és mindennapi munkánk során alkalmazzuk.

A fogyasztói társadalom rádöbbsent arra, hogy a Föld tartalékai végesek, felismertük azt, ha nem jól sáfárkodunk természeti értékeinkkel, az emberiség pusztá létét veszélyeztetjük. A világörökség része a magyar erdő is. Mi ezt az örökséget szeretnénk szakmai igényességgel az ökológiai szempontok előtérbe helyezésével megőrizni és fejleszteni.

E gondolatok jegyében az OEE 1992. évi vándorgyűlését megnyitom.

Az Országos Erdészeti Egyesület vándorgyűlései

1.	1867	Losonc	22.	1910	Budapest	43.	1970	Nyíregyháza
2.	1868	Debrecen	23.	1926	Sopron	44.	1972	Tata
3.	1869	Kassa	24.	1928	Szombathely	45.	1973	Szekszárd
4.	1872	Torda	25.	1929	Parádfürdő	46.	1974	Eger
5.	1874	Kalocsa	26.	1934	Kecskemét	47.	1975	Visegrád
6.	1875	Pilismarót	27.	1935	Pécs	48.	1976	Balatonfüred
7.	1879	Székesfehérvár	28.	1936	Miskolc	49.	1977	Debrecen
8.	1880	Mehádia	29.	1938	Esztergom	50.	1978	Pécs
9.	1882	Máramarossziget	30.	1949	Szeged	51.	1980	Gödöllő
10.	1884	Pécs	31.	1957	Parádfürdő	52.	1981	Győr
11.	1885	Budapest	32.	1958	Pécs	53.	1983	Sopron
12.	1887	Körmöcbánya	33.	1959	Szeged	54.	1984	Kecskemét
13.	1890	Ótátrafüred	34.	1960	Kaposvár	55.	1985	Eger
14.	1895	Besztercebánya	35.	1961	Baja	56.	1986	Szolnok
15.	1898	Sepsiszentgyörgy	36.	1962	Debrecen	57.	1987	Balatonszéplak
16.	1899	Pozsony	37.	1963	Nagykanizsa	58.	1988	Debrecen
17.	1900	Selmecebánya	38.	1964	Eger	59.	1989	Szombathely
18.	1902	Arad	39.	1966	Sopron	60.	1991	Sopron
19.	1906	Budapest	40.	1967	Keszthely	61.	1992	Sárospatak
20.	1907	Pécs	41.	1968	Miskolc			
21.	1909	Fenyőháza (Liptó)	42.	1969	Szombathely			

Megemlékezés

Waldbott Kelemen báró tiszteletére

felavatott emléktábla kapcsán

Az OEE vezetőségének nemes elhatározása eredményeként ezévi vándorgyűlésünk első és kiemelkedő eseménye, hogy Waldbott Kelemen báró emlékének tisztelegve emléktáblát helyezünk el egykori egyesületi elnökünk kastélyának falán. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy meghívásunk ellenére fia, Waldbott János betegsége miatt nem tudott személyesen rendezvényünkön részt venni, de köszöntötte a rendezvényt, levelét Barátossy Gábor főtitkár úr fogja felolvasni. Megtisztelve érezzük magunkat, hogy Waldbott Kelemen báró unokaöccse, Waldbott Pál báró megtisztelte rendezvényünket.

A Waldbott nemzetség Európa legrégebb nemesi családjai közé tartozik. A történelem során a család több ágra szakadt és Európa számos országában élnek. Waldbott Frigyes, aki a katonai hivatást választotta, majd sebesülése után tisztviselő volt, házassága révén jutott a zempléni örökséghez, majd birtokrészek vásárlásával (Tolcsván és Erdőbényén) mintegy 12 000 hektárt birtokolt e térségben.

Waldbott Frigyes felismerte, hogy a filoxéra járvány után a hegyaljai szőlőművelésben, valamint a szakszerűtlen erdőgazdálkodásban rejlő hibák kiküszöbölésével mintaszerű szőlő- és erdőgazdálkodást lehet birtokán folytatni.

Waldbott Kelemen 1882. január 19-én ebben az épületben, Tolcsván született. Édesapja katonai hivatását választotta, 1904-ben avatták tisztté Bécsújhelyen. Az I. világháborúban századosi rangban harcolt a tűzvonalban. Ezt követően 1918-ban az Osztrák-Magyar Monarchia vezérkarának összekötő tisztje lett Kijevben. 1919-ben kilépett a hadseregből, és 1920-ban szolgálaton kívüli őrnaggyá léptették elő. Katonai képességeit számtalan kitüntetés fémjelzi. Édesapja 1923-ban bekövetkezett halála miatt Waldbott Kelemen a gazdálkodásnak szentelte életét.

Forgách Erzsébet grófnővel kötött házassága révén Szabolcs-Szatmár megyében további 3000 kat. holddal növekedett birtoka. Waldbott Kelemen báró erdészeti pályafutásának kezdete az 1923-as esztendőre esik, amikor őt választotta meg elnökévé Miskolcon a „Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete”. A két világháború közötti nehéz időszak különösen nagy veszteséget okozott az erdőgazdálkodásnak, ugyanis a trianoni békekötés kapcsán erdőterületünk 84%-át elvesztettük. Az anyagi és erkölcsi válság kialakulása szakmánkat is megosztotta a hazai értelmiség körében kiéleződött kenyérharc. Súlyos gondok merültek fel a faellátás tekintetében és felütötte fejét a korrupció. Nyilvánvalóvá vált, hogy a megváltozott új körülmények miatt ki kell dolgozni egy új erdészeti politikát. Kaán Károly helyettes földművelésügyi államtitkár ennek alapjait megvetette, de korai nyugdíjazása miatt ezt a tevékenységét nem tudta befejezni. Az új Erdőtörvény megalkotása az utódokra hárult. Az OEE létrehozta a maga törvényelőkészítő bizottságát. Az egyesületbe tömörült erdőmérnökök többsége felismerte, hogy a kialakult társadalmi helyzetben az erdészeti politika formálása során nem lehet az erdőbirtokos osztályt mellőzni. Egyes birtokosok maguk is szívesen éltek az egyesület által adott közelelti lehetőségekkel. Így az OEE lett a Földművelésügyi Minisztérium társadalmi vitapartnere az Erdőtörvény-alkotásban, amelynek az élén Waldbott Kelemen állt. Az egyesületben 1929-ben kezdődött magas ívű pályája, amikor az október 16-án Parádon lebonyolított közgyűlésen egyhangúlag az OEE alelnökévé választották meg.

Waldbott határozott, célratörő, ugyanakkor rugalmas egyéniségének köszönhető, hogy a világgazdasági válság ellenére 1934 végére sikerült az Erdőtörvényt az Országgyűlés által szentesíteni, amely 1935. évi IV. törvénycikként vonult be a történelembe. A törvény létrejötté a különböző érdekcsoportok közötti kompromisszumok eredménye, melyben döntő szerepe volt Waldbott Kelemen politikus egyéniségének. Összhangot tudott teremteni a három fő tényező: az erdőbirtokosok érdekei, az állami irányítás, valamint az erdészeti szakemberek között.

Waldbott báró agilis és energikus közreműködése közrejátszott abban, hogy 1933. december 19-én az OEE rendes közgyűlésén közfelkiáltással a testület elnökévé megválasztották. Jelentős eseménye volt mind a szakma, mind pedig Waldbott életének, hogy az 1933. évi 970/M.E. sz. miniszterelnöki rendelet létrehozta az Országos Fagazdasági Tanácsot, melynek első elnökévé Waldbott Kelemen neveztek ki.

Waldbott báró elnöki vezéreszméje az erdészet belső egységének megszilárdítása volt, a gazdaság összes személyi összefogásával azért, hogy ez a kis szakma eredményesen tudjon fellépni és az érdekeit meg tudja védeni a külvilággal szemben.

Több mint egy évtizedes, a körülmények kedvezőtlen alakulása ellenére mégis eredményekben gazdag életutat mondhat magáénak.

A század legjelentősebb erdészeti eseménye az 1936-ban megrendezett II. Erdészeti Világkongresszus volt. Ma a világ legfejlettebb államai versenyeznek a rendezés jogáért – a magyar erdészet hatalmas sikerként könyvelheti el, hogy a II. Erdészeti Világkongresszus lebonyolítására megbízást kapott. Tetézte a sikert, hogy a kongresszus elnökévé Waldbott Kelemen választották.

Waldbott báró kiemelkedő személyiségének, politikus nagyságának köszönhető, hogy a Centre International de Sylviculture, amely 1939-ben Berlinben alakult, első elnökévé 4 évi időtartamra, titkos szavazással és egyhangúlag Waldbott Kelemen választotta meg.

Jövőbe látó gazdaságpolitikus volt. Nemcsak az erdészet, de a tokajhegyaljai híres szőlészete és borászata is mint birtokost arra ösztönözte, hogy aktívan bekapcsolódjon ezen tevékenységbe is. 1933-tól a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének elnökévé is megválasztották.

Országgyűlési képviselő volt. Zemplén Vármegye törvényhatóságának küldötteként került a felsőházba. 1945-ben, amikor a magyar arisztokrácia tömegesen menekült nyugatra, Hedvig nevű lányával ő is csomagolni kezdett budai lakásában. A németektől, akik nem felejtették el, hogy milyen magas diplomáciai tisztséget tölt be, előkelő elszállásolási lehetőséget kapott a német főváros egyik villájában.

Ennek ellenére úgy határozott, hogy nem hagyja el az országot. Még dörögtek a fegyverek Budán, amikor önként jelentkezett romeltakarítási munkára, s február 11-én lecsapott mellette egy akna és Waldbott báró örökre itthon maradt.

Mit hagytok részünkre örökségül báró Waldbott Kelemen? Hadd idézzem néhány gondolatát, amelyek a mai napig is időszerűek. „...Az erők egyöntetű tömörülésében és szervezkedésében látom a siker előfeltételeit ... csak az egyesült, szervezett erőben rejlik a siker titka!” „A széthúzás mindig az ellenséges erők uralomra jutását jelenti. Ennek igaza le van fektetve a divide et impera közismert jelszóban. Kérve kérem ... ne essünk áldozatul a turáni átoknak, hanem fogjunk össze, tömörítsük erőinket a nehézségek leküzdésére és a közös cél elérésére ... tegyék magukévá rövid jelszavamat: Egységesen előre!”

Tiszta szívből kívánom, hogy báró Waldbott Kelemen gondolatai szakmánkon belül mielőbb érvényesülhessenek.

Schmotzer András

Az elnök megemlékezése után *Barátossy Gábor* főtítkár olvasta fel *Waldbott János* levelét:

Igen tisztelt Elnök Úr, igen tisztelt Főtítkár Úr, tisztelt ünneplő közönség!
Amilyen örömmel készültem édesapám munkásságának emlékére rendezett ünnepen részt venni, olyan nagy sajnálattal kell lemondjam jelenlétemet, mivel egy térdtörés miatt sajnos nem vagyok utazóképes.

Különös örömmel tölt el az a tény, hogy eljött az az idő, mikor az egyént ismét érdemei szerint ítélik meg, és elmúlt az a szomorú fejezet, mikor külső tényezők, mint címek és rangok egy egész társadalmi osztály jogtalan elítélését okozták.

Úgy nagyapám, Waldbott Frigyes, mint édesapám, mondhatni szenvedélyesen szerették az erdőt, már nagyapám magával hozta a század elején Németországból az ottani erdészet tradícióját és tudományát. Meghonosította a fenyőt a Hutavölgyben és továbbadta fiainak a föld és az erdő iránti szeretetét. Édesapám egész munkás életét a magyar erdőgazdaság előrevitelének szentelte.

Őszintén köszönöm az egész család nevében, hogy ilyen méltó emléket állít számára az Országos Erdészeti Egyesület és szívből kívánom önöknek, hogy a közgyűlés napjai a magyar erdészet ügyeiben sok sikert hozzanak.

Ezúton kérem Tolcsva község minden lakójának szeretetteljes üdvözlőmet átadni.

Szívélyes köszöntéssel
Waldbott János

A kastély falán elhelyezett emléktáblát *Waldbott Pál* leplezte le. Elmondotta, hogy igencsak jó helyre került a tábla, pont azon két ablak közé, mely a nagybácsi dolgozószobája volt, ahol a sok-sok helyes elképzelés született, formálódott. A déli harangszó csak meghiتهbbé tette a pillanatot, mikor egyesületünk nevében az elnök és a főtítkár elhelyezte a tagság nevében az emlékkoszorút. A helybéli kisiskolások rövid műsort adtak. Áprily Lajos „Szeret az erdő” c. versét *Pribilla Tímea* mondta el, majd a tizenkét gyermek egy-egy kis csokrot helyezett el az emléktábla alá, ahol ezentúl a látogatók is olvashatják:

● Ebben a kastélyban
született és alkotott
báró Waldbott Kelemen
1882 – 1945
a neves agrárpolitikus és
zempléni mintagazda, az
Országos Erdészeti
Egyesület elnöke.

Emlékére állította
az OEE
1992

2. TANULMÁNYÚT

Szaniszló Gábor, a tolcsvai erdészet igazgatója röviden ismertette a szakmai program erdészetére eső részét, majd autóbuszra szálltak a vándorgyűlés résztvevői és az egyre elviselhetetlenebb hőség elől megindultak az enyhét adó terepi bemutatók irányába.

Dr. Járás Lőrinc nyugalmazott erdőmérnök imponáló hely- és szakismerettel kalauzolta a buszkaravánt, melynek „zászlóshajójában” foglaltak helyet a külföldi meghívottak. Nevezetesen: Dipl. Ing. Hubert IBY, Herbert STUMMER WALDBOTT BASSENHEIM Pál Ausztriából, Joachim BUF és Manfred ZIELKE Németországból, valamint Ing. Andrej DORCIK és Frantisek GÁBOR a Cseh és Szlovák Köztársaságból. A háromhutai 121 B erdőrészlet duglasz állománya mindenkit ámulatba ejt, légyen az szakmabéli, vagy erdőszerető. A rövid séta fáradalmait feledtette Kertész József alelnök szavalata. A rímre érzékeny füleknek egészen fantasztikus élményt jelentett az erdei akusztikában felhangzó Tay Suclefawn vers.

Erdész imája fiáért

*Növeld magas szilnek, fenyő egyenesnek
Reggel, mint a madár, füttyüljön, nevensen
Olyan erős legyen, mint a tölgyfa ága
Oly tiszta a lelke, mint a hárs virága.*

*Tanítsd meg, hogy árnyat, menedéket adjon
A nála gyengébbnek – ingyen hű maradjon
Engedd, hogy éjszaka higgyen virradásban
S lelje örömet a hajnalhasadásban.*

*Városban a lelke talán megvakulna
Napos magasságból le a porba hullna,
Mikor csak a szellő suttogását hallja
Engedd, hogy az erdőt hazájának vallja.*

Az újhutai kastélypark kertjében felállított sátor alatt szemmel láthatóan mindenkinek jól esett a gyors ebéd, és a vándorgyűlés igazi sava-borsa, a baráti beszélgetés. A szervezők dicséretére legyen mondva, hogy nem hajsztolták a programot, hanem bőven hagytak időt az eszmecserékre. Bak Júlia, mint háziasszony, mindenhol ott volt, ahol segíteni lehetett.

Továbbhaladva koradélután a már kissé enyhülő hőségben, dr. Járás Lőrinc elmesélte a környékben esett különös kalandját Szolnokról táborozó iskolásokkal. „Munkám miatt többször elhaladtam a patakparton felállított sáortábor mellett, mikor feltűnt, hogy minden sátorhoz tartozik egy ketrecféle alkotmány. Csodálkozó kérdésemre a táborvezető tanár elmondotta, hogy minden nebuló szülője odaadta a legjobban tojó tyúkját, s így hát minden napra van friss tojás. Rókakalandról nem esett szó.”

Kétségtelen, hogy a szakmai bemutató szenzációja az utolsó megállóban volt, a Háromhuta Maklány természetes felújításoknál. Szinte hihetetlen volt, amit ott az erdőművelők láttak. Vadvédelmi kerítés nélkül kefesűrű újulat, károsításnak nyoma sincs. Fekete Péter nyugalmazott kerületvezető és utódja, Pásztor Tibor kiváló munkát végeztek. Gratulálunk.

Alljon itt a bemutatott területek részletes leírása.

HÁROMHUTA MAKLÁNY**Természetes erdőfelújítások**

	74A	88A	88B			
Erdőrészlet adatok						
Terület (ha):	22,1	3,8	7,0			
Els. rendeltetés:		fatermelés				
Teng. fel. mag. (m):	460-530	420-460	380-420			
Fekvés:	NY	K	K			
Lejtés:	15°	10°	15°			
Klíma:		bükkös				
Hidrológia:		VFLEN				
Gen. talajtípus:		agyagbemosódásos barna erdőtalaj				
Termőréteg vast.	középmély	középmély	sekély			
Üzemtervi előírás						
Erdősítés módja:		természetes felújítás magról				
Erdősítés jellege:		fokozatos felújítás végvágás				
Tervezett elegyarány:	KTT60	B40	KTT 100			
			KTT 70 B 20 Gy 10			
Anyaaállomány adatai						
Fafaj:	KTT	B	KTT	KTT	B	GY
Eredet:	S	S	S	S	S	S
Elegyarány:	60	40	100	76	20	4
Záródás:	80		75		75	
Kor:	87		81		86	
Magasság (m):	25		23		20	
Átmérő (cm):	32		26		32	
Körlap (m ² /ha):	27,5		24,6		28,4	
Törzsszám (db/ha):	340		460		380	
Fatérfogat (m ³ /ha):	404		331		340	
Faterm. kép. (m ³ /ha/év):	8		11		11	
Utolsó fahasználat éve:	1989		1991		1991	
Az erdősítés jellemzői						
Köt. kezdő éve:	1983		1988		1988	
Végvágás éve:	1989		1988			
Akt. köt. alá vont. ter. (ha):	22,1		1,8		4,2	
Sik. erdősült ter. (ha):	17,6		1,8		4,2	
Készültsége:	többéves		áll. alatti		áll. alatti	
Elsz. céláll. típus:	B		KTT		KTT	
Elegyarány:	KTT50	B50	KTT 90	GY 10	KTT 70 B 15	GY 15

Értesítjük tagtársainkat, valamint tagvállalatainkat, hogy az egyesület 1992. szeptember 1-jétől megállapodást kötött a MTESZ Budapest, Fő utcai épületében lévő vendégszobák hasznosítására.

A szobák (2 db 2 ágyas, pótágyazható) külföldi és belföldi vendégek kulturált elszállásolására egyaránt alkalmasak. Az árak kialakítása folyamatban van, azt tervezzük, hogy tagjaink számára 250-350 Ft/fő/éjszaka lesz.

Az igényléseket az OEE Titkárságára kell megküldeni a 156-1215 faxon.

SÁROSPATAK ÉGHAJLATA

Ha Magyarország éghajlati osztályozását vesszük figyelembe, akkor Sárospatak térségének a jellemzésére a mérsékelt jelző a legáltalóbb, jelesül a mérsékelten meleg – mérsékelten száraz értékelés. Mit is jelent ez részletesebben?

Egy átlagos nyári napon, a nappali felmelegedések mintegy 25-26°C körül várhatók, míg az éjszakai lehülések 13-15°C között alakulnak az évszakos normálértékeknek megfelelően. Nem így van ez azonban minden nyáron, mint ahogy másként vélekednének idén a sárospatakiak, ha most kérdeznék őket. Nemcsak országosan, hanem **Sárospatak környékén is rendkívül tartós, hosszú kánikulai meleget jegyezhetünk fel 1992 nyarán.** Tulajdonképpen július második felétől kezdődően egészen augusztus végéig az esetek többségében elérte, vagy meghaladta a napi maximumhőmérséklet a 30 fokot. Ezeket a napokat hőségnapnak hívjuk. Idén augusztusban mintegy háromszor annyi hőségnapot regisztráltak Sárospatakon, mint a sokévi átlag alapján várható. **A havi maximumot (35,1°C) augusztus 10-én jegyezték fel.** Ez az érték meglehetősen ritka ezen a vidéken, de már mértek ennél melegebbet is. *1952 híresen meleg és száraz nyarán, augusztus 16-án 38,3°C-ot mutatott a maximumhőmérő higanyszála Sárospatakon.* Az ideai forró nyárhoz talán a leghasonlóbb az 1952-es nyár volt, amikor egy kissé meg is haladta a hőségnapok száma az ideai értékeket Sárospatak térségében is.

Az átlagos 550-600 mm évi csapadékösszeg az országos átlagnál nem sokkal kevesebb. Azonban az ideai száraz, egyes térségekben rekord száraz periódus Sárospatak térségében is érezteti hatását, de nem olyan szigorú mértékben, mint egyes alföldi vagy déldunántúli megyékben. Augusztus végéig a sokévi átlagos csapadék mennyiség mintegy 40%-a hullott le Sárospatak térségében. Azaz a mérsékelt száraz jelző az ideai évben csak az ország más térségeivel szemben tett összehasonlításban állja meg a helyét.

Ha a téli hónapok hőmérsékleti normál értékeit vizsgáljuk meg, akkor megtudhatjuk, hogy egy átlagos téli napon a minimum hőmérsékletek -3, -6 fok között alakulnak. Az átlagos értékeknél természetesen jóval hidegebbek is előfordulhatnak. *Sárospatakon a téli hideg rekordot nem is olyan régen, 1987 januárjában jegyezték fel.* Az 1987 januári középhőmérséklet -8,4°C volt, ami mintegy 5 fokkal alacsonyabb az ilyenkor megszokottnál. A különösen kemény, hideg időszak január 8. és 15. között volt. Január 11-én elkezdett havazni, és kisebb megszakításokkal szinte két napig egyfolytában esett a hó. Tizenharmadikán hajnalra kiderült az ég, feltámadt a szél és ezen a reggelen mérték a leghidegebbeket az egész országban. **Sárospatakon ekkor mérték a helyi rekord hideget, -17,8°C-ot.**

A telek másik fontos jellemzője a hótakaró vastagsága, előfordulásának tartama, első és utolsó megjelenésének időszaka. Sárospatak térségében a telente elő-

forduló hótakarós napok átlagos száma 40-45 közé tehető. Persze az esetek 10%-ában 65-75 napon keresztül is összefüggő hótakaró boríthatja a vidéket. A telente előforduló átlagos maximális hótakaró nagysága mintegy 15 cm, az esetek 10%-ában azonban akár 30-40 cm-es összefüggő hótakaróra is lehet számítani.

Érdeemes megemlíteni az átmeneti évszakok néhány érdekes jellemzőjét. Így például a térségben az első fagyos nap átlagosan április 20., míg az utolsó általában október 15. tájékán körül fordul elő. A fagymentes időszak átlagos tartama mintegy 170-180 nap ezen a vidéken. A 10°C-os napi középhőmérséklet tavaszi határnapja április 15. és 20. közé esik. Ennek megfelelően az erdők-mezők jól ismert vadvirága, a gyermekláncfű virágzásának átlagos időpontja Sárospatak környékén április 15. és 20. közé esik. Az orgona inkább a 12-13 fokos napi középhőmérséklet tavaszi határnapja után kezd virágozni, azaz Sárospatak környékén átlagosan május 1. és május 5. táján. Érdeemes még megjegyezni, hogy ezen a vidéken a fehér akác virágzásának átlagos időpontja május 20. és 25. közé tehető egy átlagos időjárású esztendőben.

Néhány más éghajlati jellemzőről szólván, például az évi átlagos napsütéses órák száma 1900 óra, ami országosan a legalacsonyabbak közé tartozik. Ennek megfelelően a borult napok évi száma az ország nyugati csücskéhez hasonlóan ezen a vidéken a legtöbb. Mégis a csapadék jóval kevesebb, mint például Nyugat-Dunántúlon. Sárospatak borult, napfényben szegény, ugyanakkor az ország viszonylag szélcsendesebb vidékei közé tartozik. A szélcsendgyakoriság mintegy 10%-os. Ha nincs szélcsend, akkor több mint 30%-ban északi, 15-20%-ban északnyugati irányú szél fúj, ami annyit jelent, hogy a szeles időszakok mintegy felében az északnyugati-északi szélirányok a jellemzők.

Nemes Csaba
Országos Meteorológiai Szolgálat

3. KÖZGYŰLÉS

Szombaton fél kilenckor kezdődött Sárospatak impozáns épületében, Makovecz Imre építész és Mezey Gábor belsőépítész által tervezett kultúrközpontban a küldöttközgyűlés.

SCHMOTZER ANDRÁS:

Elnöki köszöntés és megnyitó

Tisztelt Közgyűlés! Hölgyeim és Uraim!

Túl a szakmai napon és az ünnepi megemlékezésen, a 126 éve alapított OEE küldöttközgyűlésén *köszöntöm* baráti szeretettel tagságunk minden képviselőjét, a küldötteket, választmányi és elnökségi tagokat,

- nagy tisztelettel *Baross György, Joachim Buff* urakat, egyesületünk tiszteletbeli tagjait,
- köszöntöm különös tisztelettel *dr. Gergátz Elemér* földművelésügyi miniszter urat,
- meleg szeretettel *dr. Tarján Lászlónét*, a KTM államiitkárát, aki egyben meghívott előadónk is,
- megkülönböztetett tisztelettel *dr. Rott Nándor* urat, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnökét, aki szintén meghívott előadónk,
- barátsággal *Dauner Márton* kollégánkat, az FM Erdő- és Faipari Főosztálya vezetőjét,
- nagy tisztelettel a *Waldbott* család körünkben megjelent tagjait, valamint a közgyűlésünket jelenlétükkel megtisztelő külföldi vendégeinket, közülük is
- *Rassu Prinz von Bayern* urat, a Burgenlandi Erdészeti Egyesület elnökét,
- *Joachim Buff* urat, úgy is, mint a Német Erdészeti Egyesület képviselőjét,
- *Andrej Dorcik* urat, a Szlovák Erdészeti Egyesület elnökét,
- *Milan Hocevar* urat, a Szlovén Erdészeti Egyesület elnökét, és valamennyi külföldi vendégünket,
- örömmel köszöntöm a társegyesületek, a különböző politikai pártok, a sajtó és a rádió tisztelt képviselőit, mindazon szervezetek és szövetségek tagjait, akik egyesületünkkel reményünk szerint együttműködve akarnak és tudnak tenni a krönnyezetünk védelméért és a magyar erdőkért
- és végül szeretném köszönetemet kifejezni a rendezvényünket befogadó városnak és vezetőinek, valamint a Borsodi EFAG vezérigazgatójának, *Cserépfalvi Jánosnak* és minden kedves kollégájának, hogy teret adott és megszervezte ezévi közgyűlésünket, melyet ezennel megnyitok!

Mielőtt munkánk sűrűjébe vágunk – úgy érzem – néhány szóval indokolnom kell közgyűlésünk meglehetősen rendhagyó, zsúfolt programját, a hely, az időpont és a téma megválasztását. Nagy örömmel vettük házigazdánk meghívását, ez a helyszín az itteni adottságok és a genius loci (a hely szelleme) miatt ugyanis e sorsfordító rendezvényünk eszményi színhelyül kínálkozott.

Megnyugvásunkra szolgál, hogy ha megkésve is, két súlyos mulasztást végre jótétehetünk. Az első, szinte érthetetlen adósságunk az volt, hogy egyesületünk – 126 éve alatt legnagyobb fórumunk és legmagasabb szintű testületünk – még soha nem jutott el erre a vonzó, erdészeti szempontból egyik legérdekesebb, s legjelentősebb tájra. A másik mulasztásunk – mondhatnám: bűnünk – pedig a magyar erdészet kiemelkedő géniusza, *báró Waldbott Kelemen* emlékének és gazdag hagyatékának méltatlan mellőzése volt.

Külön szerencse, hogy ráadásul a rendkívül kedvező termőhelyi adottságok, a messze földön híres, páratlan minőségű ökotípusa az erdők királyának, a kocsánytalan tölgynek, a természet megújuló erejét lépten-nyomon hirdető bükk, és a nagy elődünk szakszerű gazdálkodásából eredő gyakorlati tapasztalatok kimeríthetetlen kincsestára valósággal predestinálják a zempléni erdőket a természetközeli erdőgazdálkodás programjának meghirdetésére, kiterjesztésére.

Közgyűlésünk mottója remélhetőleg már nem kíván részletes indoklást. Az erdővel szemben támasztott társadalmi igény radikális változását nem venni tudomásul a szakma öngyilkossága lenne. Tudomásul kell vennünk, hogy az erdő az egész társadalom tulajdona, globális jelentőségű, nélkülözhetetlen közvagyon. Fenntartása, gondozása, fejlesztése, az olykor felelőtlen, önző és kapzsi ember által rajta ütött sebek gyógyítása a ma és főleg a jövő szakemberének első számú feladata. Ehhez a munkához szakmánk minden területén megújulásra, esetenként gyökeres változásra és mindenképp új, ökológiai ihletésű gondolkodásra van szükség. Az idő sürget, a késlekedés jótétehetetlen katasztrófát eredményezhet.

A megoldást nem hagyhatjuk a más közegben felnövő, következő generációra. Ugyanakkor – be kell vallanunk! – egyedül képtelenek vagyunk gyorsan kibújni saját bőrünkön, mellőzni beidegződött mozdulatainkat, és minde nélkülöt pótolni hiányzó alapismereteinket. Ez a felismerés a magyarázata annak, hogy – rendhagyó módon – ezúttal nem magunk között vagyunk, közös ügyünket, a természeti környezetvédelmet csak minden érintettel együtt szolgálhatjuk sikerrel. Tudjuk, hogy hivatásunknál fogva bennünket, erdészeket terhel elsősorban a felelősség a magyar erdők sorsáért. Mi vállaljuk ezt a felelősséget, de tudvalevő, hogyha erdeinket visszafordíthatatlan károsodás éri, következményeit minden ember egyformán kényszerül elszenvedni.

Ezért is reméljük, hogy mindenki, akit hivatása, felkészültsége, vagy akár pusztán érdeklődése arra alkalmassá tesz, meghallja együttműködésre hívó szavunkat és segít bennünket más irányú, sok területen mélyebb és alaposabb felkészültségével, a szakmai vakságtól mentes szemléletével, támaszaival, kritikájával, s a szakmánkat érintő külső igények tolmácsolásával.

Felkérem egyesületünk főtítkárát és az ellenőrző bizottság elnökét, hogy tegyék meg jelentésüket.

BARÁTOSSY GÁBOR:

Főtítkári beszámoló

Holnap lesz egy éve, hogy Sopronban tartottuk egyesületünk 125 éves fennállása alkalmából rendezett ünnepi közgyűlésünket. Akkor 800-an ünnepeltünk, zászlót bontva, bizakodva a jövőben. Mit történt az azóta eltelt egy évben, mit tudott tenni egyesületünk a szakterület érdekében? Erről az elmúlt egy évben végzett egyesületi munkáról szeretnék beszámolni, tájékoztatást adva az egyesületi tagságnak, a közgyűlésnek az elnökség munkájáról, röviden összefoglalva a legjelentősebb eseményeket, történéseket.

Egyesületünk vezetésének legfontosabb tevékenysége kényszerűségből, sajnos, az elmúlt évben is az általunk kedvezőtlennek ítélt szakmai folyamatok elleni fellépés volt. Közvetlenül az augusztusi közgyűlés után a Földművelésügyi Minisztérium belső átszervezése kapcsán sikerrel lépett föl az egyesület az erdészeti igazgatás egységének megtartásáért. A szeptember 24-én tartott elnökségi ülésünkön kialakított és elfogadott elnökségi állásfoglalásunkat az erdőgazdálkodás és az erdészeti igazgatás átalakításával kapcsolatban kísérléssel Antall József miniszterelnök úrnak és a kormány többi tagjának is megküldtük. (Az állásfoglalás az Erdészeti Lapok októberi számában jelent meg.) Ha javaslatainkat nem is fogadták el teljes egészében, de a minisztériumi erdészeti igazgatás, ennek eredményeképpen, a korábbi elképzeléssel ellentétben megmaradt önálló főosztályként, közvetlenül a közigazgatási államtitkár felügyelete, és nem a helyettes államtitkár alá rendelve. Ebben a kérdésben a szakma már korábban is egységesen sorakozott fel.

A Fagazdasági Országos Szövetség (FAGOSZ) elnöksége az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetével közösen, az OEE mellett fellépve, Raskó György államtitkárnál folytatott megbeszélésen (szeptember 4.) segítette elő közös céljaink elérését. Ennek eredményeképpen október 3-án Gergátz miniszter úr ismét fogadta az OEE vezetését és közölte, hogy ha végrehajtási szinten is, de biztosította az erdészeti főosztály megmaradását a minisztériumi szervezeten belül.

Október folyamán jelentős munkát végzett az egyesület vezetősége azért, hogy az eddigi defenzív, védekező szakmai érdekképviselet helyett aktívabban segítse elő a szakmai kérdések megoldását.

Ennek érdekében az erdészeti szakterület gondjainak megismertetésére október végén kétnapos rendezvényt szervezett a Mátrai EFAG területén, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának képviselői részére. A terepi bejárással egybekötött jól sikerült tapasztalatsere elősegítette az erdészeti szakterület helyes

megítélését a képviselők soraiban. Ezzel egyidőben október 31-én került sor az MDF elnökség azon ülésére is, ahol állásfoglalás született az MDF erdészeti és vadgazdálkodási szakértői kollégium javaslatára, többek között az állami erdők egységének megőrzésére és az egységes államerdészeti szervezet kialakítására is.

Mindezek az események szinte előkészítették és szükségessé tették, hogy a szakmai közvélemény széles körű tájékoztatása, az aktuális szakmai és ágazatpolitikai kérdések megbeszélése érdekében november 20-án országos nyílt szakmai napot tartson az OEE. Ezen több mint 400 szakember vett részt az MTESZ budapesti székházában. Ezzel egyidőben elindult a készülő új erdőtörvénytervezet egyesületi, széles körű szakmai véleményezése is. Az igen sokoldalú és jelentős terjedelmű vélemények feldolgozására három tagú munkabizottságot hozott létre az elnökség. A bizottság körültekintő munkával megfogalmazta és összeállította az egyesület átfogó véleményét, és az összes észrevétellel mellékelésével továbbította azt a törvényelőkészítést végző főosztálynak.

Még decemberben alakult meg az a másik, 18 fős munkabizottság, amely a korábbi választmányi határozat alapján március év januárjában rögzítette az erdészeti politika egyesület által elfogadott irányelveit. (Ez az állásfoglalás, mint ismeretes, az áprilisi Erdészeti Lapokban jelent meg.)

Csak szinte címszavakban említem még a további hónapok eseményeit:

Februárban megindult az idej, zempléni vándorgyűlés szervezése, őszi levelünkre válaszolt a miniszterelnök (a levélváltás az Erdészeti Lapok márciusi számában jelent meg). Válaszában a miniszterelnök támogatásáról biztosította az OEE-nek az erdészeti ágazat korszerűsítésére tett törekvéseit, elismerve az erdészet semmi máshoz nem hasonlítható különleges funkcióit és sajátosságait.

Márciusban a pártoló tagok tanácsa tartott ülést a Csillagvölgyi úti könyvtárépületben. Az élénk hangulatú tanácskozáson a jogi tagvállalatok további anyagi támogatásukról biztosították az egyesületet.

A szakosztályvezetők szintén márciusban számoltak be szakosztályaik működéséről, gondjaikról.

Áprilisban kétnapos tanulmányúttal egybekötött kihelyezett titkári értekezletet tartott az elnökség Kecskeméten, illetve Bugacon.

A fő téma az erdészeti átalakulás, az ágazat helyzetének kritikus hangú megvitatása volt. Megállapított nyert, hogy az elmúlt két évben az erdőgazdálkodás

területén jelentősen romlottak a gazdálkodási viszonyok. A törvényi szabályozás hiányában az átalakulás lassan és szabályozatlanul halad. Mindezeket a hiányosságokat csak megváltoztatott magatartással kell és lehet ellensúlyozni. A nemzetgazdaság nehéz helyzetében, az átalakulási folyamatok rendezetlensége miatt csak sokkal önzetlenebb, etikusabb szakmai munkával lehet eredményeket elérni. Félre kell tenni az egyéni és csoportérdekeket, a fő stratégiai célok (tulajdonviszonyok rendezése, államerdészet, erdőtvény stb.) eléréseért egységesen összefogva kell küzdenünk. Külön kell még említést tennem a júniusi választmányi ülésről. Itt is, mint ebben az évben általában, az egyesületi rendezvények fő témája a szakterület átalakulásának, helyzetének megvitatása volt. Nagy meglepetést és zavart keltett az ÁVÜ részéről az a tény, hogy Szolnokon és Keszthelyen a vállalatok élére nem erdész szakemberek kerültek privatizációs biztosként kinevezésre.

Sokan a főosztály és a szakterület semmibevevését, súlytalanságát látták a jelenségben.

Valóban számolni kell azzal, hogy bármilyen egyéni vagy csoportérdek miatt megoszlik a szakmai közvélemény bizonyos kérdésekben, az események és történések az ágazati átalakulás során könnyen átlépnek a fejünk felett és mások, a szakmához kevésbé értők fognak döntenek dolgainkról. Ezért kérem és hívom föl minden egyesületi tagunk figyelmét arra, hogy lehetőleg mindenütt a már említett és a szakajtónkban megjelent állásfoglalásaink szellemében „lobbizzanak”, illetve képviseljék szakmánkat.

Az áprilisi (bugaci) titkári értekezlet határozatának megfelelően a nem állami erdők sorsával kapcsolatban is egyesületi munkabizottsági állásfoglalás született, melynek közzététele az Erdészeti Lapok következő számában várható. (Említést kell még tenni az „Így látom az erdőt” c. nagyszerű OEE pályázatról.) A közelmúlt eseménye volt még az erdészeti érdekegyeztető fórum megalakulása és ülése az OEE Fő utcai irodájában. Az érdekegyeztető fórum (kerakasztal) résztvevői az OEE-n kívül még a FAGOSZ, az Erdészeti Dolgozók Szakszervezete, az MDF erdészeti és vadgazdálkodási szakértői kollégiuma és az FM Erdészeti és Faipari Főosztálya. A fórum feladata és célja, hogy a társadalmi szervek, munkáltatói, munkavállalói érdekképviselések, szakértői körök képviselői, az ágazatirányítás képviselőivel nyílt, kötetlen fórumon tudják megvitatni az ágazat átalakulásával kapcsolatos fontosabb kérdéseket. A fórum működése várhatóan a jövőben folyamatos lesz. Várható, hogy a fontosabb kérdésekben, ha szükséges, a kerakasztal a kormányt is megkeresi álláspontja érvényesítése érdekében.

Tisztelt Közgyűlés!

Az egyesületi élet fontosabb eseményein átfutva néhány általános tájékoztató jellegű kérdéssről is kell még beszélnem.

1. Az egyesületi szervezet és a taglétszám alakulása

Az elmúlt év során az egyesület változatlanul 35 helyi csoportban működött. A szakosztályok száma a korábbi 16-ról 15-re csökkent. Ugyanis a Mikológiai Szakosztály 1992. január 1-jével (380 fővel) kivált egyesületünk kötelékéből és Magyar Mikológiai Társaság néven új, önálló egyesületként működik tovább. Zömében ezzel függ

össze, hogy a korábbi taglétszám csökkenés nem állt meg. Egyesületünk regisztrált létszáma így jelenleg 4585 fő.

2. Egyesületünk anyagi helyzete

Az elmúlt évben az egyesület anyagi helyzetét sikerült stabilizálnunk. Az 1992. évi tervezett bevételek (egyéni tagdíjak, jogi tagvállalati befizetések, kamatbevételek, vállalkozási bevételek) *összesen* 14 312 ezer Ft-ot tesznek ki.

A tervezett kiadások (bérek, járulékok, MTESz szolgáltatások, terembér, posta, sokszorosítás, utazási költségek, Erdészeti Lapok kiadási költségei stb.) *összesen*: 16 247 ezer Ft. Az egyenleg -1935 ezer Ft. Amennyiben nem sikerül a tervezett bevételek növelése és a kiadások csökkentése, az egyesület csak tartalékai felélésével tud ebben az évben működni.

Ezért kérem jogi tagvállalatainkat arra (nehéz anyagi helyzetük ellenére is), hogy a második félévre tervezett felajánlásait is fizessék be.

3. A helyi csoportok és szakosztályok életéről

A rendezvényekről folyamatosan igyekszünk tájékoztatást nyújtani szaklapunk hasábjain. Meg kell említeni, hogy sajnos évek óta visszatérő gond az, hogy egyes helyi csoportok rendszeresen elmaradnak a tagdíjfizetéssel, pedig erre az összegre egyesületünk anyagi helyzete miatt nagy szükség van. Sajnos a helyi csoporttitkárok munkája sem mindig zökkenőmentes. Gyakran elmaradnak a beszámoló jelentések, késik a taglétszámnyilvántartás beküldése stb. Kérem a titkárokat, hogy számtalan nehézségük ellenére önzetlen munkájukkal váljanak az egyesületi élet motorjaivá, mind jobb elősegítőivé.

4. Néhány szó egyesületünk külkapcsolatairól

Hagyományosan jó a kapcsolatunk az osztrák és német egyesületekkel. Ez évben felvettük a kapcsolatot a holland egyesülettel is. Együttműködési megállapodást kötöttünk velük május végén Sopronban. Burgundában az osztrák egyesület közgyűlésén több mint ötven egyesületi tagunk vett részt.

Az európai erdészek szövetségének (UEF) erfurti közgyűlésén januárban Varga Béla alelnökünk képviselte egyesületünket.

Az elmúlt héten történt meg a hivatalos kapcsolatfelvétel a mongol erdészeti egyesülettel is. Remélhetőleg érdekes szakmai, gazdasági kapcsolatok kialakulását segíti elő a várható együttműködés a 4 millió ha erdőterülettel rendelkező Mongóliával.

Végül külön meg kell emlékeznem még arról, hogy ez évben július 12-én ünnepeltük a magyar erdészet nagy alakja, Kaán Károly születésének 125. évfordulóját. Ebből az alkalomból május 28-30-án nagyszabású alföldfásítási konferenciát szervezett az Akadémia erdészeti bizottsága, az OEE-vel, az ERTI-vel, az egyetemmel és a püspökladányi városi önkormányzattal közösen. Budapestten pedig egykori lakóháza falán, a Városmajor sarkán állított és avatott emléktáblát július 10-én egyesületünk.

Az emléktábla avatáson dr. Király Pál, egyesületünk volt főtitkára és alelnöke szavaival méltattuk Kaán Károlyt. Az ő tanulmánya alapján hívom fel a figyelmet arra, hogy Kaán Károly máig is ható munkásságát feltétlenül célszerű nekünk is megvizsgálni, hiszen a kor, melyben

igazán nagyot alkotott, sok tekintetben hasonló volt a maihoz. A vesztes első világháború, a trianoni békediktátum után egy tönkrement ország részére kellett az erdő gazdasági hasznát biztosítani úgy, hogy közben az erdőt is meg kellett védenie a falopásoktól, az emberi kapzsiságtól és a politika szélsőséges törekvéseitől. Kaán erős kézzel, jó diplomáciai érzékel, sikerrel oldotta meg ezt a feladatot. Az erdészet akkori vezetőjeként politikáját az élet realitásaira építette. Politikájának két egyszerű, nagyon világos alaptétele volt:

1. Minden lehetséges helyen (de elsősorban a fában különösen szegény Nagyalföldön) növelni kell az erdők és fásítások területét.

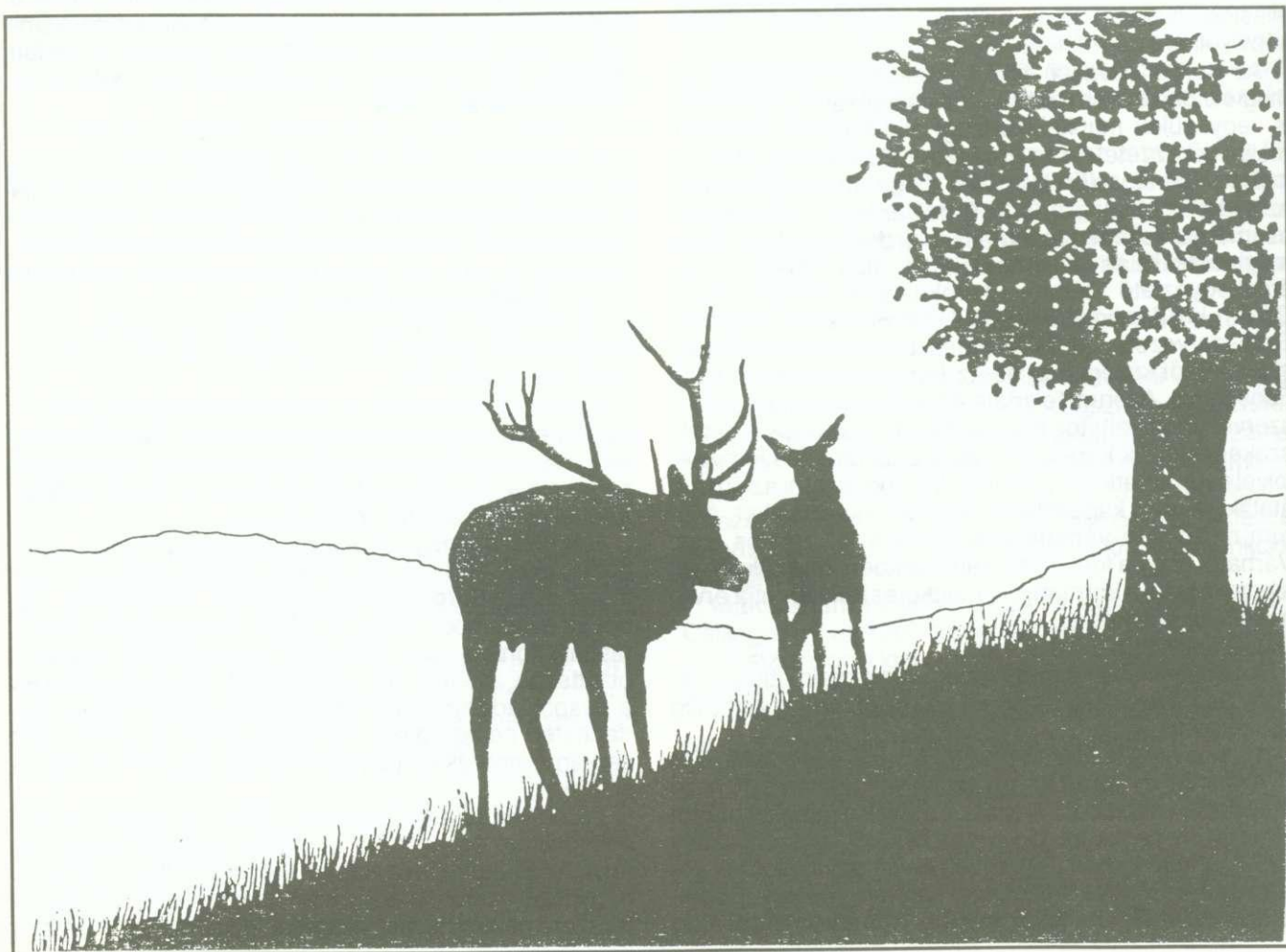
2. A még megmaradt erdőkben nagyon szakszerű (ahogyan mi erdészek nevezzük: belterjes) gazdálkodást kell folytatni, növelni kell azok értékét, hozamát, a nemzetgazdaság és egyben a tulajdonos javára. Ezt a politikát nem önmagában erdészeti ügyként, hanem szélesebb és hosszú távon humánökológiai társadalmi perspektíva részeként, a magyar nép általános jóléte előmozdításának eszközeként kezelte. Ez a politika „a legnagyobb magyar”, gróf Széchenyi István eszmevilágában gyökerezett, aki Kaán politikai eszményképe volt, és akinek gondolatait tudatosan igyekezett a gyakorlatban megvalósítani a rendelkezésére álló erdészeti eszközökkel. Sokirányú szakmai és társadalomtudományi

ismereteit szintetizálva olyan gazdaságpolitikai rendszert kristályosított ki, amelyet – mai nyelvre átültetve – az ökocentrikus (vagyis környezetbarát) szociális piacgazdaság is elvének vall, és amely (bizvást állíthatjuk) kimeríti a mai értelemben vett környezetfejlesztő tájgazdálkodás fogalmát. Az erdészeti politika célját ismereteink jelenlegi szintjén ma is nehéz volna korszerűbben megfogalmazni.

Kaán, mint kitűnő gyakorlati politikus, azzal is tisztában volt, hogy nem elégségesek a helyes elvek és célok, ha a politika nem rendelkezik megfelelő eszközrendszerrel, akkor nem tud valóságot formáló erővé válni. Ezért egy nagyszabású törvénysorozatot terjesztett az Országgyűlés elé 1923-ban, amely megteremtette programjának jogi, szervezeti és részben pénzügyi feltételeit is.

Hasonló helyzetben ma ez előtt állunk mi is. Legyen követendő példa előttünk Kaán Károly sziklaszilárd, önzetlen szakmai elkötelezettsége és erkölcsi nagysága, mellyel céljai megvalósításáért küzdött. A munkásságából levont tanulságok, gondolatvilágának eszmeisége segítse a mai erdésznevezéket a gazdasági rendszerváltozásban, egy szebbnek remélt jövő erdészeti feladatainak megoldásában.

Tisztelt Közgyűlés! Ezen gondolatok jegyében kérem a főtítkári beszámoló elfogadását.

DR. ANDA ISTVÁN:

Ellenőrző bizottsági jelentés

Ellenőrző bizottságunk az elmúlt évben is az Alapszabályban rögzítettek szerint végezte munkáját. Közreműködünk az egyesület szervezeti és működési szabályzatának elkészítésében. Vizsgáltuk a tagnyilvántartás rendjét és a tagdíjfizetési fegyelmet. Megállapítottuk, hogy ebben elsősorban a helyi csoportok egy részének van még javítani valója.

Észrevételeinkkel segítettük, hogy egyesületünk működése minél jobban megfeleljen az alapszabálynak, hogy az elnökség és a választmány határozatai megfogalmazásra és a megfogalmazott határozatok minél jobban végrehajtásra is kerüljenek. Ennek keretében kifogásoltuk, hogy a választmány 1990. évi határozata – az egyesület erdészeti politikájának bizottságokon keresztüli kialakítására – hosszabb ideig nem került végrehajtásra. Egyúttal azt is megállapítottuk, hogy az utóbbi időben az egyesületi vélemények bizottságokon keresztüli kialakítása gyakoribbá vált.

Meggyőződésünk, hogy az egyesületben meglévő szellemi energiákat még fokozottabban kell a szakosz-

tályokon, helyi csoportokon és ad hoc bizottságokon keresztül a pontos tényfeltárára, a megoldási lehetőség vizsgálatára, az egyes módzatok előnyeinek és hátrányainak minél részletesebb vizsgálatára fordítanunk.

A tagság folyamatos információkkal való ellátásában óriási feladat hárul az Erdészeti Lapokra. Ezt az információs várakozást lehetőségeihez képest a tagsági visszajelzések alapján a lap maximálisan teljesíti.

Noha a tagság körében az elbizonytalanodás, esetenként a kilátástalanság jeleit lehet érezni, mint a főtítkári beszámolóból is hallhattuk, ez nem jellemző egyesületünk anyagi helyzetére.

Az elmúlt év kiegyensúlyozott volt, jogi tagvállalataink befizetésének, a vállalkozások folyamatosan jelentkező eredményének és a takarékos gazdálkodásnak köszönhetően.

Összefoglalva: egyesületünk az Alapszabálynak, a törvényes előírásoknak megfelelően stabil anyagi körülmények között dolgozott.

* * * * *

Elnök: Bejelentem, hogy küldöttközgyűlésünk 207 jelenlévő küldöttel határozatképes. Kérem a tisztelt közgyűlést, értsen egyet a beszámoló jelentésekkel, és azokat fogadja el.

(A szavazás kézfeltartással megtörtént.)

Határozatilag kimondom, hogy a küldöttközgyűlés egyhangúlag elfogadta a jelentéseket.

A Mikológiai Társaság kiválása miatt hárul rám az a feladat, hogy külön napirendi pontként javaslatot tegyek az egyesületi Alapszabály 6. számú mellékletének az alapszabályból való törlésére. Ez a 6. sz. melléklet tartalmazza a „Carolus Clusius” emlékérem alapítási és adományozási szabályzatát. Ezt az emlékérmeket korábban a magyar mikológia fejlesztése terén elért kiváló eredményekért adományozta az egyesület.

A Mikológiai Társaság kérte, hogy kiválásával magával vihesse kitüntetési lehetőségét is.

Kérésük teljesítése indokolt, ezért az alapszabály módosítását javaslom.

Kérem, aki a „Carolus Clusius” emlékérem adományozási melléklet Alapszabályból történő törlésével egyetért, kézfeltartással szavazzon.

Megállapítom, hogy a közgyűlés *egyhangúlag* hozzájárult a „Carolus Clusius” emlékérem adományozási szabályzatának az Alapszabályból való törléséhez, illetve megszüntetéséhez.

Ezek után Szász Tibor, a választási bizottság elnöke tett jelentést a főtítkárhelyettes változásról.

* * * * *

SZÁSZ TIBOR: Főtítkárhelyettes-választás

Bánó László főtítkárhelyettes 1991 decemberében lemondott. Az új helyettes megválasztására az 1994. évi tisztújító választásokig két éves időtartamra került sor.

Az OEE elnöksége a választmány egyetértésével az időszakos választás jelölő és választási bizottságának elnökéül *dr. Szász Tibort*, a szeniorok tanácsának elnökét, titkárának *Gáspár Hantos Géza* tagtársunkat kérte fel. Szász Tibor a szavazatszámiláló bizottságba felkérte még közreműködésre *Bak Júliát*, az OEE borsodi helyi csoportjának titkárát és *Simon Lászlót*, a mátrafüredi szakiskola igazgatóját.

Ahhoz, hogy a választás érvényes legyen, az Alapszabály A 13. § 6. pontja szerint a 4800 fős tagság 5%-át kitevő 240 küldöttből több mint 50%-nak, legalább 121 főnek (14. § 5.) kellett szavaznia. A megjelent küldöttek száma 207 fő, tehát 87% volt. Így a közgyűlést az elnök választóképesnek nyilvánította.

Az OEE főtítkára és a jelölő bizottság titkára június 8-án a 35 helyi csoporthoz körlevelet intézett, amelyben kérték, hogy július 15-ig tegyék meg a javaslatukat a főtítkárhelyettes személyére. A körlevélben az Alapszabály (A 24. § 4.) alapján megadták a jelöléskor követendő szempontokat és *Dobó Istvánt*, *Kelemen Zoltánt*, *Wisnovszky Károlyt* javasolták. *Egyidejűleg felhívták a helyi csoportok titkárait a figyelmét arra, hogy a „felsorolás nem zárja ki további személyek javaslatát”.*

Július 15-ig 21 helyi csoporttól érkezett javaslat. 19 csoport Wisnovszky Károlyt, egy Kelemen Zoltánt és egy mindhárom személyt javasolta. Új jelölt nem érkezett.

Ennek alapján a jelölő bizottság elnöke a felsorolt három tagtársunkat terjesztette elő választásra. A titkos szavazás első fordulójára eredményt hozott, ugyanis Wisnovszky Károly a leadott 202 érvényes és 1 érvénytelen szavazatból 147 szavazatot (72,8%), Dobó István 38-at (18,8%), Kelemen Zoltán 17-et (8,4%) kapott.

DR. BONDOR ANTAL: A díjbizottság előterjesztése

Tisztelt Közgyűlés! Egyesületünk vezetősége felhívására beérkezett kitüntetési javaslatokat a díjbizottság az alapítólevelek szellemében értékelte és javaslatát az elnökség, illetve a választmány elé terjesztette. Egyesületünk parlamentje – a választmány – titkos szavazással a kitüntetések 1992. évi odaítélésére a következő határozatot hozta:

Az OEE választmánya az egyesületben végzett kimagasló társadalmi munkájáért és a magyar erdészet fejlesztésében elért eredményeiért **BEDŐ ALBERT EMLÉKÉRMET** adományoz:

Lády Géza erdőmérnöknek, az Erdészeti Tudományos Intézet nyugalmazott igazgatójának, akit 1956. óta méltatlanul mellőztek, holott szakmai és egyesületi tevékenysége önmagáért beszél. Egyesületünk legrégebbi tagja volt, az egyesület elnökhelyettese, majd elnöke, az Erdészeti Lapok háború utáni újraindítója és főszerkesztője. Nem utolsó sorban a szakmáért élő kiváló országfásító és kutatásszervező.

Dr. Szemeredy Miklós erdőmérnöknek, a Felsőtisza Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság nyugalmazott igazgatóhelyettesének, az egyesületi-társadalmi munkában való kiemelkedő részvételéért, szakmai életművéért. Nevéhez és munkásságához fűződik a debreceni erdős puszták fejlesztése, a derecskei nyár szaporítóanyagtermelési rendszer kialakítása, a fehér nyár vegetatív szaporításának megoldása.

Bánó László erdőmérnöknek, a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság főépítésvezetőjének. Hosszú éveken keresztül az OEE pilisi csoport titkáráként a legtöbbet tette azért, hogy a helyi csoport tagjai minden évben változatos szakmai programokon vehessenek részt. Az országában egyedülálló „visegrádi családi estek”, az erdész-bányász találkozók szervezésében, a szakmai és emberi kapcsolatok erősítésében elévülhetetlen érdemeket szerzett. Az egyesület közvéleménye elismerésének jeleként 1990-ben megválasztotta az OEE főtítkárhelyettesének.

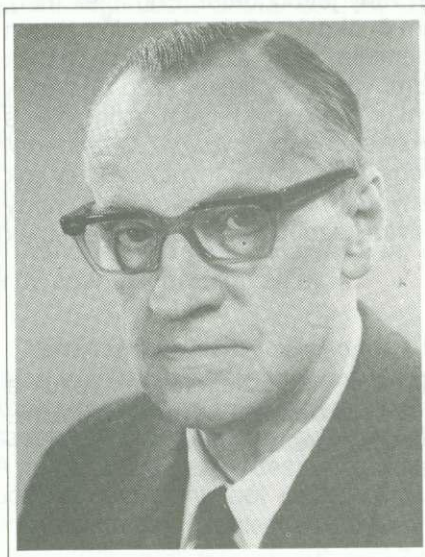
Az OEE választmánya a magyar erdőgazdálkodás fejlesztése és az egyesület érdekében kifejtett kimagasló munkásságáért **KAÁN KÁROLY EMLÉKÉRMET** adományoz:

Boross György erdőmérnöknek. A 96. életévében járó legidősebb erdőmérnök kollégánk általános köztiszteltetnek örvend, aki a fiatal erdészeket a szakma szeretetére, egymás megbecsülésére neveli, a magyarságtudatot mindig a központba helyezve, ma is teljes szellemi frissességével vesz részt egyesületünk életében. Az OEE-nek 68 éve tagja, mintegy 20 éven át a választmány tagja volt, hat éve az OEE Szeniorok Tanácsának díszelnöke. A homokfásítás elméleti és gyakorlati szaktekintélye. Egyedülálló, tartalmas, hosszú erdészeti életműve szakmánk élére helyezi.

Dr. Kondor Antal erdőmérnöknek, a soproni Erdészeti Szakközépiskola ny. tanárának, aki 1951-től tanár. 1976-ban növényvédő szakmérnöki, 1977-ben egyetemi doktori oklevelet szerzett. 1985-ben nyugalomba vonult, óraadóként azóta is aktív dolgozója az iskolának. Három erdőműveléstan tankönyvet írt, további három technikai tankönyvnek társszerzője. Kiemelkedő szakoktatói tevékenysége párosult egy olyan nevelési munkával, amelynek eredményeként sok száz széles látókörű, napjaink követelményeinek is megfelelő, sokoldalú szakember vallja példaképének. Meghatározó személyisége az iskola nevelőtestületének. Sokoldalú oktató-nevelő tevékenységének mindig biztos hátteret adott kiegyensúlyozott egyénisége, erkölcsi szilárdsága, korrekt szigora és őszinte, barátságos természete.

Fekete Jánosnak, a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság nyugalmazott kerületvezető erdészének. A háború után talpfa-faragó munkás Kemencepatakon, 1955-től kerületvezető erdész. Feladatát önállóan, kezdeményezően látta el, az állami, illetve uradalmi érdekeknek megfelelően. Példamutató munkájáért és magatartásáért többször kapott kitüntetést.

Bedő Albert-emlékérmesek

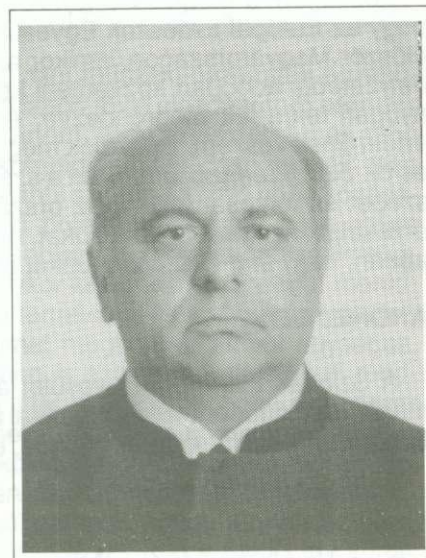
Lány Géza

erdőmérnök

Dr. Szemerédy Miklós

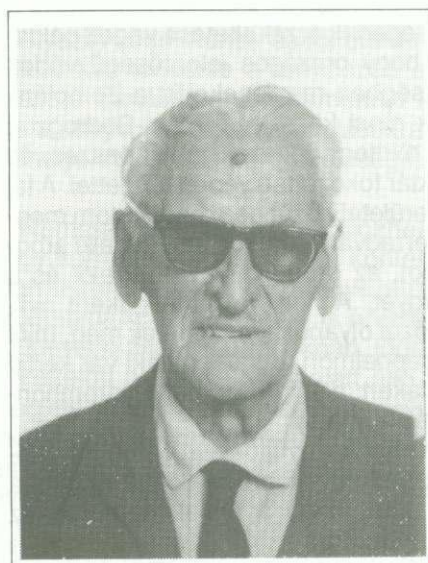
erdőmérnök

Bánó László

erdőmérnök

Kaán Károly-emlékérmesek

Boross György

erdőmérnök

Dr. Kondor Antal

erdőmérnök

Fekete János

erdész

4. HOZZÁSZÓLÁSOK, ELŐADÁSOK

JOACHIM BUFF:

Köszönöm a meghívást, a ragyogó szervezést, ami híven igazolta a rendezvény jelmondatát. Engedjék meg, hogy az Európai Erdészek Egyesületének elnöke, *Spál* úr üdvözetét átadjam önöknek. 13 évvel ezelőtt jártam először Magyarországon, amikor az önök akkori elnöke, *Madas András* úr kiemelte, hogy az Önök országának helyzetéből adódóan közvetíteni kell kelet és nyugat között. A tavalyi jubileumi vándorgyűlésük szép országuk nyugati felén lett megrendezve, és azt, hogy most itt a keleti végeken tartják összejövételüket, szimbolikus értelműnek veszem. Engedjék meg, hogy felhasználjam az alkalmat, hogy megköszönjem *dr. Marjai Zoltánné*-nek és *dr. Szőnyi László* úrnak azt a szervező munkájukat, amely lehetővé tette, hogy nyári tanulmányutunkon oly sok szépet és fontosat láttunk az országukból és a szakmából. Ezek a tanulmányutak hozzájárulnak ahhoz, hogy érzékeljük azokat a változásokat, melyeket önök végeznek az elmúlt néhány évtől kezdődően. Biztosak lehetnek abban, hogy segítő szándékunkat és támogatásunkat ezután is élvezni fogják.

ANDREJ DORCIK:

A Szlovák Erdészeti Egyesület az elmúlt év végén alakult, így különösen nagy megtiszteltetésnek vettük a meghívást. A történelem sok szállal köti össze a két erdész társadalmat. Elég, ha csak Selmezbányára gondolunk. Európa erdészeinek érdeke közös, és ehhez szeretne hozzájárulni a szlovák erdész társadalom is.

DR. TARJÁN LÁSZLÓNÉ:

Környezeti politikánk és az erdőgazdálkodás

Tisztelt Közgyűlés, Kedves Kollégák!

Mint a természet- és környezetvédelem ügyében hivatásosan munkálkodó minisztériumi vezetőnek, különös örömmre szolgál, hogy szeretve tisztelt, évszázados, patinás egyesületünk ezévi vándorgyűlésének eszmei mondanivalójává az erdészeti természet- és környezetvédelmet választotta. Mégpedig annak a rajongásnak a szellemében, amely a vándorgyűlés mottóját mintegy másfél évszázaddal ezelőtt papírra vető legnagyobb nemzeti költőnk lelkét éppúgy áthatotta, mint minden igazi erdész szívét.

Szerencsés időszerűséget ad ennek a témaválasztásnak az a körülmény, hogy szaktársadalmunk ebben az évben emlékezett meg méltó módon, több alkalommal is (amint azt a vezetői beszámolókból is hallhattuk) az egyik legnagyobb magyar erdész és természetvédő, *Kaán Károly* erdőmérnök, akadémikus, földművelésügyi államtitkár születésének 125. évfordulójáról. S ebben az évben bonyolították le Rio de Janeiroban az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi és Fejlesztési Világkonferenciáját, amely a nemzetközi politika legmagasabb szférájába emelte azt az ügyet, amelyért nem csak Kaán Károly, hanem oly sok erdész szaktársunk vívott lelkes, de nehéz (olykor kilátástalannak tűnő) harcot több mint egy évszázad óta a csodálatos, a „dicső” természet kincseit pusztító tudatlansággal, anyagias kapzsisággal szemben.

Örömmöm egyik oka az is, hogy az erdészeti természetvédelmi feladatairól éppen itt, a Zempléni-hegység területén folytathatunk eszmecsere-t, amely egyike az

egykori természetes állapotát leginkább megőrző, erdővel dúsan borított, számos botanikai-dendrológiai, zoológiai, geológiai és egyéb természeti értéket rejtő, vadregényes szépségű tája hazánkban. A „genius loci”, a hely szelleme mindig élenkítően és megtermékenyítően hat nemcsak az értelemre, hanem az érzelmekre is, amelyek nélkül nem lehet méltó módon, Petőfi szellemében közelíteni a természetvédelem ügyéhez.

A terület értékességének érzékeltetése végett példaként megemlítem, hogy országos jelentőségű védett terület ebben a térségben mindenekelőtt a Zempléni, valamint a hozzánk most közel eső Tokaj-Bodrogzug Tájvédelmi Körzet, mintegy 31 ezer hektár összes, és ezen belül 2960 hektár fokozottan védett területtel. A táj természetvédelmi területei közül nem hagyhatom megemlítés nélkül a füzérradványi parkot, az erdőtelki arborétumot és égerlápot, az erdőbényei fás legelőt és a bodrogszegi Várhegyet. A helyi jelentőségüként nyilvántartott értékek közül olyanokat említhetek meg, mint a Kazinczy-park Széphalmon, a sárospataki vár kertje és az itteni ún. Iskolakert, a sátoraljaúj helyi Háromhónvéd-fák, Diana-fák és Mária-fa.

Az a tény, hogy az ásványgyűjtők évről évre ismétlődő túráinak egyik legkedveltebb célpontja éppen a Zempléni-hegység, jelzi, hogy a tájnak nemcsak az élővilága nem mindennapi, de geológiai szempontból is igen értékes. Különösen a vulkáni utóműködés során keletkezett opál-változatok örvendenek országos, sőt nemzetközi hírnévnek. Húsz barlang is található a Zemplénben és védett geológiai értéket jelent a sátoraljaúj helyi hegység törésvonala is.

A legnagyobb érték azonban mindezen értékek komplex összessége, maga a zempléni táj, hazánk egyik ékessége, „zöld smaragdja”, amelynek művelésében és megőrzésében erdész tagtársainknak éppen olyan múlthatatlan érdemei voltak eddig, mint amilyen felelősségteljes feladatai lesznek ezután is.

Tágabb földrajzi viszonylatban Borsod-Abaúj-Zemplén megyében van a kiugróan legtöbb védett terület az országban. A nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek együttes kiterjedése a megyében jóval meghaladja a 90 ezer hektárt. (Összehasonlításként megjegyzem, hogy ugyanez az érték a sorrendben következő Hajdú-Bihar és Pest megyében a 60 ezer hektárt sem éri el.)

Természetvédelmi szempontból különösen értékes tájon zajlik tehát kétnapos vándorgyűlésünk és ez a körülmény önmagában is alkalmas arra, hogy az erdészet természetvédelmi feladataira irányítsa a figyelmet. A téma súlyát az erdészeti politika és a környezeti politika szempontjából egyaránt megadja az a tény, hogy az ország jelenlegi 617 090 hektár védett természeti területének 49%-a, 305 913 hektár az erdőművelési ágba tartozik és ebből 260 ezer hektár az állami erdő.

Nem véletlen tehát, hogy tárcánk megkülönböztetett figyelmet fordít mindarra, ami az erdőgazdálkodás területén természetvédelmi szempontból (is) történik. Ennek szervezeti feltételeit is megteremtettük azzal, hogy a minisztériumunk ágazati felelőssége alatt tevékenykedő önálló Országos Természetvédelmi Hivatalban az okleveles erdőmérnök irányításával működő élővilág főosztályon belül külön területkezelési és erdővagyonvédelmi osztályt hoztunk létre. A riói világkonferencia számára készített nemzeti beszámolónkban pedig követendő környezetpolitikánk alapelvei között deklaráltuk: a környezet védelmének és főként a károk megelőzésének ki kell terjednie a természeti erőforrásokkal való ésszerű bánásmódra, valamennyi környezeti elemre, így a talajra, az élőlénytársulásokra és a természetes élőhelyekre, a biológiai sokféleségre és a tájra is.

Nemcsak óhajtjuk, de nélkülözhetetlennek is tartjuk, hogy kormányunknak a riói konferencia dokumentumaival összhangban lévő környezetpolitikai alapelvei az erdőgazdálkodás területén is érvényesüljenek, s ezért az idevágó állami előírásokban, jogszabályokban, mindenekelőtt az előkészítés alatt álló új erdőtörvényben megjelenjenek. Bizonyos megnyugvással állapítjuk meg, hogy a tervezetnek az erdőgazdálkodás alapelveit és általános szabályait taglaló fejezete az immár több éves múltira visszatekintő előkészítő munka során ebből a szempontból örvendetes fejlődésen ment keresztül. Az viszont egyáltalán nem tölt el megnyugvással bennünket, hogy időnként a korszerűen megfogalmazott elveket olyan megkérdőjelezések érik, amelyekkel szemben kénytelenek vagyunk felmutatni Kaán Károlynak (úgy is, mint egykori földművelésügyi államtitkár-

nak) már hat évtizeddel korábban, az akkori magyar piacgazdaság viszonyai között megfogalmazott megállapítását: „... a nemzetnek az erdőben rejlő nagy vagyona nemcsak jövedelmi tárgy, hanem a közjóllét egyik igen jelentékeny tényezője.” (Kaán K.: Természetvédelem és a természeti emlékek – Budapest, 1931. 14. p.)

Egyesületünknek, mint műszaki-gazdasági egyesületnek a közgyűlésén tartott rövid előadásom fő céljának annak bemutatását tartom, hogy a nemzetközi és azon belül a hazai természetvédelem fejlődése nem állt meg a több évtizeddel korábbi szinten az erdő vonatkozásában sem. Környezeti politikánk ma már nem egyes elszigetelt természeti objektumok megmentése érdekében folytat (olykor-olykor kétséges kimenetelű) mentőakciókat. E helyett a természeti és a művi környezetet, valamint a társadalmat megbonthatatlanul egységes, koherens, részleteiben is szorosan összefüggő rendszerként kezeli. Ma már nyilvánvaló, hogy e rendszer növekedésének lehetőségei nem korlátlannak, hanem véges természeti-ökológiai korlátai vannak. Ez a felismerés vezetett a „fenntartható fejlődés” fogalmának kimunkálásához és riói deklarálásához. Ennek lényege, hogy a társadalom jövőjét nem lehet többé az eddigi trendek előrevetítésével felrajzolni, mert ezek a trendek súlyos válsághoz vezetnek. E helyett az ökológiai szempontból is megfelelő jövőképből kell levezetni a társadalmi és gazdasági, közöttük az erdőgazdasági feladatokat.

A környezet és a gazdaság, vagyis szakmánk esetében az erdő és az erdőgazdálkodás harmonikus, a fenntartható fejlődést biztosító kapcsolatának kialakítása szakágazatunkban is sürgető feladat és az eddigitől eltérő fejlődési pályára való átállást, az ökoszociális piacgazdaság megteremtését igényli az erdészet területén is.

E célok eléréséhez, környezeti politikánk kiteljesedéséhez egyrészt nyilvánvalóan bizonyos átmeneti időre, másrészt az állampolgárok aktív kezdeményezésére és részvételére, az ún. környezettudat kifejlesztésére van szükség. Hiszen kormányzatunk környezeti politikája nem elkülönült, hanem nyitott politika, amely integrálódik a gazdasági folyamatokba, s amelyhez csatlakozhat, amelyből részt vállalhat minden állampolgár és a szakmai-társadalmi szervezetek is.

Engedjék meg kedves kollégáim, hogy előadásomat annak a reményemnek a kifejezésével fejezzem be, ami szerint ennek az ökoszociális piacgazdaságnak a megteremtésében az elsők között számítunk az ilyen szempontból (is) jól képzett, a megfelelő etikai érzékkel rendelkező erdész szaktársainkra és az olyan nagymúltú társadalmi szervezetnek hathatós közreműködésére, mint az Országos Erdészeti Egyesület. Közös munkálkodásunkhoz, valamint a vándorgyűlés további lebonyolításához kívánok kedves kollégáimnak, mindannyiuknak sok sikert és jó szerencsét!

Üdv az erdésznek!

DR. ROTT NÁNDOR, az országgyűlés környezetvédelmi bizottságának elnöke:

A környezet védelme az emberiség jövője

Mindenekelőtt engedjék meg, hogy megköszönjem a meghívást, mert nagy megtiszteltetés számomra, hogy e nagymúltú egyesület közgyűlésének hozzászólója lehetek. Öröömöm azért is teljes, mert édesapám, nagyapám és családjuk erdészekből állt, akik a Vértesben erdészkedtek évszázadokon keresztül. Gyermekkorom nyarait a Mátra rengetegében töltöttem, így az erdő szeretete életem meghatározója.

A rendszerváltozás után jogász és közgazdász létemre kaptam azt a feladatot, hogy a Parlament környezetvédelmi bizottságának elnöki tisztét lássam el, ahol megismerkedhettem az egész témakör ökológiai, műszaki és biológiai összefüggéseivel. Amikor szakértők segítségével igyekeztem e kérdéskört megismerni, akkor kezdődött el a riói konferencia előkészítése, akkor vált számomra nyilvánvalóvá a felismerés, hogy a tudomány vezette rá a világ kormányait arra, hogy a környezet védelme az emberiség jövője. Az emberiség történelmének legnagyobb kihívásával áll szemben. Leegyszerűsítve arról van szó, hogy vagy sikerül lakhatóvá tenni környezetünket, és megállítani a káros folyamatokat, vagy belepusztulunk saját környezetpusztító tevékenységünkbe.

A riói konferencia jelentőségét abban látom, hogy egy igen széles körű tudományos kutatómunka bizonyította, hogy a Föld légköre pusztul és a pusztulás összefüggésben van az erdőirtással. Ha az eddigi ismereteinkből levonjuk a következtetéseket, arra a megállapításra jutunk, hogy az erdő a földi légkör ember számára szükséges egyensúlyának a megteremtője, mely semmi mással nem helyettesíthető. Ezt a fő szempontot kell szem előtt tartanunk az erdőgazdálkodásban, az erdőterület növelésében. A riói konferencia az erdővel való bánásmódot a nemzetközi politika szintjére emelte. Az erdőgazdálkodás jövőbeni legfontosabb feladata az új erdők telepítése. Véleményem szerint a jelenlegi 18%-os magyarországi erdősültséget 22-25%-ra kellene rövid időn belül emelnünk. Világviszonylatban meg kell akadályozni az erdőterületek drasztikus csökkentését, és el kell érni a szinten tartását, illetve lassú növelését. Hazánk jelenlegi gazdasági helyzetében az erdőtelepítés további haszonnal is járhat, mert feltételezem, hogy munkanélküliséget csökkentő tényező lehet. Munkaalalmat teremt, a munkanélküli segély hozhatna hasznot. Az erdők védelmét nagyon gyorsan és radikálisan újra kell gondolnunk, és jogilag szabályoznunk. Az erdőművelést úgy kell szabályozni, hogy a szabály az erdővagyon védelmét is biztosítsa. Az elmúlt évtizedek erkölcsi állapota azt eredményezte, hogy a közvagyon elleni bűncselekmények nagyságrendekkel nőttek. Véleményem szerint e káros folyamat alól az erdővagyon sem volt kivétel. A legszigorúbb védelemre szoruló erdővagyon ellen elkövetett sérelmeket a leghatározottabban büntetni kell. A környezetvédelmi bizottság az erdővagyonvédelmét alapvető feladatának tekinti, és így fogja kezelni a remélhetően mielőbb elének kerülő törvényjavaslatokat is.

Befejezésül Kaán Károly gondolatait idézem: „Az életkörülmények civilizációs ártalmi nemcsak az erdők, de az emberiség létét is fenyegetik. Az egyre védtelenebb embernek egyre fontosabb az erdők óvása.”

Nagyon kérem önöket, hogy miközben nehéz és felelősségteljes munkájukat ellátják, tartsák szem előtt az erdők rekreációs szerepét. Gazdálkodjanak úgy az erdővel, hogy az erdő károsítása nélkül szolgálják az embert.

Köszönöm gyögyelmüket.

STEINER JÓZSEF:

Természetszerű erdőgazdálkodás a környezet- és természetvédelem szolgálatában

Tisztelt Közgyűlés, tisztelt Vendégeink, kedves Kollégák!

Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésén azt hiszem nem kell bizonygatni, hogy az erdész munkájának lényege a köz szolgálat.

Szaktánk története során hivatásukat, a szolgálatot az erdészek mindig büszkén vállalták és természetes volt, hogy munkájuk lényeges céljait a társadalom elvárásai határozták meg.

Az erdészek szolgálatjellegű munkájának, az erdőgazdálkodásnak lényeges célkitűzései ennél fogva úgy módosulnak, ahogy a társadalomnak az erdővel és az erdőgazdálkodással szembeni igényei változnak. Az elmúlt 20 évben az erdészeknek számtalan okuk volt arra, hogy a természetvédelem ügyét a hagyományoknak

megfelelő mértékben ne tekinthessék sajátjuknak, ez azonban nem jelenti azt, hogy az erdővel való gazdálkodásnak, mint szolgálatnak, már nem része a természetvédelem szolgálat.

Az ember létezése óta használja, hasznosítja az erdőt. Az erdőgazdálkodás azonban annak a felismerésnek a hatására alakult ki, hogy az erdő nem korlátlan mértékben rendelkezésre álló, kimeríthetetlen természeti erőforrás, sokoldalú hasznára hosszú távon csak akkor számíthatunk, ha azzal okszerűen gazdálkodunk. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy okszerű gazdálkodással az erdő – ez a különleges, megújuló és megújítható természeti erőforrás – termékeivel, valamint védő és üdítő hatásával tartamosan az emberiség rendelkezésére áll.

Az ember és az erdő ősi kapcsolatától e felismerésig évmilliók teltek el. Az óriási időtávlat egyúttal e kapcsolat lényegét alapvetően megváltoztatta, de nem lazította.

Az őskorban is, és ma is igaz, hogy az emberi lét alapvetően függ az erdő lététől.

Az az idő azonban nagyon rövid, mindössze néhány száz év, ami az erdő kihasználása korlátainak az ismeretével jellemezhető, s e rövid időre tehető az erdőgazdálkodás kialakulása.

Mai helyzetünk és feladataink pontos meghatározását segítendő, tekintsünk vissza röviden a magyar erdőgazdálkodás kialakulására, fejlődésére.

Az erdőgazdálkodás lényeges fejlődését a rohamos ipari fejlődés kényszerítette ki. A XVIII-XIX. század gyors ipari fejlődése rengeteg fát igényelt nyersanyagként és ún. segédanyagként.

Tudjuk, hogy a magyarországi erdőgazdálkodás kialakulásának húzóereje a bányászat volt, az erdészeti felsőoktatás a bányászati akadémián kezdődött. Később a természetvédelmi oktatás pedig a soproni bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolán.

A XIX-XX. századforduló idején az országban jelentős számú, jól képzett erdőmérnök irányította nagy kiterjedésű és rendkívül értékes erdeinkben az európai átlagot felülmúló, magas színvonalúnak értékelhető erdőgazdálkodást. Ennek a gazdálkodásnak elsődleges célja az egyre növekvő faigény tartamos kielégítésére való törekvés volt. A tartamosságot a fakitermeléseket követő erdőfelújításokkal és a fiatal erdők ápolásával, nevelésével igyekeztek biztosítani. Az erdővel való gazdálkodás így a fatermesztést és fakitermelést egyaránt magában foglalta. Az alapvető cél a termelés volt, azonban az erdővel foglalkozó szakember hamar felismerte, hogy tevékenysége tárgya nem egyszerűen folyamatosan termelő eszköz, hanem annál sokkal bonyolultabb rendszer. Tudta, hogy gazdálkodói tevékenysége a természetbe való durva beavatkozásokkal jár, és kötelessége a káros hatásokat mérsékelni, a természetben okozott sebeket mielőbb gyógyítani.

Azt is tudta, hogy ha nem alapos tudással és körültekintéssel dolgozik, a természetben jóvátehetetlen károkat okoz. Így nyilvánvalóvá vált például, hogy egyes erdőket nem célszerű az intenzív termelési folyamatba bevonni, mert fahozamuk alacsony, védőhatásuk viszont annál jelentősebb.

Az 1879. évi XXXI. tc. – az első modern erdőtörvényünk – már rendelkezett a véderdők fenntartásáról, megóvásáról, s egyúttal sok helyen a tájkép védelméről is. A véderdők, s velük együtt a tájképi értékek óvása már a természeti értékek védelmére való törvényi előírásoknak is tekinthető.

Az erdőben lévő idős fák, „a magyar erdők óriásai és agastyánjai” érdekében már a törvény elfogadásának évében, 1879-ben felszólal az Erdészeti Lapokban Illés Nándor selmecebányai akadémiai tanársegéd. Erre vonatkozó miniszteri intézkedés 1900-ban születik.

A madarak védelméről, a vadászati tilalmi időről való törvényi rendelkezések is döntően az erdészek hosszabb távú természetvédő munkájának, törekvéseinek eredménye volt.

Itt említem meg, hogy az 1879. évi erdőtörvényünk alapján jött létre az az államerdészeti szervezet, mely

45 éven át működött, és még az 1925. évi átszervezés előtt törvényes felelőse lett a természeti értékek védelmének. Az erdészeti igazgatásról szóló 1923. évi XVIII. tc. 4. §-a a természeti értékek ügyét a magyar királyi erdőigazgatóságok igazgatási és gazdasági ügyei közé sorolta, és azok fölött az állami felügyeletet az erdőfelügyelők működési körébe utalta.

Az OEE 1908-ban már mozgalmat indított egyes őserdőrészek, rezervátumok fenntartásának biztosítása érdekében. Ez azonban a mai erdészek feladata maradt, az erdőrezervátumok kijelölése talán a közeljövőben megtörténik.

Az I. világháborút követően erdővagyonunk 84%-át – elsősorban a nagy értékű hozamot biztosító erdőket – elvesztettük. Kis országunkban kevés, addig nem nagy jelentőségűnek tartott erdő maradt (legértékesebb erdős tájunk az Északi-Középhegység lett), ugyanakkor nagy létszámú tapasztalt, jól képzett erdész szakember jelentett a kis erdővagyonhoz mérten hatalmas szellemi potenciát.

A Trianon okozta sokkhatás alól ébredve, ez az értékes szakgárda megkereste és megtalálta kis hazánkban fontos feladatait.

Ezek a következőkben foglalhatók össze:

- a meglévő erdők gondos kezelése, elsősorban a hozamok növelése, de egyúttal az erdők védelme érdekében,

- az erdővagyon bővítése nagyarányú erdőtelepítésekkel a fahozam növelése és egyes országrészek környezeti állapotának javítása céljából,

- a megmaradt erdeinkben lévő természeti értékek védelme.

Az akkori lehetőségek figyelembevételével úgy értékelhetjük, hogy e feladatok terén a kor erdészetszadalmi jelentős sikereket ért el.

Az erdővagyon bővítése fatermesztési és környezetvédelmi szempontból is jelentős eredményekkel járt.

A természetvédelem ügyének felkarolása, jogi szabályozása terén szintén fontos lépések történtek.

Az állomány átalakításoknál és az erdőtelepítéseknél végzett fenyvesítések, az Alföldön és részben a halom- és dombvidéken az akác térhódítását azonban mai tudásunk alapján joggal bíráljuk. A kiterjedt fenyvesítés, akácosítás a mai szélesebb körű ismeretekre épülő természetvédelmi célkitűzéseknek nyilván nem mindenben felelnek meg, de az akkori viszonyok között jelentős eredménynek számítottak.

Az elvesztett fenyvesek pótlására való törekvés, valamint az Alföld környezeti állapotának akác telepítéssel való gyors és eredményes javítása gazdasági és népegészségügyi célokat szolgált.

Ugyanakkor az erdészek nem feledkeztek meg a természetvédelemről.

A természeti értékek közül az erdészek a nevezetes fák, de főképp a véderdők (melyek általában a különlegesen szép tájakon vannak és élőviláguk rendkívül gazdag) és a természeti tájak védelmére törekedtek.

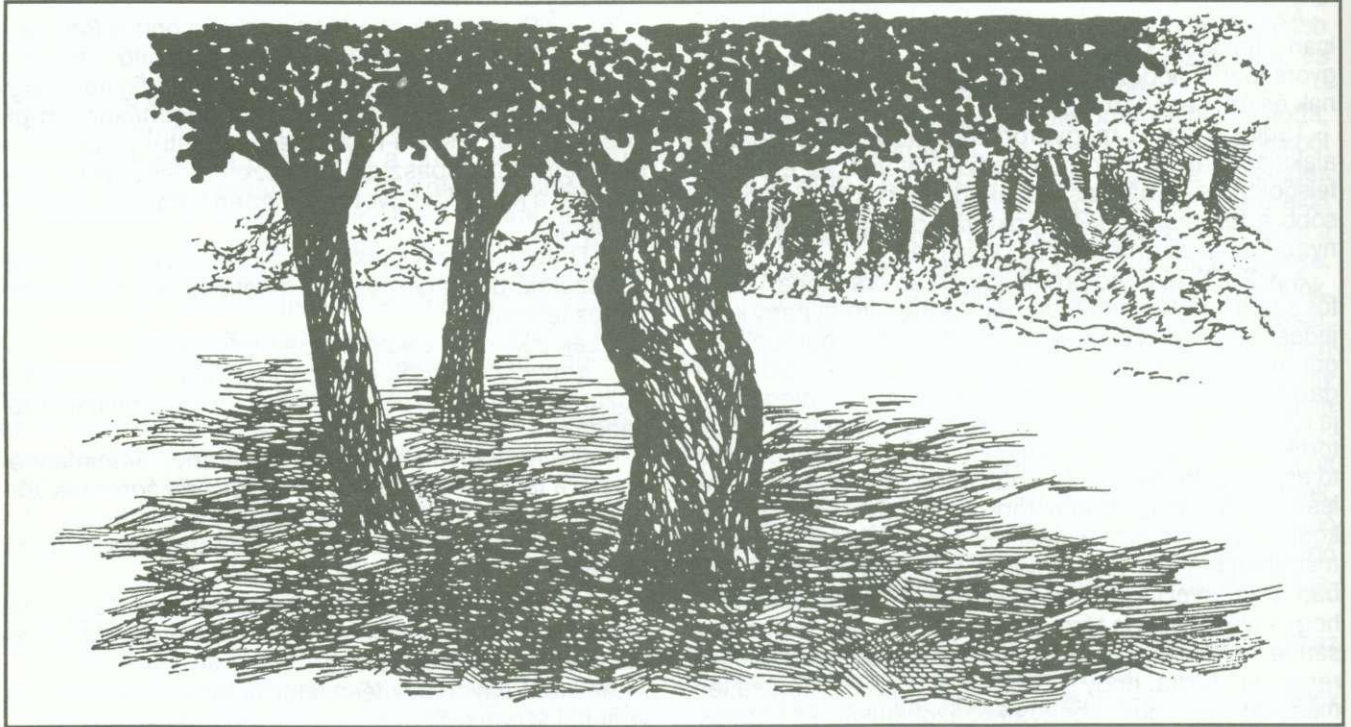
Kaán Károly 1926-ban erőteljesen tiltakozik a helytelenül alkalmazott nagyterületű tarvágások ellen, és éppen a Bükk hegység kincstári erdejében alkalmazott vonalas felújítógázásokat ajánlja, száraló erdőhasználatként megnevezve.

A tegnap látottak számomra azt bizonyítják, hogy ha az erdőgazda a természeti folyamatokba fontos célok érdekében, nagy szakértelemmel avatkozik be, lényeges, hogy helyrehozhatatlan természeti kárt nem okoz, a tájat gazdagítja és nem teszi tönkre. Természetesen a mai erdészeknek a mai követelmények szerint kell dolgozni, de ugyanolyan gondossággal és lelkiismeretességgel.

Kaán Károly természetvédő szemléletű erdészeti munkássága, az őt sok szempontból követő Waldbott Kelemen természetet és tájat tisztelő, gazdasági racio-

összességében erdeink gazdasági és biológiai értéke növekedett, a háború utáni erdőgazdálkodásunkat az 1960-as évek végéig eredményesnek, sikeresnek kell tekintenünk.

Sajnos azonban, 1968-tól a gazdasági irányítási reform az erdőszetre egyértelműen hátrányos következményekkel járt. A politikai és gazdasági vezetés – a szakma specialitásait figyelmen kívül hagyva – az erdőszetre is kiterjesztette az éves nyereségérdekeltségre alapozó gazdaságirányítási rendszert. Ez a rendszer ma is él és hat!

nalizálásokra építő erdőgazdasági tevékenysége nagy hatással volt az erdőgazdálkodás és a természetvédelem fejlődésére. A II. világháború azonban ezt a fejlődési folyamatot megszakította.

Az újjáépítés során jelentkező fahiány fokozott erőforrás kihasználásra való törekvést eredményezett és rávilágított a fakitermelés alapja, az erdővagyon bővítésének szükségességére.

Szerencsére, az ágazat élén álló szakembereknek sikerült elérni, hogy az erdőszet az újabb nagy kihívásra pozitívan reagáljon.

Sikerült elérniük, hogy a fakitermelés volumene ne haladja meg a növedéket, és hogy jelentős erdőtelepítések valósuljanak meg. A szakszerű előhasználatok fokozásával, a fahasznosítás korszerűsítésével sok tölgy és bükk idő előtti véghasználatát tudták elkerülni.

A gazdasági kényszer, a fahiány gyors pótlására való törekvés a természetvédelmi célkitűzéseknek azonban nem kedvezett. Nagyterületű nemesnyár és fenyő ültetvényeket hoztunk létre, az őshonos fafajokból álló rontott erdők helyén szinte kizárólag fenyőt ültettünk. Tovább nőtt az akác térfoglalása. Bükköseink, sarj tölgyeseink magról való természetes felújítása azonban jól érvényesülő szakmai követelmény volt.

Az alkalmatlan, sőt károsan ható érdekeltségi rendszer (elsősorban a politikai hatalom szolgálatában túlszaporított nagyvad-állomány kártételei) alapjaiban rendítették meg addig szakmailag sikeresnek értékelhető erdőgazdálkodásunkat.

A közgazdasági környezet kedvezőtlen változása, a hosszú aszályos időszak, erdeink egészségi állapotának romlása is fokozták a szakmai gondokat.

Mind ezek következtében erdeink túltermeltek lettek, nőtt a felújítatlan vágásterület, romlott az erdőfelújítások minősége.

A túlhasználat többletbevételeinek jelentős részét kivonták az alaptevékenységből, ezért az erdőfenntartás finanszírozási feltételei romlottak.

Az elmúlt 20 évben az erőforrás-kihasználó, tartalékfelélt erdőgazdálkodás volt a jellemző. Az érdekeltségi rendszer, az erdőtervezés irányítása, a felügyelői hatáskör elégtelensége mind a tartamosság, a vagyonbővítés és a természetvédelem érdekei ellen hatott.

Ebben az időben az erdőgazdálkodás képtelen volt arra, hogy saját feladatának tekintse a természetvédelem érdekeinek szolgálatát.

Megalakultak az erdős nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, melyek területén a jogszabályok a természet-

és tájvédelem felelősségi körét az illetékes nemzeti park igazgatóságokra ruházták.

Az erdőgazdálkodás így főleg külső hatásra, szakhatósági előírásokra alkalmazkodott a természetvédelmi követelményekhez. Az erdőgazdálkodás a védett területeken a természetvédelmi szakhatóság által előírt kikötések betartásával történt, de ez nem vezetett a tartamos és természetszerű gazdálkodás kibontakozásához. Az érdekeltségi rendszer káros hatását a jogi és etikai korlátok nem ellensúlyozták.

Mintegy 15 évig természetszerű erdeinkben – beleértve a nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek területét is – a felújítatlan vágásterületek nőttek, nőtt az indokolatlan tarvágások mennyisége, a felújítógátások után sok esetben az alapterület többszörösének megfelelő mennyiségű mesterséges erdősítést kellett végezni.

A megelőzéshez szükséges valós hatáskörrel az erdőfelügyelőségek nem rendelkeztek. Az erdőfelügyelőségeknél azt vártuk, hogy a természetvédelmi szakhatóságok segítségével a védett területen legalább megállítható lesz a káros folyamat.

Sajnos, mint már mondtam, az erdők természetvédelmi oltalom alá helyezése lényegesen nem javított a helyzeten. Az erdők jogtalan beépítésének folyamatát a védett területeken a természetvédelmi hatóság segítségével sikerült feltartóztatni, de a védelem érdekeivel ellentétes erdőgazdálkodási tevékenységet nem tudtak lényegesen befolyásolni. Ez az előzőekben elmondottakon kívül annak is köszönhető, hogy a védett területekre az alapító határozatokban előírt kezelési utasítások nem születtek meg. A természetvédelmi szervezetek hangsúlyozták és ma is hangsúlyozzák a természetszerű erdőgazdálkodás fontosságát, de annak egyik legfőbb, azt mondhatnám, döntő akadálya a túlszaporított növényevő nagyvadállomány, és annak kártételei ellen nem emelték fel a szavukat. És az ellen a hamis propaganda ellen sem, hogy a vadászat egyúttal természetvédelem.

Az erdészeti hatóság a felmerült problémák mellett mindig közel azonos célért dolgozó, természetes szövetségesnek tekintette a természetvédelmi szakhatóságot és a jövőre nézve is annak tartja. Az elmúlt közel két évtized azonban csak erősítette azt a meggyőződésünket, hogy az erdőgazdálkodással kapcsolatos problémákat az erdészeti szervezeteknek kell megoldani.

Ők ismerik kellő mélységében a szakmai problémákat és feladatokat, a jövőben nekik kell olyan lehetőséggel, hatáskörrel és naprakész felkészültséggel rendelkezni, amely a feladatok megoldására alkalmassá teszi őket.

A természetvédelmi érdekek érvényesülésének erdészeti feltételeit az állami erdőben az államerdészeti szervezetnek kell biztosítani, a nem állami erdőkben pedig a szükség szerinti támogatási rendszerrel párosuló jogi szabályozással kell az erdőgazdálkodó feladatát vá tenni.

Ahhoz azonban, hogy az erdészek ugyanúgy saját céljuknak, feladatuknak tarthassák a természetvédelem érdekeinek szolgálatát, mint régen, az szükséges, hogy az érdekeltségi és szervezeti rendszert, az ökonómiai és jogi kereteket meghatározó állami irányítás a társadalom mai, a környezet- és természetvédelem elsődle-

gességét (ne essen félreértés, nem kizárólagosságát) hangsúlyozó elvárásait közvetítse az erdészek felé, röviden: a közcélú tevékenységhez megfelelő feltételeket kell biztosítani!

A feltételeket tömören a következők szerint tudom összefoglalni:

- megfelelő jogi szabályozás, amely biztosítja az erdészeti alap létét és működését is;

- kedvező közgazdasági környezet, ami az alaptevékenységet kedvezményezi, az erdővagyon bővítését, fejlesztését támogatja;

- szigorú erdővédelmi követelmények, amelyek kikényszerítik a ma elviselhetetlen károkat okozó túlszaporított nagyvadállomány apasztását, szabályozását is, valamint az akadálytalanul növekvő, nagy erdőterületeket tönkretévő falopásokat, melyekkel szemben az erdészek már tehetetlenek, mert nem számíthatnak az illetékes szervek – különösen a rendőrség – hatékony közreműködésére.

- a jelenlegi állami erdők meghatározó részét továbbra is állami tulajdonban kell tartani, az államerdészeti szervezetet korszerűsíteni kell;

- a nem állami erdőkben az osztatlan közös kezelést elvét érvényesíteni kell; itt kiemelek egy fontos jogi feltételt: mielőbb meg kell teremteni az erdőbirtokossági társulatok megalakításának jogi lehetőségét a jelenlegi erdőtvény 1-2 hónapon belüli módosításával;

- gondoskodni kell a korszerű szakmai képzésről és a tudományos kutatás feltételeiről,

- az erdővagyon elsősorban ökológiai szempontok alapján történő bővítésére a jelenleginél bővebb pénzügyi forrást kell biztosítani.

A következőkben azokat az alapelveket próbálom összefoglalni, amit erdőgazdálkodásunk során állandóan szem előtt kell tartani, valamint azokat a szakmai követelményeket, amelyeket az alapelvek számunkra meghatároznak.

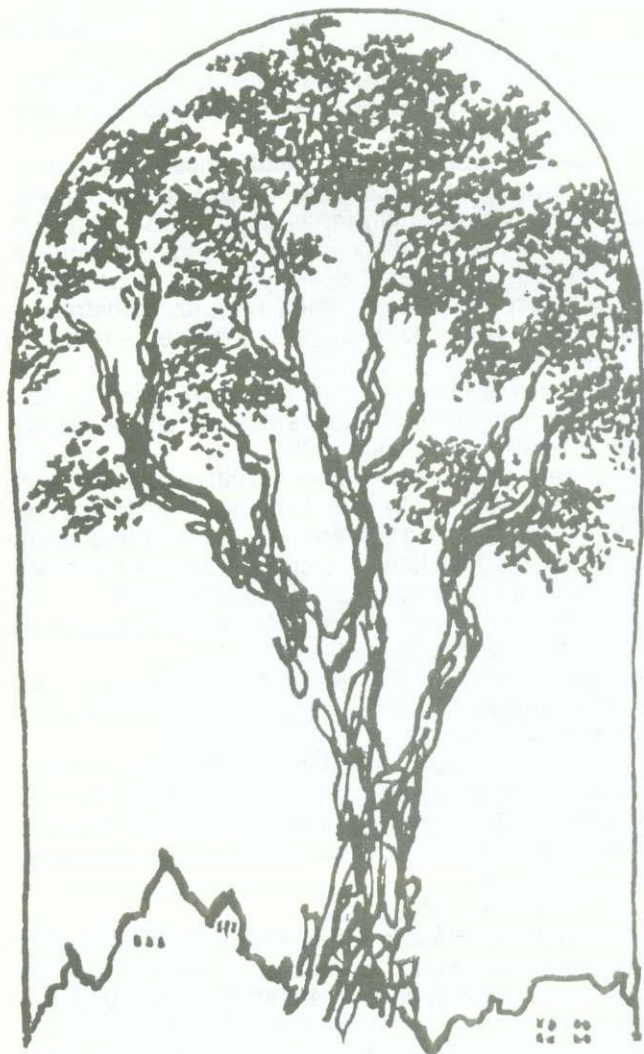
Az alapelvek a következők:

1. Hazánk természeti környezetét, vadon élő állat- és növényfajtainak sorsát és közvetve népünk testi-lelki egészségi állapotát döntő mértékben az ország területének ma 18%-át borító erdeink határozzák meg. Az ország minden erdeje kisebb-nagyobb mértékű emberi beavatkozások során alakult olyanná, amilyen ma. Az emberi beavatkozás a legtöbb esetben az erdő faállományát is érintette, de meghatározó volt a nagyragadozók kiirtása is. Ezért, valamint az erdőn kívüli környezetnek az erdőre gyakorolt – döntően káros – hatása miatt, az erdők alacsony területi hányada miatt ma is és a jövőben is (a speciális kutatási területek és a rezervátumok kivételével) kezelni kell az érdeinket, azokat bármilyen okból magukra hagyni bűnös felelőtlenség lenne.

2. Az erdő legfőbb szerepe környezetünk védelme (talaj, víz, levegő stb.) az emberi felüdülésnek, aktív pihenésének biztosítása, ezek az emberi lét szempontjából nélkülözhetetlenebbek, mint a kitermelhető anyagi javak, beleértve a fő terméket, a faanyagot is.

3. Az erdő tartamosan biztosított tisztas hozadékáról – a tudományos és a szorosan vett természetvédelmi érdekek eseteit kivéve – belátható időn belül nem mondhat le az ember. Az erdőt azonban csak olyan mértékben szabad a közvetlen anyagi szükségletek kielégíté-

sére igénybe venni, hogy annak még meglévő önszabályozó képességét ne veszélyeztessük, a beavatkozások okozta sebeket gyorsan begyógyíthassuk, ne terheljük a jövőt hozamcsökkenéssel vagy indokolatlan ráfordítási költséggel.

4. Az erdő – természeténél fogva – kettős tulajdonú jószág. Egyrészt minden embernek – sőt minden élőlénynek – ősi jussa, mint a levegő vagy a napfény, másrészt egy konkrét tulajdonos birtoka. A birtokos azonban csak a törvény által számára átengedett hozamával rendelkezik szabadon, s a törvény által meghatározott módon gazdálkodhat erdejével. Ebben az értelemben van lényeges különbség az állami és a magántulajdonú erdő között.

Az állam a saját erdejének összes jövedelmét köteles az állami erdő fenntartására, bővítésére, valamint az ország erdőgazdálkodásának általános fejlesztésére fordítani.

A magántulajdonos az erdőből származó bevételeiből csak a felújítási és fenntartási költségeket köteles az erdejére fordítani, a többivel szabadon rendelkezik.

5. Az előzőekből következik, hogy az erdei ökoszisztéma egyensúlyai, ezáltal önszabályozó és önregeneráló képességét veszélyeztető nagyvad-állomány fenntartása a társadalom elleni bűn, mert milliárdokban mérhető évenkénti kártétele mellett lehetetlenné teszi a természetszerű erdőgazdálkodást, az egész erdei ökoszisztéma degradálását eredményezi.

Ha ezeknek az alapelveknek megfelelően dolgozunk, akkor teljes mértékben eleget teszünk a természetvédelemben az erdészekre háruló feladatainknak és kötelességeinknek. Ez egyúttal a következő szakmai követelmények elismerését és betartását is jelenti:

1. Az erdő környezetvédelmi és rekreációs szerepének prioritását szem előtt tartva – a kezelési és gazdálkodási feladatok és lehetőségek pontos megtervezése érdekében – minden erdőrészletre meg kell határozni annak elsődleges rendeltetését.

Az elsődleges rendeltetés azonban nem egyetlen rendeltetés, ezért a gazdasági erdőkben végzett termelő tevékenység során az ökológiai szempontokat kell elsősorban szem előtt tartani.

2. Azokban a természetes erdőtársulásokban, melyek természetüknél fogva elegyesek, az elegyességet az erdőfelújítások és erdőnevelések során biztosítani kell (egy gyertyános-tölgyes helyén az elegyetlen tölgyes is konszociáció).

3. Ahol az erdő őshonos faállománya lehetővé teszi – a jó termőhelyen lévő rontott erdők átalakítását kivéve –, a magról való természetes felújítást nem veszélyeztető módon végezhető csak fahasználat.

4. Minden véghasználat tervezésénél figyelembe kell venni annak a tájra gyakorolt hatását!

A tarvágások és végvágások tájbaillesztésére, domborzati vagy más természeti határokhoz való igazítására minden esetben törekedni kell!

Ez sokkal fontosabb, mint a területi kiterjedés mértéke. Természetesen ezt az üzemtervezésnél, az erdőrészletek kialakításánál is figyelembe kell venni!

5. Ahol környezet- vagy természetvédelmi szempont indokolják, és a szakmai feltételei adottak, a szálalóvágásos, esetenként szálaló üzemmódra kell áttérni.

6. A természetszerű erdőkben törekedni kell arra, hogy a fahasználatok általában, a véghasználatok kizárólag a vegetációs időn kívül történjenek. (Nem az a szakmaidegen követelmény pl., hogy egy kocsánytalan tölgy elegyes bükkösben vagy gyertyános bükkösben a ragadozómadarak fészke közelében a költési időszakban ne legyen fakitermelés, hanem az lenne természetes, hogy ilyen erdőkben a vegetációs időszakban ne végezzünk fakitermelést. A védett madarak fészket az erdőben az erdésznek kell észrevenni és megóvásáról gondoskodni. A fakitermelés során a fészkelésre alkalmas odvas fák megőrzése szintén az erdész kötelessége.)

7. Lényegesen meg kell változtatnunk a véderdők kezelésével kapcsolatos szemléletünket! A sziklás-köves lejtőtörmelékes, vagy a szurdok erdők, a karszterdők faállományát is esetenként meg kell újítani (pl.

valamilyen katasztrófa után), és meg is újítható, ha a vadat kellő mértékben korlátozzuk. Az ilyen erdők fennmaradása, lassú megújulása csak minimális vadlétszám mellett biztosítható.

Szükség lehet arra is, hogy az önreprodukción a rendszerint kevés – de a vad megfelelő korlátozása esetén biztosan megjelenő – újulatot az anyaállomány ritkításával, egyes esetekben eltávolításával segítsük. Az a szemlélet, hogy azért, mert az üzemterv szerint talajvédelmi rendeltetésű erdőben nem kell fahasználatot végezni, ezért azzal ezentúl nem törődünk, nem tartható.

8. Az erdőgazdálkodás minden tevékenységének arra kell irányulni, hogy erdeink ökológiai stabilitását növeljük. Tudjuk, hogy a magyarországi erdők nem teljes és ép ökoszisztémák. Egy fontos, az egyensúlyi állapot szempontjából döntő elem, a nagyragadozók csoportja hiányzik belőlük. Ennek tudatában az erdész felelőssége, hogy a konzumens nagyvad-állományt szabályozza, a jelenlegi helyzetben a töredékére csökkentse.

Tudom, hogy ez néhány adattal való alátámasztás nélkül nem mindenki számára hihető, ezért itt engedjék meg néhány számadat említését.

1970-ben a „felelős” ágazatirányítás úgy ítélte meg, hogy erdeinkben 19 500 gímszarvas, 3 400 dám, 7 000 vaddisznó a fenntartható állomány.

A múlt évi lelövés, befogás statisztikai adatai a következők: 36 800 gímszarvas, 6 200 dám, 43 800 vaddisznó.

Kérem, mindenki próbáljon következtetni a tényleges állományra ezekből a számokból.

A muflont nem említettem, mert meggyőződésem szerint Magyarországon annak bekerített vadaskertben van helye. Az őz a tölgy fafajú erdőfelújításainkban okoz jelentős károkat, sokszor ez a tölgy teljes eltűnéséhez vezet az elegyes felújításokban.

Azt mondtam, hogy a vadállomány csökkentése az erdész felelőssége. Tudom, hogy ehhez milyen hatáskör szükséges, és azt is beleértettem a jogi feltételekbe.

Ma az üzemi és az erdőgazdaságok által bérbeadott vadászterületeken – tehát erdőterületeink meghatározó részén – a jogkör biztosított, a felelősség tudata azonban alig, vagy sehogysem érezhető.

9. Az erdőtelepítések tervezésénél az eddigieknél sokkal jobban kell vizsgálni az őshonos fajok alkalmazási lehetőségét. Sok akác, nemesnyár és fenyő telepítésünk beidegződés, irányelveken alapuló sematikus tervezés miatt jött létre és nem termőhelyi meghatározottság, vagy hosszabb távra mérlegelt gazdasági racionalitás következtében.

Európai, ezen belül hazai példák szolgálnak ma útmutatóul számunkra arra vonatkozóan, hogy egy jövőbe tekintő ország rendkívül nehéz gazdasági helyzetben nagyarányú erdőtelepítéseket valósíthat meg.

Ha a kormány a 150 000 ha-os erdőtelepítési programot nemcsak elfogadja, hanem az anyagi feltételeit is megteremti, akkor a magyar erdészek előtt egy új honfoglalás lehetősége áll. Az elfoglalható földet a mezőgazdaság bőségesen fogja kínálni.

Nehéz helyzetben a társadalom áldozatvállalásával, közpénzen azonban az erdőtelepítéseket különös előre-

látással, a jövő érdekeit gondosan mérlegelve kell megtervezni és végrehajtani.

Fő szempontnak ezen belül a telepítendő erdők ökológiai stabilitását kell tekinteni, hiszen környezetünkre való kedvező hatásai akkor lesznek legteljesebbek és legtartósabbak.

Az előzőekben összefoglalt szakmai követelmények vállalásával és betartásával a magyar erdészek eredményesen fogják szolgálni a természetvédelem fontos érdekeit.

Tudni kell azonban, hogy arra e kis országnak nem lesz lehetősége, hogy a jelenlegi erdős nemzeti parkjainkat az IUCN nemzeti parki kritériumainak megfelelően kezelje.

Erdős nemzeti parkjaink, tájvédelmi körzeteink nagy kiterjedésű területei az IUCN kategóriák közül VIII. számmal jelzettek felelnek meg (ez nem rangsor-szám), ezek „természetvédelmi kezelésben részesülő, többféle célra hasznosított területek”.

Ezen belül – megfelelő védőzóna biztosításával is – alakíthatunk ki a IX. kategóriának megfelelő bioszféra rezervátumokat.

Megítélésem szerint ennél kiterjedtebb, 20-40 ezer ha-os IUCN típusú erdős nemzeti parkok kialakítására való természetvédelmi törekvést felelős, felkészült erdészek nem támogathatnak.

A földrajzi és természeti adottságaink realitásából kiinduló, megvalósítható természetvédelmi célokat azonban az előzőekben összefoglalt alapelvek és szakmai követelmények elfogadásával és betartásával az erdészet megfelelően szolgálni tudja.

Bízom abban, hogy a hiányzó feltételeket a Magyar Köztársaság parlamentje és kormánya megteremti.

Ez esetben gazdag hagyományokkal rendelkező erdőgazdálkodásunk, egyúttal erdeink természeti értékeinek védelme példamutatóvá válhat.

Ennek érdekében kérem az erdész kollégák és a hivatásos természetvédők összefogását, céljaink összehangolását és politikusaink támogatását.

Elmarad • Elmarad • Elmarad

A GEMENC EXPO

értesíti a kedves olvasókat, hogy

a

WOODFAIR '92

Erdészeti és Faipari

Szakvásár elmarad.

Elmarad • Elmarad • Elmarad

DR. PAPP TIVADAR: Természetszerű erdőgazdálkodásért

Elnök úr! Tisztelt vendégek! Hölgyeim és uraim!

Vándorgyűlésünk gyönyörű idézete új szellemű programot hordoz magában, amely túlmutat az elmúlt 10-15 év elfogadott szakmai gyakorlatán és ez a természetszerű erdőgazdálkodás minél szélesebb körű alkalmazása. Nem véletlen a magyar erdészek rangos helye Európa erdészársadalmi sorában, hiszen ezen a területen is tiszteletre méltó eredményeink vannak. Sajnos az sem véletlen, hogy a megváltozott ökológiai környezet és a társadalmi értékítélete hatására úgy itthon, mint a nyugati országokban újra kellett fogalmazni az erdőgazdálkodás célját, módszereit, továbbá az erdő és társadalom viszonyát.

A válaszlelés nem maradt el nyugaton, ahol 1989. szeptember 18-24. között megalakították a PRO SILVA-t, a természetszerű erdőgazdálkodásban hívó és annak szellemében gazdálkodó erdészek európai egyesületét.

A cél a természetszerű erdőgazdálkodás. Az eszköz a PRO SILVA.

A csoport programjának főbb pontjai:

1. Az alapeszmét szolgáló gyakorlat népszerűsítése, terjesztése, tapasztalatcsere elősegítése, szervezése, kiváltésképpen az egyesület alapelveit alkalmazó gazdálkodók példának bemutatása révén.

1.1. Ennek során speciális, a nyugati erdészeti gyakorlatoktól eltérő feladatok megoldása vár ránk. Ilyenek:

– a 110-130 éves egykorú, természetszerű vágásos üzemmódban kezelt erdeink természeti felújítási arányának javítása. Ez adottság. Itt nincs módunk az állományok egészségi állapotát tekintve sem áttérni másik üzemmódra.

1.2. Nagyváros környéki üdülőerdeinkben – és ahol erre mód van – megteremteni a szálalóvágásos, majd szálalásos, tehát hosszú felújítási ciklussal kezelt erdőalakat, amely legjobban megfelel az elsődleges rendeltetésnek (T-B). Ennél a pontnál érdemes elidőznünk néhány gondolatra.

A szálalásnak, mint ismeretes, a Vend vidéki őrségi paraszti erdőkben vannak a ma is alkalmazott hagyományai. Hegyvidéki természetes T-B állományainkban az elmúlt 20 év során ilyen gyakorlat nem folyt. Az indokok az alábbiak voltak:

- a vágásos erdőalakból eredő egykorúság;
- fajaj összetétel;
- költséghatások.

Éppen a PRO SILVA keretében tett tanulmányút során volt alkalmam meggyőződni arról, hogy az előttünk is természetes, Jf-elegyes bükkösökön, LF-elegyes bükkösökön túlmenően az Ef-B, Ef-T-B, sőt T-B, valamint tölgy állományokat kezeltek évszázadok óta szálaló üzemmódban! A módszert alkalmazó erdőgazda nem az ökológiai egyensúlyt, hanem az ökonómia temelte ki indoklásként, azaz a természetes felújítás révén az újraerdősítés költségeit takarítja meg! A program nem a fentiek lemásolása, hanem a hazai állományviszonyok között meggyőződésem szerint kipróbálható szálalóvágásos üzemmód alkalmazása. Nem üzemi méretekben, de annál feszebb keretek között, gondolok itt pl. a 70-80 éves Gy-T-B üdülőerdőkre, ahol valamennyi beavatkozás költségeit vezetni kell a már elfeledett erdőművelési törzslapok szintjén! Ebben a korban még el lehet kezdeni hosszú felújítási ciklussal több szintű és korú elegyes állományok kialakítását referencia területként!

1.3. Nem kisebb feladat a 40-50 éves állományainkban megkezdeni az elegyes, több korú, és több szintű erdőképző kialakítását.

Tisztelt kollégák! Mielőtt túlzott egyoldalúsággal vádolnának, mondván, hogy ilyen vadállomány mellett nem lehet a fentieket megvalósítani, röviden, nem becsülve le a problémát, az alábbiakat szeretném elmondani.

A vadállomány szabályozása nem politikai, hanem szakmai kérdés! Ezt lent, fő mellett kell megoldani! Mi kell hozzá véleményem szerint?

- koncepció, azaz honnan hova kívánunk eljutni;

- egy csapat, amely egymásért és nem egymás ellen dolgozik;

- fegyverek.

Milyen alapon merem ezt kijelenteni?

- 1990-ben Baranya megyében megalkotásra került az első vadgazdálkodási körzetterv a szarvasgazdálkodásra vonatkozóan (1990-2000 között).

- Ezt követően a Mecseki EFAG, Pécsi Erdőfelügyelőség, Pécsi Erdőtervezési Iroda, Baranya megyei MAVOSZ a Természetszerű erdőgazdálkodásról egyetértésével deklarálta a koncepció végrehajtását.

- 1990-ben megszólaltak a fegyverek, hogy a 9500-as induló állományt 1995-re 2200-ra csökkentésük! A tervezett ütemnek megfelelően 1990-1991-ben összesen 9000(!) szarvas került terítékre, amelyet 1992-ben 3000-3200 követ, és minden okunk megvan arra – amennyiben a szomszéd megyék is komolyan veszik terveiket –, hogy a cél elérhető.

E kis kitérő után folytassuk a programot.

2. Tevékeny segítségnyújtás a gyakorló erdészek, erdőtulajdonosok számára.

3. A természetszerű erdőgazdálkodás alapjainak kiszélesítése mind az erdőfelújítások, mind az erdőtelepítések területén a termőhelynek megfelelő őshonos fafajok széles körű alkalmazásával.

4. Az erdészeti kutatás és szakoktatás ösztönzése az erdei ökoszisztémák komplex tanulmányozására és az aktuális ismeretanyagok átadására.

5. Saját szakközönségünkön túlmenően a nyomtatott és elektronikus sajtó állandó jellegű informálása; környezeti nevelés, szemléletformálás céljából.

5.1. Konkrét lehetőségként jelentkeznek a szlovén alapítók-kal kölcsönös tapasztalatcsere felvétele a tv-kamerák nyilvánossága előtt, erdészeti ismeretterjesztő filmek készítése és természetesen sugárzása révén. (Őszi programunkban már látható lesz.)

6. A csoport és tagjai részéről széles körű nyitottság, a tevékenység és főként az eredmények közkinccsé tétele, a társintézmények, természetvédő mozgalmak, politikai pártok megnyerése érdekében.

Miben jelent újat a program megvalósítása a hazai erdőgazdálkodásban?

1. Egyéni és kollektív megmérettetésre és minősítésre ad módot, miután a maga területén mindenkinek meghatározott feladata van. (Itt mindig van felelős.)

2. Konkrét erdőrészelethez kötött gazdálkodást kell bemutatni a hazai, majd nemzetközi szakmai közönség előtt.

3. A szakmai felkészültséget helyezi mindenek fölé, amely alapkutatásokra, továbbá azt követendő hazai, külföldi gyakorlati és elméleti ismeretekre épül.

4. Elfogadja, sőt igényli az ellenvéleményt, a másságot, feltételezve, hogy az is az elérendő célt szolgálja, s ezáltal nem ellenségeket, hanem támogatókat szerez ágazaton belül és kívül egyaránt.

5. És ekkor fordulok a tisztelt kollégák, de elsősorban tisztelt vendégeink felé.

A magyar erdészársadalom legtöbb problémáját egymás közötti beszélgetéseken próbálta megoldani, holott elért eredményei miatt nem kellett szegyenkezni a nyilvánosság előtt sem. Az a tény, hogy 1994-ben hazánk rendezheti a PRO SILVA évi szakmai programját, a megtiszteltetésen túlmenően komoly szakmai kontrollt is jelent, amelyet vállalunk, mert elődeink révén vállalhatunk. De ehhez a közvélemény és a társintézmények részéről is feltétlen bizalomra és korrek támogatásra van szükségünk. Mert közismert talán mindannyiunk előtt egy kínai tudós már szállóigévé vált mondata: „Az erdő az unokái örökségével gazdálkodik.” Nem hiszem, hogy ebben a tereben van olyan nagypapa jelölt, aki az unokáit rongyokban járattatná!

KOVÁCS ZSOLT: Néhány bajunkról

Tisztelt Vándorgyűlés!

Gyakorlatlan hozzászóló lévén talán most is csendben maradtam volna, de mikor megtudtam, hogy a földművelésügyi miniszter úr, illetve a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium képviselője is jelen van, nekiduráltam magam, hogy néhány – a „tő melletti” erdészeket foglalkoztató gondolatot felvessek. Az ismert közmondás szerint „Néma gyereknek anyja sem érti a szavát” – tehát ne hallgassunk bajainkról.

A falopások ügye. Sajnos nem a Balatoni Halgazdaságnál megtörtént sajnálatos eset a legsúlyosabb ebben a témakörben, hanem az, amivel a kerületvezető nap mint nap találkozik, vagyis a friss tuskók sorozatos megjelenése – szinte minden erdőrészletben.

Közismert, hogy roppant sok motorfűrész és terepjáró kistehergépkocsi van magánkézben, s az ezekkel felszerelt ember rövid idő alatt kitermeli és ellopja azt az 1 m³ fát, amit a kocsi elbír. A kerületvezető képtelen elcsípni a tolvajt. Jómagam elleneztem, amikor a „turizmus fejlesztése” céljából megnyitották az erdőgazdasági magánutakat a lakosság gépkocsijai előtt. Most nincs jogunk feljelenteni azt sem (még kevésbé szétvagdalni a gumikat), aki platós ARO-val és motorfűrészszel megy „kirándulni”, amíg a tehergépkocsin fát nem találunk. Ugyancsak abszurdum az, hogy előfordult olyan eset, hogy a kerületvezetőt fegyverrel fenyegették meg, mert észrevette a falopást.

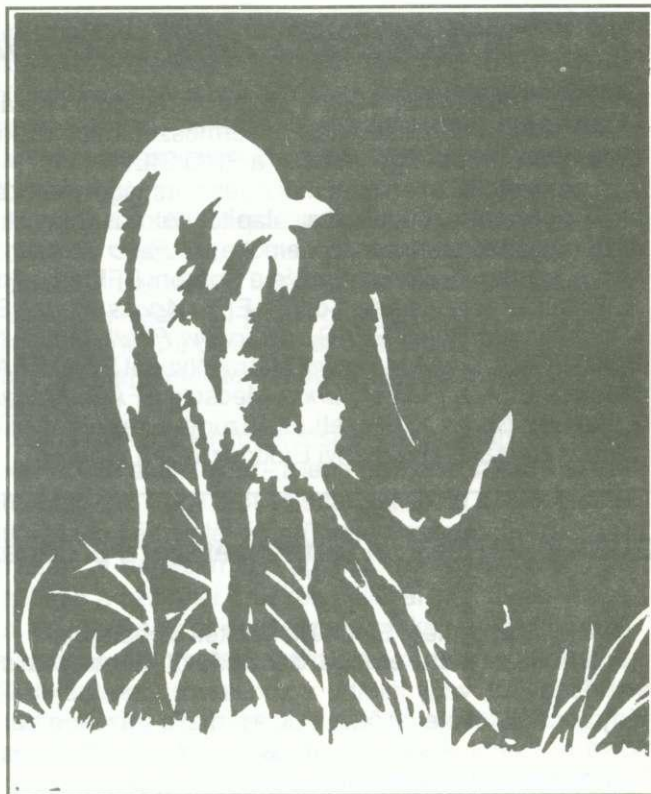
Tévedés ne essék, a bakancsos-hátizsákos turistákat továbbra is szívesen látjuk, mert a felüdülésnek nem azt a módját tartjuk a legjobbnak, amikor gépkocsival megy az erdőbe a turista és a kocsitól 5 m-re kiterített pokrócon eszik–alszik, majd hazamenvén elégedetten sóhajt: „Beh jól kirándultam!”

A környezeti károk kérdése... A tegnapi szakmai bemutatón az autóbuszban utazván tévedés nélkül állapítottam meg, hogy lakott területhez közeledünk, az erdőben feltűnt műanyag szemeteszsák láttán.

Fel kell tenni a kérdést: képes-e ez az ország megoldani a szemét összegyűjtését és újrahasznosítását, vagy pedig az autógumik és akkumulátorok és a hozzájuk hasonló veszélyes hulladékok tárolási helye az erdő lesz?

Felépül-e valaha a használt akkumulátorokat feldolgozó üzem – Gyöngyösoroszáiban vagy másutt – vagy mérgezzük az egész ország vizeit és vesszük valutáért az ólmot?!

Tudomásul kéne venni (az illetékeseknek), hogy a hulladékátvevő telepek fenntartása és létesítése (lehetőleg minden településen) igenis környezetvédő beruházás, mert senkitől nem várhatjuk el, hogy 20 km-re és messzebb szállítsa el a papírhulladékot vagy az öntött-

vas-kályhát. A környezet- és levegőtisztaság-védelem nem merülhet ki a benzin árának emelésében, a gépkocsizás megdrágításában.

Vadkár: Régen vajdó kérdés, sokat kár lenne róla beszélnem. A tegnapi napon én nem láttam jelentős vadkárt, de nem hiszem el, hogy ezen a tájon sikerült volna ezt a kérdést megoldani. A látottakat betudom annak, hogy Vándorgyűlés, ünnep lévén, inkább a jót, a követendőket néztük meg.

Az erdőtelepítések: Mindnyájan tudjuk, hogy a mezőgazdaságban évente több ezer hektár marad parlagon és semmi baj nincs belőle. Ha az erdész egy telepítésre ítelt területen csak egy padkát is készít és az egységárat felveszi, az óra kíméletlenül ketyegni kezd és a megfelelő évek elteltével a telepítés hátralékossá válik a befejezés elhúzódása miatt. Pedig igen sok aszályos évünk van, amikor az eredmény a legszakszerűbb munka mellett is elmarad. Ez a körülmény azt sugallja, hogy bele se kezdjünk a mesterséges telepítésbe, 40–50 év alatt megteszi majd a magáét az önerdősülés és lesz olyan erdő, amilyen. Addig pedig a bozót lepi a területet.

Nem veszem a bátorságot, hogy megoldást javasoljak a fenti problémákra – vannak az országban erre hivatott koponyák –, de szó nélkül nem mehetünk el mellettük.

Köszönöm a figyelmet.

A PRO SILVA

magyarországi csoportjának megalakulásáról

1989. szeptember 18–24. között tíz európai ország – köztük egyetlen kelet-európaiként hazánk – erdész szakemberei megalakították a Természetközeli Erdőgazdálkodásban Hívó és Annak Szellemében Dolgozó Erdészek Európai Egyesületét, a PRO SILVA-t.

A nemzetközi szervezet működése országonként csoportok és magánemberek tevékenységéből épül fel. Az aktív részvétel feltétele volt az alapítókhoz hasonlóan egy kis létszámú, az országot átfogó csoport megalakítása. A 16 tagot számláló csoport elnöke *dr. Papp Tivadar*, az FM ERSZ Pécsi Erdőtervezési Irodájának igazgatója, közvetlen segítői *Barna Tamás*, a Soproni EFE adjunktusa és *Garamszegi István*, a MEFAG termelési előadója.

Tagok: *Barna Tamás*, Sopron EFE, *Agócs József*, Sopron EFE, *Bartha Dénes*, Sopron EFE, *Babitzki József*, Mátra-Nyugat Bükki EFAG, *Csepányi Péter*, Mátra-Nyugat Bükki EFAG, *Garamszegi István*, Mátra-Nyugat Bükki EFAG, *Grédics Szilárd*, Mátra-Nyugat Bükki EFAG, *Varga Béla*, Mátra-Nyugat Bükki EFAG, *Bodor László*, Mecseki EFAG, *Szónyi János*, Mecseki EFAG, *Marjai Zoltánné* OEE, *Madas László*, Pilisi Parkerdőgazdaság, *Lehóczky István*, Erdészeti és Vízügyi Szakközépiskola, Barcs, *Gyöngyössi Péter*, Fertő tavi Nemzeti Park, *Ormos Balázs*, Tanulmányi Erdőgazdaság, Sopron.

DUSKA JÓZSEF: A természetszerű erdőgazdálkodás korlátairól

Tisztelt Közgyűlés, Elnök Úr, Tisztelt Vendégeink!

A természetszerű erdőgazdálkodásról, annak reális lehetőségeiről, vagy inkább a korlátairól szeretnék néhány gondolatot átadni önöknek, a tömelletti szakember oldaláról. Némi alapot és tapasztalatot ad ehhez az ugyanazon területen eltöltött több mint 10 év.

A természetszerű erdőgazdálkodás eleve feltételezi a természetes felújítást, az erdeink változatosságának és ebben rejlő hatalmas genetikai értékének megőrzését. Ehhez viszont a makktermésekhez igazodó gazdálkodásra van szükség, ami nem teszi lehetővé az évente közel állandó tömegű és fafajú használatot. Hiányzik a türelem az erdővel szemben, ami sokszor elhamarkodott lépéseket eredményez. Hiányzik ugyanakkor a türelem a gazdálkodóval szemben, aki ezt szeretné megvalósítani. A jelenlegi gazdasági környezet nem kedvez a hosszú távra tervező, szakszerű erdőgazdálkodásnak.

Mindezeket túl a természetszerű erdőgazdálkodás legnagyobb biológiai akadálya a túlszaporodott nagyvadállomány, ami sok helyen lehetetlenné teszi a természetes, és sok esetben a mesterséges felújítást is. Olyan területen dolgozom, élek, ahol kerítések nélkül elképzelhetetlen egy fiatalost felnevelni, sőt fontolgatni kell egy-egy erdőréz újra bekerítését (fenyő) a hántáskár elkerülése miatt. Sok támadás ér a vadgazdálkodók részéről, mondván, azért van nagy vadkár, mert kikerítettük a vadat az erdőből, annak kára koncentráltan jelentkezik.

Meggyőződésem, a jelenlegi vadkárként megjelenő lerágott, összetört fiatalosoknál sokkal nagyobb jelentősége van annak, hogy az újulat nem jelenik meg, mert a nagylétszámú vadállomány még makk korában megessi.

Ennek bizonyítására próbáltunk mintakerítéseket elhelyezni a területen. Ezek a kerítések nagyon kicsik, csak 10x10 métereseek, de tökéletesen alkalmasak arra, hogy ne zárjanak ki semmilyen hatást az erdőből, kizá-

rolag a nagyvadat. Ugyanúgy éri továbbra is az aszály, a savas eső, a rovar vagy pocokrágás, csak a vad nem fér hozzá. Az eredménye pedig megdöbbentő.

Az eddig nudumként ismert öreg bükkösben, a barna avarból zöld szigetként emelkedik ki a szagosmüge, a szőnyegben zavartalanul fejlődő sűrű bükkújulat.

Elgondolkodtató! Aki netán kétkedve hallja, győződjön meg róla, szívesen látunk mindenkit.

Érdemes még elgondolkozni azon is, hogy erdeink növényvilága vajon mennyire másodlagos, milyen lenne egy normális vadlétszám mellett.

A vadtól védett kontrollterületek tanúsága szerint ugyanis az erdőgazdálkodástól elkülönített vadgazdálkodás eredményeként túlszaporodott vadállomány károsítása korántsem csupán az erdő fahozamát csökkenti – nem ritkán – hektáronként milliós értékkel egy vágásforduló alatt.

Az igazi veszteség az erdei ökoszisztéma egyensúlyának megbomlása, diverzitásának, állékonyságának, önfenntartó képességének csökkenése, sőt szélső esetben a termőhely teljes degradálódása.

E valós veszély elhárítása közös érdeke és feladata mindazoknak, akiknek kedves természetes környezetünk: a társtudományok művelőinek, természetvédőknek, a természetszerű és azért aggódó állampolgároknak, az erdő fenntartását élethivatásul választó erdészeknek és természetesen azoknak a vadászoknak, akik a vadászatban nem csupán a mások kárára üzhető exkluzív szórakozást látják.

Köszönöm a türelmüket.

Az elhangzottakhoz és a szakmai bemutatón látottakhoz hozzászólt még *Gerely Ferenc*, *Kertész József*, *Simon László*, *dr. Csötönyi József* és *dr. Nagybozsoki József* Sárospatak és Sátoraljaújhely választott területi országgyűlési képviselője.

SCHMOTZER ANDRÁS: Elnöki zárszó

Tagságunk széles körű támogatása, közreműködése tette lehetővé, hogy ebben, a magyar erdők és erdészek sorsát hosszú időre eldöntő, átmeneti időszakban példa nélkül állóan aktív, folyamatos volt propaganda munkánk.

A nagypolitika csaknem minden illetékes fórumán szóhoz jutottunk. A törvényhozó testület illetékes szervei és meghatározó személyiségei megismerték helyzetünket, legégetőbb problémáinkat. Nyílt parlamenti interpellációk, országos politikai fórumok és rendkívül fontos, jól időzített egyéni akciók hosszú sora bizonyítja, hogy felvállalták ügyünk felelősségteljes szolgálatát. Ugrásszerűen fejlődött a nyilvánossággal való kapcsolatunk is. Ösztönzésünk nyomán a tömegtájékoztatás eszközei többet foglalkoztak velünk – összességében pozitív hangon – az elmúlt év folyamán, mint korábban egy-egy évtized alatt.

Jelentőségének megfelelően kapott ebben helyet az erdő- és nagyvadgazdálkodás kapcsolatának rendezése, hiszen enélkül a természetszerű gazdálkodásra egyszerűen nincs lehetőség. Örömmel tapasztaljuk, hogy a magyar vadászok túlnyomó többsége maga is tarthatatlannak ítéli az erdőgazdálkodás és annak szerves részét képező erdei nagyvadgazdálkodás szétválasztására, sőt szembeállítására épülő rendszert.

Ugyanakkor az ún. területes vadászok legkedvezményezettebb rétege – alapjában véve nagyon is érthető módon – nem tud lemondani a társadalomnak milliárdos

nagyságrendű anyagi és felbecsülhetetlen erkölcsi károkat okozó, eleddig ingyen, sőt olykor nem kis haszonnal űzött exkluzív passziójáról, és ragaszkodik az ennek alapját képező, példátlanul túlszaporított, helyenként már-már valóságos ökológiai katasztrófát előidéző vadállományhoz.

Bonyolult politikai kérdésnek tüntetik fel a vadgazdálkodást és vadászatot, mennyiségtől, minőségtől, sőt eredetétől függetlenül minden áron védendő „nemzeti kincsnek” kiáltják ki a jelenlegi nagyvadállományt, melyet csak a letűnt politikai elit által kialakított struktúra lényeges elemeinek fenntartásával lehet megmenteni a pusztulástól.

Sajnálatos módon törekvésük – hagyományosan hírhedt kapcsolataik révén – a legmagasabb szinten is talál támogatókra. Nagy erőt és energiát köt le a ránk erőltetett állandó készenlét és szüntelen hadakozás, de szerencsére a nehezen túl vagyunk. Az elmúlt évben az elnökség a szakmai érdekek politikai szintű képviselőin kívül konkrét segítséget, gyakorlati lépésekben szükséges útmutatást is adhatott a kérdés rendezésére vállalkozó tagjainknak.

Az eredmény sajnos még nem teljes körű, de máris visszafordíthatatlan változások történtek.

Több erdőgazdaság jelentős tehertől mentesült és meggyőződött arról, hogy nem végzettszerű sorscsapás rajtunk a múltnak ez a legmakacsabban túlélő, torz hagyatéka.

Erdésmúzeum Pálházán

Augusztus negyedikén újabb – a múltat megőrző – épületet avathatott az erdésztársadalom. Pálházán *dr. Lenár György* erdőmérnök, erdészeti igazgató kalauzolt végig az ízlésesen berendezett, majd száz négyzetméteres állandó kiállításon. Mint mondotta, a gondolatot néhány régi fénykép adta a múzeum alapításához. Erdészek, vadászok, helybéliek, és a soproni erdészeti múzeumból *dr. Rácz Józsefné* segítségével ajándékozott tárgyak töltik meg a helyiségeket. Láthatjuk *dr. Járási Lőrinc* adományait, az 1891-ben vezetett erdészeti pénztári számadást, számlákat és leírást a korabeli vadászat szervezéséről, az értékesítésről.

Megtekinthetjük Varga Tibor adományát, az ERTI kubátort az ötvenes évekből, ahol a hossz ismeretével rögtön leolvasható az általt rönk térfogata. Láthatunk gömbfaköböző könyvet 1914-ből a pancsovai m. királyi erdőgondnokságtól.

Megtudhatjuk, hogy 1940-ben a helybéli Károlyi uradalom vadászsuhancokat keres. Nem kell sok fantázia, hogy mit szólnának a természetvédők, ha működés közben látnák a kiállítási tárggyá szelődült csemetekerti „vakondölő”-t. Korabeli leírásból megtudhatjuk, hogy a régi valsai Tisza-hídon keresztül Sátoraljaújhely–Nyíregyháza között mindössze másfél óra volt vasúton a menetidő, míg ma három óra az út. Láthatunk Károlyiak által július 28-án lőtt, de már teljesen feltisztult sarvastrófeát. Egyszerűen tanulságos és kellemes órát tölthetünk a vadonatúj tárlók között, ha Pálházán járva felkeressük az erdészeti és természetvédelmi gyűjteményt. *Krimszki János*, a kiállítás gondnoka szívélyesen vár mindenkit.

Erdésztársadalmunk köszönetet mondhat valamennyi alkotónak, támogatónak, és mindazoknak, akik segítettek az augusztusi megnyitóiig. Szívvel kívánjuk, hogy gazdagon gyarapodjon a gyűjtemény.

Pápai Gábor

A VÁNDORGYŰLÉS RÉSZTVEVŐI

Aipli István
Anda István dr.
André Béla
Andrési Pál
Aranyosi Imre
Aranyosi Imre
Asztalos Gábor
Ádám Péter
Ádámfi Tamás dr.
Ádámfi Tamásné dr.
Ancsán György

Bacsó József
Bacsó Lajos
Bagdi Károly
Bak Júlia
Bakk Imre
Bakó Csaba
Balay István
Balogh Ferenc
Balogh Ferencné
Balogh István
Balogh József
Balogh Péter
Balsay Endre
Balsay Miklós
Barátossy Gábor
Barnóczki Pál
Bartis Mihály
Barton Zsolt
Bartucz Ferenc dr.
Bartucz Ferenc ifj.
Bartucz Péter
Bauer Zsoltné
Bába László
Bálint László
Bán Gábor
Bánó László
Bánó Lászlóné
Bánszegi József
Bejczy Péter
Bellovitz Károly
Bende György
Bereczky Árpád
Berő Csaba
Béki Albert
Bényei Sándor
Béres Zoltán
Bicsák József
Bircher Gyula
Bíróné Marton Zsuzsa
Bíró István
Bíró János
Bobkó János
Bogár István
Bognár Ernő
Bokros Lajos
Bolla Sándor
Bonczó Kálmán
Bondor Antal dr.
Boross György
Borsos Gyuláné
Borzási Béla
Bozsay Béla
Bóna József
Bózsza Jenő
Börzsei László
Buff, Joachim
Bundity Gábor
Buris László

Ceglédi Lajos
Cseh László
Csendes József

Cser László
Cserép János
Csikós László
Csiky Zsolt
Csizmadia János
Csókáné Reményffy Rita
Csóré László
Csötönyi József dr.
Czene Pál
Czirok István

Dancsi József
Dankó Károly
Dauner Márton
Deák András
Debreczeni Ferenc
Debreczeni László
Derján Béla
Dencs János
Détári Béla
Dobó István
Dobroszláv Lajos dr.
Domján Gábor
Domján Károly
Dorcik, Andrej
Dovoveczki János
Dózsa Zsolt
Duska József

Ecsegi László
Eidenpencz József
Eisenreich Jenő
Erdei Lajos
Erdélyi András
Erhart János
Égető Gábor

Fadgyas Kálmán dr.
Farkas József
Fehér István
Fehér Tamás
Fekete Gábor
Fekete György
Fekete Gyula
Fekete János
Fekete Péter
Felházi József
Ferenc József
Feszatory Tamás
Firbás Nándor
Földi Lajos
Franciscy Pál
Frankó János
Freschl Gábor
Fridrik Edit
Futaki János
Fülöp Ferenc
Füst Milán

Galgóczi Ernő
Gábor, Frantisek
Gál Imréné
Gál Sándor
Gáspár Hantos Géza
Gáspár László
Gembiczki Ferenc
Gerely Ferenc
Gerner Gábor
Göbölös Antal
Göde József
Gömöri Sándor
Gönczi Tibor
Greguss László
Greiner József

Greskó József
Gulyás Imre
Gulyás István
Gyöngyösi Sándor
Győri Zoltán
Gyurák József
G. Szabó Pál

Hajdú Imre
Hajdú Lajos
Hajdú Gábor
Hajnal Imre
Halász Gábor
Halupa Lajos dr.
Hartyáni Zoltán
Havasi Lukács
Házi Ferenc
Heffner Ferenc
Hegyí István
Henter Pál
Herczeg Imre
Hernyák Lajos
Herpay Imre dr.
Hédli András
Holdampf Gyula
Horák Ferenc
Horváth Ferencné
Horváth Gyula dr.
Horváth Iván
Horváth László dr.
Horváth Zoltán
Hutter László

Iby, Hubert
Ignáth János
Imre Ferencné
Iványos László
Izsépi Attila

Jakab László
Jaskó György
Jámbor László dr.
Járasi Lőrinc dr.
Jeszenszky András
Jeszenszky Andrásné
Jeszenszky Ede
Jozwiak, Bernard
Jóna Albert ifj.
Jónyér Sándor
Junek Mihály
Jung László

Kababik József
Kadlicsek János
Kajler Gyula
Kaknics Lajos
Kalas Gézáne dr.
Kanyok Zsolt
Karácsony Gyula
Kedves Béla
Kelemen Csaba
Kelemen Zoltán
Keresztes József
Kertész József
Kertész Józsefné
Kertész László
Kertész Tibor
Ketterer Mihály
Kielg Béla
Király László dr.
Király Pál dr.
Kisházi Zoltán
Kismartoni Károly

Kis Attila
Kiss János
Kiss József
Kiss József
Kiss László
Kiss László
Kiss Pál
Kiss Tibor dr.
Kisteleki Péter
Koncz Antal
Kondor Endre
Kondorné Csiszár Ilona
Kontra Sándor
Koós István
Kopasz János
Kopcsó József
Korhut Attila
Kormos József
Korom Jenő
Kostyó Gyuláné
Kovács Barna
Kovács Ferenc dr.
Kovács Mátyás
Kovács Sándorné
Kovács Zoltán
Kovács Zsolt
Kozma Károly
Krauhulcsán János
Kramer Antal
Kristó László
Kronecker József
Krójer Antal

Lacza Tamás
Laczkó Bálint
Lascsik Zoltán
László Sándor
Lehoczki János
Lekner László
Lele Dezső
Lenár György
Lengyel Zoltánné
Liebhardt István
Lóczy Pál
Lucsi József
Lugosi Jenő
Lukács Ferencné
Lukács György
Lukács Sándor
Lutherné

Madak Lajos
Major László
Major Zsolt
Malinák János
Manga László dr.
Marjai Zoltánné dr.
Marosi György
Marozsán Zoltán
Marschall Tamás
Matisz Ferenc
Matyasovszki András
Mayer György
Márton Bálint
Mátrabérci Sándor
Menoni Imre
Merkel Gábor
Mester László
Mező Imre
Mészáros Gyula
Mikulási Béla
Miszlang Lajos
Mitró János
Mizik András

Tudományos rendezvények Sopronban és az Akadémián

Az erdészeti politikát, az erdőgazdálkodás jelenlegi szemléletét bíráló állásfoglalások sűrűsödésével különös jelentősége van annak, hogy alkalmat teremtsünk a gondolatcserére és közös álláspont kialakítására, bevonva a szakmánk iránt érdeklődő ökológusokat, természetvédőket is.

Az EFE őszi tudományos rendezvényei keretében **október 12-én** vitaülést szervezünk, amelynek témája a most kialakuló erdőrezervátum-koncepció tartalmi tisztázása lesz. Megnyitó előadásra *Hannes Mayer* professzort kértük fel (BOKU, Wien), aki az osztrák természeti rezervátumok nemzetközileg elismert szakértője.

A magyar erdők és erdőgazdálkodásunk helyzetéről, jövőjéről egész napos tudományos ülést szervez az MTA Erdészeti Bizottsága Budapesten, az MTA kongresszusi termében, a Várban, **november 11-én**. Az ülés előadói a hazai erdészeti tudomány legelismertebb képviselői lesznek. Erre a rokon tudományterületek tudósai, szakemberei is meghívást kapnak. A rendezvény súlyát nagyban emelni fogja, hogy megnyitását az MTA elnöke, Kosáry Domokos akadémikus vállalta el: ezt az erdészet irányában tett igen jelentős gesztusként értékelhetjük.

Dr. Mátyás Csaba

Mizser István
Mogyoróczy János
Molnár Attila
Molnár József
Molnár Lászlóné
Molnár Péter
Monostori Miklós
Mosonyi Géza
Mura István
Musszer György

Nagy Attila
Nagy Ervin
Nagy József
Nagy Károly
Nagy Lajos
Nagy Vince
Navratyll Józsefné
Nádas József
Nemcsák László
Nemcsák Lászlóné
Németh Béla
Németh Éva
Németh Imre
Németh István
Németh László
Nikházy György
Niszler József
Novák Imre id.
Novák Imre ifj.
Novák Tibor
Nyúl János

Oláh Tibor
Orliczki Judit
Ormos Balázs
Orosz László
Osváth Györgyné

Pap Zoltán
Papp Béla
Papp Gyula
Pataki Károly
Patócskai József
Pál Andor
Pálhalmi János
Pálmai István
Pápai Gábor
Pásztor János
Pásztor Tibor
Páter József
Pávási József
Pávási Józsefné
Petrényi Pál
Petróczi László
Pintér Vilmos

Pogány István
Polner Frigyesné
Porkoláb Gábor
Pozsgai Gábor
Prág Ferenc
Puskás Lajos
Puskás Mihály
Putnoki Nagy István

Rabi Éva
Racsó Ottó
Racsó Tibor
Rakk Tamás
Rácz Benjamin
Rácz Miklós
Rácz Péter
Rádóczy Miklós
Rencsi Gábor
Rencsiné Ágh Márta
Ritesz Sándor
Rothweil Miklós
Rott Nándor dr.
Rott Nándorné
Rónai Ferenc dr.
Róth Matthaëa
Röth Ferenc
Rusz Béla

Sárkány Istvánné
Schilli István
Schmidt György
Schmidt Györgyné
Schmotzer András
Schmotzer Andrásné
Schrödl László
Schumacher István
Ser Károlyné
Simkó Józsefné
Simon József
Simon László
Sipos Imre
Sirok József
Solymos Rezső dr.
Somlai Dénes ifj.
Sódar Pál
Spingár Ferenc dr.
Steffler Miklós
Steiner József
Steiner László
Stix Józsefné

Szabados János
Szabados Sándor
Szabolcsi Mihály
Szabó Ferenc
Szabó Imre

Szabó Jánosné
Szabó József
Szabó Sándor
Szabó Vilmos
Szabó Zoltán
Szaniszló Gábor
Szaszko Istvánné
Szántó József
Szász György
Szász Tibor dr.
Szegő Lajos
Szekeres Péter
Szemerédy Miklós
Szemerédy Miklós ifj.
Szemerédy Miklósné
Szeverényi Ferenc
Székely Árpád
Székely Miklós
Szigeti Ferenc
Szikra Dezső dr.
Szilas Csaba
Szivar Ferenc
Szívós József
Szobota Csaba
Szönyi László dr.
Szőr Levente
Sztekovszky Katalin
Szűcs Ádám
Szűcs Imre
S. Nagy László dr.

Takács Gellért
Takács László
Takács Péter
Tarján Lászlóné dr.
Tasi Lászlóné
Tátrai Tibor
Tihanyi Gyula
Tímár Miklós
Tímár József
Tokodi László
Tomács László
Tomencsák Miklós
Tomor Antal
Tomori Gyuláné
Tóth Sándor dr.
Tóth Ferenc
Tóth Imre
Tóth István
Tóth Józsefné
Tóth Lajos
Tóth László
Tóth László
Tóth Zoltán
Tőkés József

Török Ferenc
Török József
Turi László
Tusay Dénes

Uitz Ferenc

Vadász László
Vadon Gusztáv
Valent Gábor
Valentin Károly
Valovics József
Varga Béla
Varga Béla
Varga Endre
Varga József
Varga László
Varga László
Varga Péter
Varga Sándor
Varga Tibor
Vasas Ernő
Vass László
Vass Sándor
Vass Sándorné
Váradai Rudolf
Váradai Rudolfné
Váradai János
Várfalvi József
Várvölgyi Pál
Veperdi Gábor
Veres Imréné
Veres Tibor
Veréb Béla
Végyvári Gyula
Végyvári Jenő
Vértesi István
Vidinszky István
Virágh János
Viszi Géza
Viszányik László
Vitányi Bertalanné
Vitányi Lászlóné
Vitman László
Vízahányó László
Vízkereszt András
Waldbott Pál, báró
Winkler András dr.
Wisnovszky Károly

Zachar Miklós
Zielke, Manfred
Zöldi Zsuzsanna
Zsibók András
Zsigmondi János

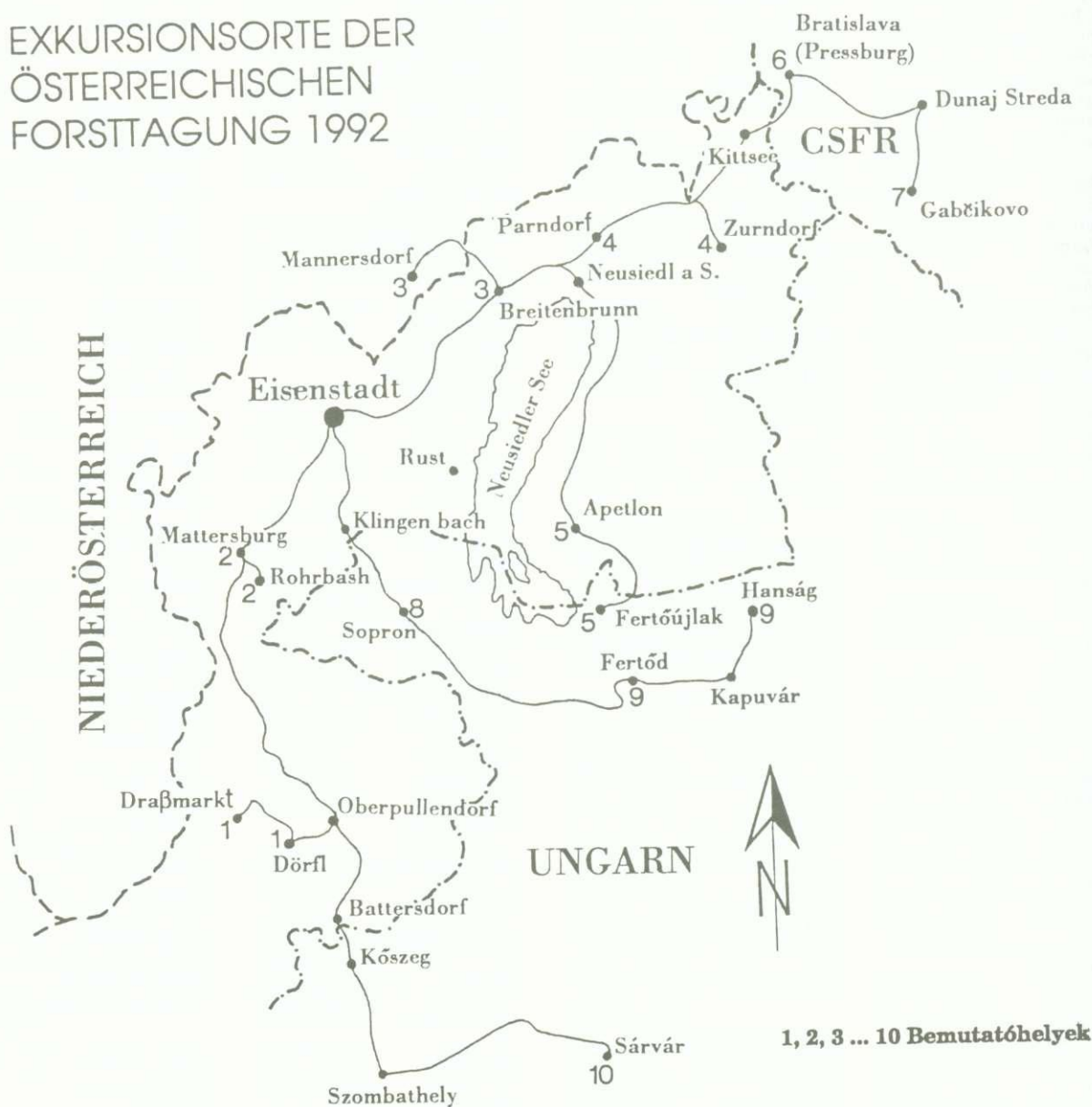
VÁNDORGYŰLÉS KISMARTONBAN

Az osztrák Szövetségi Erdészeti Egyesület ezévi vándorgyűlését a burgenlandi Kismartonban tartotta. A meghívottakon kívül népes magyar delegáció érkezett a rendezvényre, melynek érdekessége többek között az volt, hogy a szakmai bemutatók három országot érintettek.

A magyar résztvevők névsora:

Schmotzer András, OEE elnöke, Kertész József, OEE alelnöke, Pápai Gábor, OEE SzB elnöke, dr. Marjai Zoltánné ügyv. titk., dr. Anda István, OEE EB elnöke, Rostás István – Kecskemét, Tobak Csaba – Kecskemét, Wolford Erzsébet – Kecskemét, Pankotai Eszter – Kecskemét, Várkonyi Vilmos – Kecskemét, Fodor Mihály – Kecskemét, dr. Almási János – Kecskemét, Szederkényi Zoltán – Kecskemét, Kiss János – Kecskemét, Kökény István – Barcs, Györke Gábor – Kaposvár, Weibl Elemér – Ugod, Horváth Iván – Gyenesdiás, Feketéné Pechtol Éva – Győr, Németh Ferenc – Győr, Balsay Sándor – Jánossomorja, Szommer József – Visegrád, Csonka Tibor – Visegrád, Szakács Csaba – Zalaegerszeg, Csala Flórián – Szolnok, Hajnal Imre – Szolnok, Sárándi László – Szolnok, Fekete József – Szolnok, Jusztin István – Szolnok, Vasas Ernő – Répáshuta, Posta János – Répáshuta, Bak Julianna – Varbó, Ott János – Szilvásvárad, Puskás Lajos – Gyula, Sere Ferenc – Kistelek, Deák István – Tamási, Novák Tibor – Nyíregyháza, Budaházi Zoltán – Tiszadob, Fekete Miklós – Pécs, Szőnyi János – Pécs, Balsay Antal – Székesfehérvár, Füredi Tibor – Székesfehérvár, Tóth Károly – Székesfehérvár, Bódi Ferencné – Somogyuszob-Kaszópuszta, Sashalmi Miklósné – Somogyuszob-Kaszópuszta, Frantz Árpád – Somogyuszob-Kaszópuszta, Dudás Pál – Baja, Kothenz János – Baja, Turóczy Ferenc – Baja, Varga Ferenc – Baja, Ujsághy Gyula – Visegrád, Tihanyi Gyula – Nagykanizsa, Krämer Antal – Pécs.

EXKURSIONSORTE DER
ÖSTERREICHISCHEN
FORSTTAGUNG 1992

1, 2, 3 ... 10 Bemutatóhelyek

Rövid beszélgetés Bertram Blin úrral, az Osztrák Szövetségi Erdészeti Egyesület elnökével

Kérem, néhány szóval mutakozzon be az Erdészeti Lapok olvasóinak!

Erdőtulajdonos vagyok Stájerországban. 1975-ben a Stájer Erdészeti Egyesületből választottak meg az Osztrák Országos Egyesület alelnökének, majd három évvel ezelőtt elnöknek. A saját üzememet vezetem, és azon kívül még egy magán erdőterület szakmai irányítását végzem. Nagy örömmre szolgál, hogy mint az egyesület elnöke, egyre több kollégát ismerhetek meg itthon és külföldön. De még nagyobb öröm, hogy kézzel fogható eredmények születtek elnökségem alatt Ausztria erdőgazdálkodásában.

Milyen kapcsolatban van az államigazgatás és az Egyesület?

Kitűnő. Mint a megnyitó beszédemben mondtam, az egyesület mindig törekedett a szakmai platformra. Egyesületünk a törvényesség keretein belül a minisztériumban valamennyi problémáját el tudja intézni, elsősorban ami a szakmai kérdéseket illeti. Valamennyi erdőgazdasági igazgató választmányi tag, éppúgy, mint a minisztérium legfelső erdészeti embere is. Elmondhatom, hogy igazán összeforrott csapatmunkát végez valamennyi erdész szakember, légyen az a termelésben, az irányításban, oktatásban, bármely szinten, egyszóval mindenki, akinek köze van az osztrák erdőkhöz.

Mennyiben befolyásolja a környezetvédelmi mozgalmak tevékenysége az egyesület munkáját?

A természetvédők tudatosan keresik az egyesületet, illetve valamennyi egyesületet, amely érintett a környe-

zet vagy a természetvédelem területén, és természetesen mi tárgyaló partnernek tekintjük őket. Közel 10 éve kiadtunk egy állásfoglalást az osztrák erdőkről, mely valamennyi érdekelttel egyetértésben született meg és erről tájékoztattuk a nagy nyilvánosságot is. Megalakult az ország természet- és környezetvédelméért egy szervezet, amelyben valamennyi egyesület tagként van jelen, így pl. a turista egyesület vagy az Autóklub is. Nagyon hatásosan és aktívan tudunk így dolgozni. Egy-egy összefüggés addig tárgyaljuk a felvetődött problémát, míg az igazi okot meg nem találjuk, és ezután dolgozzuk ki a terápiát.

Melyek ma Ausztria erdőgazdálkodásának legégetőbb gondjai?

Az erdőpusztulás. Az üvegházhatástól való félelem még jobban ráirányította a figyelmet erre a kérdésre. De hasonlóan nagy gond a vizek és a talaj elszennyeződése. Az érintetlen természet utáni vágy egyre több emberben igényként jelentkezik. Ez azért jó, mert így talán erősödik segítő barátaink tábora. Bár azt tudjuk, hogy az érintetlen természet vágyát Közép-Európában egyre kevésbé lehet kielégíteni. Sajnos, nálunk is az emberek többsége eléggé statikusan nézi az erdészek munkáját. Türelmetlenek, hiszen úgy gondolják, hogyha ma megtaláltam a problémát, holnap megoldom, és holnapután már nincs gond. Ausztriában 250 ezer erdőtulajdonos van, így érthető, hogy az egyes szakmai elképzeléseket bevezetni, érvényesíteni nagyon nehéz.

Pápai Gábor

DR. ANDA ISTVÁN felkért előadóként tartott nagyszerű előadást:

Rendszerváltás a magyar erdészetben

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében, amely tavaly, itt a közeli Sopronban ünnepelte alapításának 125. évfordulóját, sok szeretettel köszöntöm valamennyiüket.

Nagy öröm, hogy a közelség miatt 50 tagtársammal együtt vehetek részt ezen a közgyűlésen, hisz az elmúlt években tapasztalhattam, milyen sok ismeret és kedves baráti kapcsolat gyűjtésére alkalmas egy-egy ilyen közgyűlés.

Ma a magyar erdészet nehéz helyzetben van, noha jövője sokkal reményteljesebb, mint a hajdani tanulmányutak után.

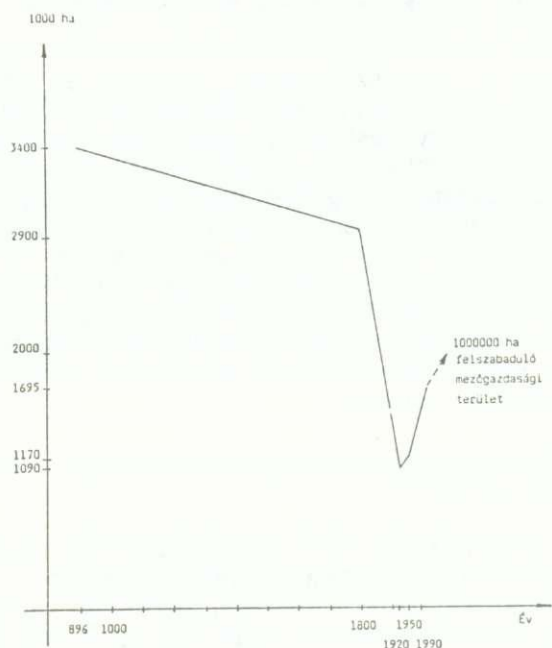
A politikai rendszerváltás és az azt körülölelő gazdasági rendszerváltás sokasodó gondok közepette ért el bennünket, és a gondokat a természetszerűleg bekövetkező gazdasági visszaesés, a nyugat-európai szél-döntéseknek a faárokra máig kiható hatása, a keleti piacok összeomlása csak tovább fokozta.

Ahhoz, hogy a gondokra a megfelelő választ megadhassuk, a mostani helyzet ismeretén kívül át kell tekintenünk azt a történelmi utat, amelyet a magyar erdőgazdálkodás bejárt.

Tekintsük hát át közösen ezt az utat. Lássuk azt a grafikont, amely a mai Magyarország erdőszültségi viszonyait mutatja az elmúlt 1100 évben (1. sz. ábra).

1. sz. ábra.

A mai Magyarország erdőterületeinek alakulása

Természetesen az induló adat bizonytalan, de az 1800-as már jó közelítéssel meghatározott (a II. József által készített erdőterképekből adódik).

1920-ig csökken az erdők területe, 1950-ig kis mértékben, majd napjainkig dinamikusan nő, noha ezen belül az utolsó 10 év növekedése már kisebb, mint az 1950-1980 közötti időszaké.

Néhány gondolat az 1920 előtti időkről.

A grafikon ugyan a mai Magyarország területének erdőállomány változását mutatja, de 1920 előtt – a tudatos erdőgazdálkodás és a magyar erdészeti közgondolkodás kialakulásának idején – sokkal nagyobb erdőkben folyt a gazdálkodás. A kiegyezés idején az akkori ország erdőterülete 9 131 000 ha, és ebből 22% az állami erdők részaránya.

Ez időtájt a szakmai vélemény meghatározói az állami szolgálatban álló erdőmérnökök. A nagy erdőpusztítások miatt erősödik a meggyőződés, hogy a természetet, az erdőt meg kell védeni a jövő generáció számára, és ennek legjobb módja az államerdészeti és nagyüzemi kezelés. Természetes hát, hogy amikor az I. világháború végén megkezdődik a földreform, akkor az OEE – amelynek az állami erdészeti erdőmérnökök, a magánbirtokok erdőmérnökei, az erdőbirtokosok és fakereskedők, faüzem tulajdonosok is tagjai – a földreform ellen foglal állást.

Véleménye az alábbi:

- az erdők földarabolása erdőpusztuláshoz vezet,
- felosztott erdőkben nehéz a hatékony beruházás,
- a jól vezetett magánbirtok, különösen ha ipartelepekkel is kapcsolatos, az ország jövője szempontjából megtartandó,
- a közös művelésű társas üzemek létrehozása sem kívánatos.

A világháborút lezáró trianoni békeszerződések óriási sokkot okoznak az országnak, ezen belül pedig különösen az erdőgazdálkodásban dolgozóknak. Az ország területének 23,7%-a, erdőterületének 15%-a marad meg, míg lakosságának 41,6%-a.

A tölgyerdők 34%-a, a bükkösök 14%-a, a fenyvesek 3%-a, az állami erdők 4%-a, a korábbi termelési lehetőség 20%-a marad az új határok között.

Az állami erdőterületekről az erdőmérnöki kar jelentős része betelepül a megmaradt országba, ahol is munkaalkalom nem nagyon adódik. Miután a hajdani állami erdők állományainak minősége, a magas színvonalú szakmai kezelés, a szervezethez, a feltártsághoz adta az erdőmérnöki kar szakmai és társadalmi megbecsülésének alapját – ez az új helyzetben rohamosan csökkent.

Eddig soha nem ismert mértékű kenyérharc kezdődik.

Óriási a fahiány az országban – az újonnan alakult szomszéd államok a politikai ellentétek, a fizetési bizonytalanságok miatt nem nagyon szállítanak.

Ez a fahiány hatalmas nyomást gyakorol az amúgy is szegényes erdőkre. Rendkívüli használatokra kerül sor.

Az OEE ez időben megfogalmazott céljai:

- mindenáron megmenteni a meglévő erdőket,
- jól gazdálkodni a megmaradt kevés fával,
- minél több új erdőt telepíteni a fátlanná vált országban.

EI is kezdődik az erdőszítési és fásítási program végrehajtása. Azonban az ország csekély gazdasági ereje és a hamarosan kezdődő gazdasági világválság kihatásai megakadályozzák a szép tervek megvalósítását.

A világválság időszakában további rendkívüli használatokra kerül sor, amelyeket a nehéz körülmények miatt nem követ szakszerű erdőfelújítás. Az ambíciózus célkitűzések és szívós munka eredményeként azért sikerül

MAGYAR VADÁSZLAP

A
MAGYAR VADÁSZLAP
előfizetési díja 1993-ban is
csak 360,- Ft!

Előfizethető rózsaszínű
postautalványon és az
AGROBANK
219-98588/651-01184-es
számlaszámon.

elérni, hogy a kedvezőtlen hatások ellenére az erdőterület némileg nő, az erdőgazdálkodás tekintélye lassan helyreáll.

Megszületik egy korszerű erdőtörvény és Magyarország rendezi meg a II. Erdészeti Világkongresszust.

A második világháború alatt átmenetileg megnő az ország területe és erdőterülete. Jelentős állami erdőbirtokok alakulnak ki, amelyek lehetővé teszik, hogy minden erdőmérnöknek legyen állása. A fiatal erdőmérnök generáció izgalmas új feladatokat kap ezeken a területeken.

A háború miatt újból rendkívüli használatok következnek egészen 1947-ig.

A II. világháború befejezése után ismét a régi 1921-es területre zsugorodott az ország, ismét visszaözönlöttek az átmenetileg munkaalkalmat kapott erdőmérnökök.

Most azonban elhelyezkedési lehetőségük hamarabb megoldódott. Az erdők államosításával az ország erdőterületének 89,5%-a kerül állami tulajdonba.

Az államosítással az erdőmérnöki kar jelentős részének álma valósult meg. Ebben a lépésben látták szakmai törekvéseik megvalósíthatóságát, de egyéni helyzetük jobbrafordulásának reményét is.

Az állami tulajdonba került erdők súlyos erdőművelési gondokkal terheltek, az elmúlt 30 év három nagy teherétéle, az I. világháború, a gazdasági világválság, a második világháború következtében.

Feladat tehát bőven volt.

Gyorsan kialakul az új államerdészeti szervezet, központ, igazgatóságok, erdőgondnokságok. 1948-tól azonban a szakemberek jelentős része elmozdításra kerül és politikailag megbízható, de az erdőhöz nem értő emberek kezébe kerül az irányítás.

Folyamatossá válnak az átszervezések, a szakembereknek olykor félévenként más szervezeti formában kell dolgozniuk. Lassan mindent elborít a bürokrácia. Az 50-es évek elején 10 naponkénti jelentéseket kell adni szinte mindenről. Máiig is fel-felrémlik előttem édesapám, amint az egész napos erdész munka után éjfélkor még reményvesztetten írogatja a fogyni nem akaró bizonylatok rubrikáit.

Szakmai programok söpörnek végig az országon, járványszerűen, a hozzá nem értésből, a politikai fenyegetettségéből adódóan óriási szakmai hibákkal.

Ilyen volt pl. a fenyvesítés. A fenyőhiány megoldására a termőhelytől függetlenül történtek a fenyővel végzett erdőfelújítások, erdőtelepítések.

Még bükkös termőhelyekre is került. Magam is láttam ilyen elhibázott felújításokat, mikor erdőművelőként dolgoztam.

Ha visszaemlékeznek a bemutatott grafikonra, 1950-től jelentősen nő az ország erdőterülete. Tehát nagyon jelentős érdemi-szakmai eredmények is születnek. Ehhez nagyon kedvező volt a politikai helyzet.

A politikai vezetésnek ugyanis az volt a törekvése, hogy bérmunkássá tegye a falusi lakosságot. Így lehet közben tartani. Ehhez a célhoz 2 dolog kellett: tönkretenni, a minimális megélhetés lehetőségét sem biztosítva a mezőgazdasági termelést – egyúttal elérhető állami munkaalkalmat teremteni. A tönkretétel útja a beszolgáltatási rendszer bevezetése, az agrároló szé-

lesre nyitása volt, az állami munkaalkalom pedig sok területen az állami erdőgazdaság.

Így aztán nem sajnálták a pénzt az erdőgazdálkodástól. Az erdőművelésre fordított összeg ezidőtájt csaknem elérte az egész magyar könnyűiparban beruházott összeg nagyságát. Sok pazarlással, szakmai hibával is terhelt, de ugrásszerűen nőtt az ország erdőterülete.

Az erdősültség nagyarányú növelését nagyban segíti az is, hogy a beerdősítendő területek folyamatosan rendelkezésre állnak. A föld magántulajdona gyakorlatilag megszűnt, így tulajdonosi oldalról az erdősítésnek nincs akadálya. A rendelkezésre álló állami pénzeszközök – az új erdők telepítése egészen napjainkig 100%-os állami támogatással történik – határozzák meg évről-évre, mennyi új erdő keletkezik.

Míg a két világháború között évente 3400 ha volt a növekedés, addig 1950 és 1964 között évi 20 000 ha.

Az új erdők zöme az Alföldön létesült. De a kopárok fásítása, a szélvédő erdősávok létesítése terén másutt is nagyon jelentős eredmények születtek.

A szigorú tervegazdálkodás azonban egyúttal szétveri a korábbi erdészeti irányítási rendszert – megszűnnek az erdőfelügyelőiségek. Felszámolódnak az erdőbirtokossági társulások, a községi erdők.

Az 1956-os forradalom után ugyan átmenetileg a közbirtokosságok újból működni kezdenek, de csak a termelőszövetkezetek megalakításáig. Ezek zömmel 1958-61 között jönnek létre és az eddigi, államilag kezelt erdők egy részén is gazdálkodhatnak. Az állami erdők részaránya a maximális 91,6%-ról lassan 70%-ra csökken, ezzel bizonyos mérvű többszektörűség alakul újból ki. A termelőszövetkezeti erdők arányainak növekedése abból is ered, hogy az új erdők zöme az ő területükön létesül. 1961-ben új erdőtörvény születik.

Az erdészeti egyesület céljai, lehetőségei alapvetően változnak meg:

- A szakmai alapelvek érvényesítéséért az állammal szemben nem nagyon lehet fellépni (majd csak a 80-as évek második felében, mikor a rendszer egyre jobban gyengül).

- A szakszemélyzet szociális viszonyait az államosított szakszervezetek intézték, tehát e téren sem volt mozgástere.

- A szakirodalom támogatása, művelése is az állam kezébe került.

- A tagság jelentősen kibővült, a középfokú alkalmazottak is tagok lettek, sőt volt idő, amikor az erdei munkások egyesületbe való bevonására is voltak kezdeményezések.

A mozgástér a szakmai ismeretek cseréjében, baráti, kollegiális kapcsolatok ápolásában maradt csak meg.

A 70%-nyi állami erdőterületen 1970-ben történik még egy jelentős változtatás, amikor a fafeldolgozó üzemek és erdőgazdaságok összevonásával nagy vertikális üzemeket hoztak létre.

Az üzemek a csemetetermelést, az erdőfelújítást, a fakitermelést, közelítést, faanyagszállítást, fafeldolgozást, a közelítő és szállítógépek javítását, az erdei útépítést, de még a szolgálati lakások és egyéb magasépítmények építését is saját rezsiben végezték. Vállalati rendszerben kellett gazdálkodniuk, alapvetően állami

támogatás nélkül. Úgy működtek és működnek még ma is, mint önálló vállalkozások. Szinte mintha más-más tulajdonosuk lenne. A valóságban a tulajdonos érdekeinek megjelenése hiányzott, illetve nem az állam valós érdekeinek megfelelően jelent meg az intézkedésekben. A vállalatok vezetőit jövedelmükön keresztül az éves eredmények növelésében tették érdekeltté.

1985–91 között vállalati tanács, a kollektíva által választott testület gyakorolta a tulajdonosi jogok jelentős részét.

Ahogy a gazdasági helyzet romlott, egyre inkább előtérbe került bennük a rövid távú eredményre való törekvés, a valós tulajdonosi érdekekkel szemben. E vállalatok jobb érdekérvényesítési lehetőségeik kapcsán jobb jövedelmet tudtak biztosítani az itt dolgozóknak, mint amit a szakma más területén tevékenykedők elérhettek. Támogatást csak bizonyos beruházásokra, új erdők létrehozására kaptak.

Ellenőrzésükre 1968-ban újból létrehozták az erdőfelügyelőségeket, amelyek az állami vállalatok mellett a termelőszövetkezeti és ha itt-ott volt, az egyéb tulajdonú erdőket is felügyelték. Ezek ellenőrzési ereje a politikai függőség miatt nem volt azonban hatékony.

Mi történt az újabb átszervezések közben az erdőkben?

Az üzemtervezés és erdőleltározás felgyorsult. A 70-es évek elejére minden erdő üzemtervezve lett. A 60-as évek közepétől megindult a fakitermelések gyorsütemű növekedése. Ezt lehetővé tette az 1950-tól bevezetett jelentős korlátozás, a nagyarányú erdőtelepítés és az erdőleltározásokból leszűrt biztos ismeret, hogy az élőfakészlet jelentősen megnőtt. Megjelent az igény az erdők többcélú hasznosítására, mindenekelőtt a rekreációs célú igénybevételre. Az igények kielégítésére 100%-os állami támogatást adtak központi forrásokból. Az erdőfelújítások, erdőtelepítések termőhely feltárára alapultak. Kiszélesedtek az erdészeti nemesítések, és megkezdődött ezek gyakorlatba való átültetése.

Megkezdődött a faipari üzemek korszerűsítése jelentős állami támogatással és a 70-es évektől az erdőgazdálkodásban képződött eredmény felhasználásával.

Beindult a farostlemez és forgácslap gyártás. Ehhez kidolgozták a hazai lombos fafajok felhasználására alapozott technológiát.

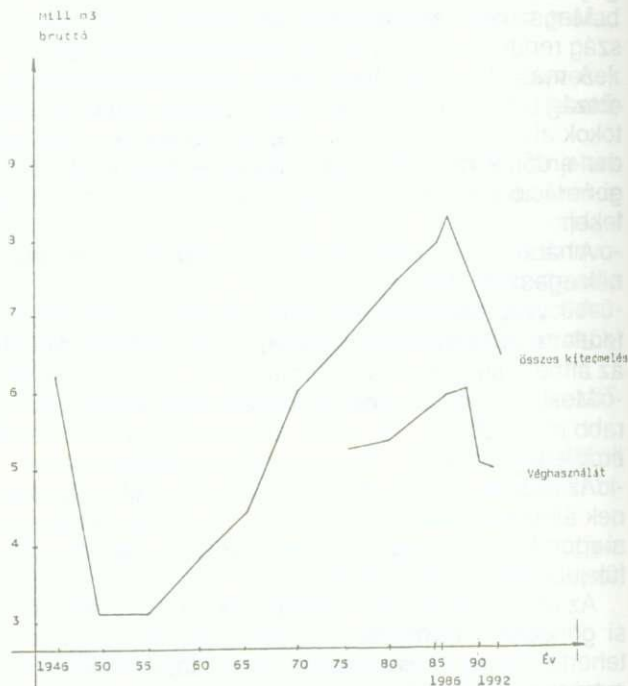
A 70-es években előtérbe került a környezet- és természetvédelem ügye. Jelentős erdőterületek kerültek valamilyen szintű védettség alá.

Fokozódnak az erdőket ért károk. Legjelentősebb ebből a főként kocsánytalan tölgyeseinket károsító tölgypusztulás. A 80-as években az erdészeti politika alapvető céljai nem változtak, célkitűzései azonban szerényebbek lettek.

Az ország teljesítőképessége csökkent, a korábbi nagy erőforrások, amelyek a felhalmozást lehetővé tették, kimerülőben voltak és a világgazdaság kedvezőtlen hatásai is jelentkeztek.

Visszaesett az erdőtelepítés, de csökkent az erdeiút feltárási támogatása is és megszűnt az erdészeti gépesítés és faipari fejlesztés állami támogatása. A fejlődés mind az erdőgazdálkodásban, mind a faiparban visszaesett. A súlyosbodó helyzetet a fakitermelés növelésével lehetett pótolni

2. sz. ábra.
A fakitermelés alakulása

A fakitermelés 1986-ig folyamatosan emelkedett, majd megindult a gazdasági visszaeséssel párhuzamosan a csökkenés. A véghasználati kitermelés növekedésének dinamikája kisebb volt, mint az összes kitermelésé.

Megjelentek az erdővagyon gazdálkodás gondjai – érezni lehetett, a csökkenő jövedelmek pótlása az erdővagyon terhére történik – mint ez korábban is mindig történt.

A kitermelés növelését lehetővé tette, hogy a tűzifa felhasználás a '80 előtti stagnálás után lassú, majd gyors ütemben nőtt. Egyúttal a fakitermelések export lehetősége is ugrásszerűen növekedett. Az exportárak nagyot javítottak az ágazat eredményességén.

A 80-as évek közepén már jól érezhetőek voltak a halmozódó erdőművelési gondok, amelyek kiváltásában a gazdasági nehézségek mellett a magas vadléttség alapvető szerepet játszott.

Miért alakult ki ez a magas vadléttség?

A II. világháború után a nagyvad szinte eltűnt az országból. Azonban a fegyvertartási engedélyek kiadásának nagyon szigorú korlátozása miatt – ami mögött eleinte politikai félelem állt – a vadászok száma minimális volt, így a vadléttség rohamosan nőtt. Később már nem a politikai félelem, hanem az egyéni érdek motiválta azt, hogy a vezető elit csak kis létszámú vadászársadalom kialakítását engedte meg. A vadászterületek bérleti díja nevésségesen alacsony, évtizedeken keresztül 1 Ft/ha/év.

A harc a jó és olcsó vadászati lehetőségekért ma is nagyon éles, a megszerzett előjogokat, amelyeknek bizonyos részben már az új vezetők is birtokosai – nem szívesen adja fel senki sem.

Ugyanakkor a vadlétszám csökkentése nem csak elhatározás kérdése. A következők is befolyásolják alakulását:

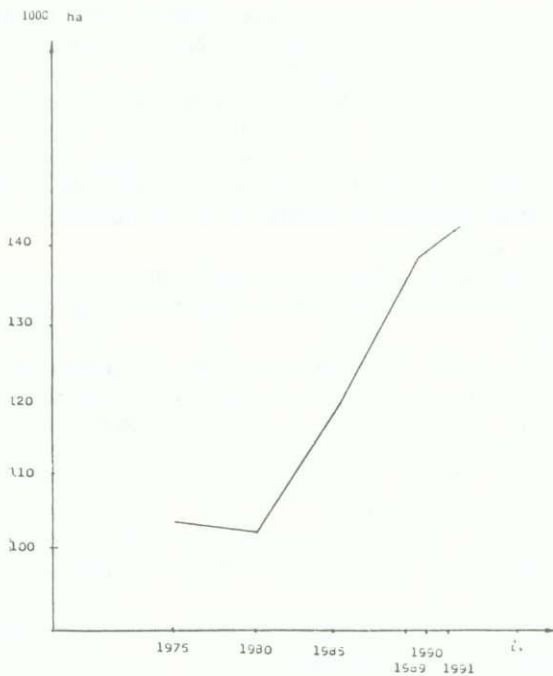
– Van-e olyan módszer, amivel egy-két év alatt felére, harmadára lehetne csökkenteni a nagyvadállományt?

– Lemondjon-e az erdő- és vadgazdaság a külföldiek részére történő eladásból származó jövedelemtől, amiből átmenetileg az erdőművelési többletköltségek egy részét finanszírozni lehet?

– Hogy lehet elérni, hogy a magas vadlétszámokban érdekelt szakszemélyzet mindent elkövessen az állomány csökkentésére?

Nem csoda hát, ha a vadlétszám csökkentés eredményeivel nem lehetünk elégedettek. Csak abban reménykedhetünk, hogy a kilövések növelésével, vadaskertek létesítésével, a vadászati bérleti díjak mai nevésségesen alacsony szintjének a nyugat-európai szint közelébe való emelésével néhány év alatt meg tudjuk szabadítani erdeinket a mai nyomasztó károk nagy részétől. Nézzük ezután az erdőművelési gondokat jelző ábrát.

3. sz. ábra.
Erdőfelújítás alá vont terület

Ez jelzi, hogy a növekvő fakitermelés kapcsán egyre nagyobb mértékben nőtt a befejezetlen erdőfelújítások területe, vagyis elhúzódik a levágott területek újraerdősítése. A növekedés dinamikája csak az utóbbi 2 évben csökken.

Fokozza a nehézségeket a 80-as évek száraz periódusa.

Az erdőművelési gondok kapcsán kell beszélnünk a nálunk működő Erdőfenntartási Alapról. Lényege, hogy a kitermelt fatömeg után fafajonként és jövedelmezőség szerint különböző összegű járadékot kell befizetni egy országosan kezelt központi alapba. Az így befolyt összegből az évente elvégzett erdősítési és állományápo-

lási munkák ellenértékéért rendeletben megszabott összegű térítést kap vissza a gazdálkodó, az erdőfelújítások által tételesen ellenőrzött rendszer szerint.

A jó állományokkal rendelkező vállalat nettó befizető, a rosszabb állományokkal rendelkező pedig nettó kiváló az alaptól.

Előnye, hogy a rossz erdőket is fel lehet jó minőségben újírtani.

Hátránya, hogy elszakítja egymástól a letermelendő állomány hozamát és annak felújítási költségeit. Az erdőfelújítások költsége csak országosan kerül szembeállításra a termelések hozamával. Az egyes gazdálkodó, bízva az országos alaptól, nem vizsgálja, mire van fedezete. Gyenge termőhelyeken is drága, soha nem térülő erdőfelújítások történhetnek. Az erdőfelújítással kapcsolatos döntések országos előírásokban a piaci viszonyoktól szinte teljesen függetlenül születnek meg. Emiatt következhet be aztán az a helyzet, ami most állt elő.

A fakitermelés az utóbbi években rohamosan csökken, emlékezzenek a 3. sz. ábrára, így a befizetett összeg is. Azonban az erdőművelési feladatok a 3–10 évvel ezelőtti magas fakitermelési volumen miatt továbbra is magasak. Az alaptól tartalékképzés nem történt. A fakitermelések eredménytartalma a nyomott árak és magas költségek miatt fajlagosan is csökkent, az erdőművelési munkák költsége pedig emelkedett.

Így ma országosan előállt az a helyzet, hogy a fakitermelés tiszta hozamából nem lehet fedezni az erdőfelújítás költségeit. Akkor sem, ha ehhez a vadászat tiszta hozamát – már ahol van – hozzáadjuk. Központi állami források e hiány fedezésére nem állnak rendelkezésre.

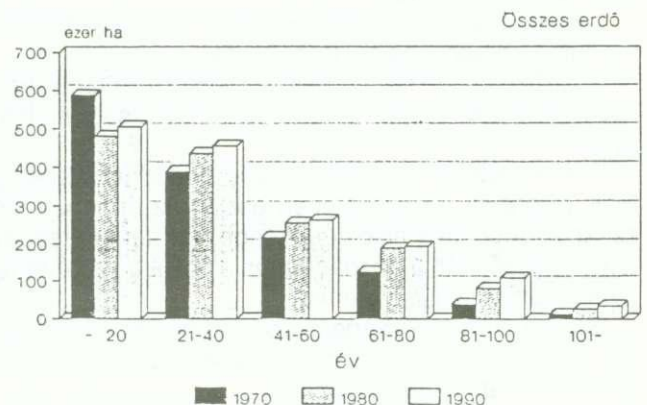
A szakmai és társadalmi kontroll ma már nem engedi meg az erdőgazdasági vállalatoknak, hogy az erdővagyon kárára további engedményeket tegyenek. Így megindult a korábbi időszakban felhalmozott erdőn kívüli vagyon felélése.

Eladásra kerülnek a közelítő, szállító gépek, fafeldolgozó üzemek, üdülők, vadászházak.

Sokat beszéltünk a nehézségekről, két ábrát szeretnék még arról bemutatni, hogy a korábbiakban jelzett gondok ellenére az erdőállomány összetétele országosan az utóbbi időkben sem alakult kedvezőtlenül.

4. sz. ábra.

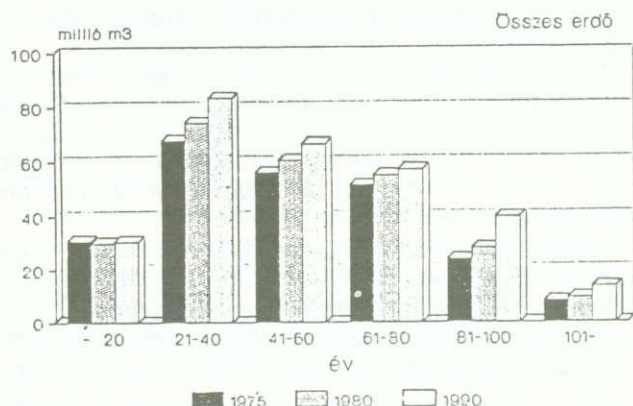
Faállománnyal borított terület korosztályonként

A 4. sz. ábra a faállománnyal borított terület korosztályösszetételének változását mutatja. Az ábrából látható, hogy az idősebb korosztályok mennyisége nő, bár a növekedés zöme – ez az ábrából nem derül ki – a védelmi rendeltetésű erdőkre esik.

Az élőfakészlet korosztályonkénti megoszlásáról ugyanezt lehet elmondani.

5. sz. ábra.
Élőfakészlet alakulása korosztályonként

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ma hazám a politikai és gazdasági rendszerváltás korát éli. Ez a váltás napról napra vet fel új gondokat és konfliktusokat.

Néha úgy érzem magam, mint egy 10 milliós hadsereg egyik katonája. Ez a hadsereg ment egy meghatározott irányba, ami már nem is volt pontosan meghatározva, nem is egyszerre léptek a katonák, és egyszer csak kiadatott a sokunk által várva várt vezényszó: „hátra arc”. Volt, aki hallotta, volt, aki nem. El tudják képzelni, mi történik ott a sorokban?

Lassan persze rendeződünk, de a lökdösődés, egymás lábára lépés még eltart egy darabig.

Az elmúlt 40 évben a politika és a gazdaság között szoros volt a kapcsolat. Az előbbi határozta meg az utóbbit. Ez még szükségszerűen ma is így van.

Ma a politikát alapvetően új emberek irányítják. A gazdaságban még nagyon sok helyen a korábbi időszakban érdemmel vagy érdem nélkül vezető posztra jutott emberek vannak.

Le kell váltani a vezetők egy részét, mondja a politika, mert szembeállnak az új törekvésekkel.

A politika hozzá nem értéssel, megfontolatlanul avatkozik be a gazdaságba, mondják a gazdasági élet vezetői.

Természetesen mindkét véleményre lehet példát találni. Azonban elkerülhetetlen ebben az átmeneti időszakban a politika elsődlegessége, de nem kétséges, hogy egy idő után a gazdaságban a politika szerepének a minimumra kell csökkennie.

Ezután a rövid általános kép után néhány összefoglaló gondolat az erdőgazdálkodásban kialakult, részleteiben már áttekintett helyzetről.

1. A mai helyzet nem egy szerves fejlődés eredménye, bár az elmúlt 22 év a leghosszabb viszonylag konszolidált időszak 70 év óta.

2. Addig, amíg a szocialista társadalmak – mivel rossz hatékonysággal működtek – a társadalmi erőforrásokat jelentős mértékben felélték, Magyarországon az erdőgazdálkodás terén erőforrás bővítés ment végbe, bár az utolsó 10 évben megjelentek a felélés tünetei.

3. A gazdasági visszaesés, az export papírfárak csökkenése, és a személyi jellegű ráfordítások átlagosnál nagyobb növekedési dinamikája – noha országosan továbbra is a legrosszabban fizetett terület az erdészet – miatt az erdőgazdálkodás országosan nem hoz eredményt. A helyzetet tovább rontja a kiegészítő tevékenységek (építés, gépjavítás) és sok helyen a faipari tevékenység vesztesége.

4. A magas vadlétszám akadályozza az erdők megfelelő felújítását.

5. Az összetett feladatokra létrehozott állami vállalatok veszteségeik finanszírozására elkezdték vagyonuk felélését.

6. Az erdők mind üzemtervezettek, az üzemterveket állami pénzből, állami előírások, útmutatók alapján állami intézet készítette.

7. A mezőgazdaság jelentős területeket nem tud gazdaságosan hasznosítani, így több százezer hektár szabadul fel a mezőgazdasági művelés alól.

8. A társadalom egyre fokozottabban igényli az erdő összes szolgáltatásait. Megfogalmazódik a vélemény, hogy a fatermesztés nem lehet elsődleges célja az erdőgazdálkodásnak. A természetvédők egy része legszívesebben kitaláná az erdőből az ott gazdálkodni akaró erdész szakembert.

9. A természetvédelem iránti társadalmi igénnyel ma messze nem áll arányban az erre fordítható társadalmi erőforrás.

10. Az elmúlt 40 évben az erdésztársadalom úgy tevékenykedett, hogy igazi tulajdonosi érdekekkel nem találkozott, ütközött. Jó szakmai lelkiismerete vagy egyéni érdekei befolyásolták szakmai döntéseit. Kötelességének érezte, hogy a társadalmi érdekét maga próbálja megfogalmazni.

Jelentősek ezen a közösségen belül a jövedelmkülönbségek, attól függően, hogy hol teljesítenek szolgálatot;

- egy állami vállalatnál közép vagy felső vezetőként (itt relatíve magas a jövedelem),
- állami hivatalnokként, kutatóként, oktatóként vagy alacsonyabb beosztású vállalati dolgozóként.

Miután nem volt érdemi tulajdonos, kimondva-kimondatlanul sokakban él a vélemény: előbbieik maguknak hasítottak jogtalanul nagy szeletet a közös tortából.

11. Az erdészeti közgondolkodás alapvetően az államerdészeti gondolkodást jelenti. Az ágazati politika döntő hányadában államerdészeti politika.

12. A lakosság elvesztette korábbi kapcsolatát az erdővel, minimálisak a vele kapcsolatos ismeretek, szélsőségesek a vélemények:

- egyesek szemében a gyors jövedelemszerzés lehetősége,

– sokak szemében mindenkitől és mindentől megvendő természeti érték.

Melyek az előbbieken vázolt helyzetben a magyar erdészet elé tűzendő célok:

1. Jelentősen növelni az ország erdősültségét.
2. Megőrizni, növelni és hasznosítani az erdők fatermőképességét, tudva, hogy a faanyag felhasználása – szemben a műanyaggal, fémekkel, ásványi tüzelőanyagokkal – fenntartja, vagy javítja a légkör széndioxid egyensúlyát és ezért környezetvédő.
3. Bővíteni az erdők által nyújtott védelmi és üdülési lehetőségeket.
4. A nehéz gazdasági helyzetben is megőrizni az erdővagyonot.

E céljaink eléréséhez egyértelművé kell tennünk a társadalom és a politikusok számára, hogy

a/ a szakszerű erdőgazdálkodás egyúttal kielégíti az erdővel szemben támasztható, a természetvédelmi és üdülési igények döntő hányadát,

b/ a rossz termőhelyeken álló erdőket csak az erdőgazdálkodáson kívüli források bevonásával lehet fenntartani – különösen a magas vadlétszám mellett,

c/ a társadalom által intenzíven használt erdőket csak jelentős közpénzek felhasználásával lehet e célnak megfelelően kezelni.

Nekünk, erdészeknek pedig keresnünk kell azokat a módszereket, amelyekkel a fent megfogalmazott célok a lehető legkisebb ráfordítással érhetők el.

Kemény viták tüzeiben lassan kialakulnak azok a főbb vonalak, amelyek a változásokat meghatározzák.

1. Új erdőtörvényt, vadászati és természetvédelmi törvényt kell rövid időn belül alkotni.

2. A termelőszövetkezeti erdőkben (a mostani erdőterület 30%-án) a tulajdon nevesítése lassan megtörténik. Ezek magánerdőkké válnak, de döntő hányadukban közös kezelésben maradnak.

3. A kárpótlási törvény alapján az állami erdők néhány százaléka szintén magántulajdonba kerül, de ezeknél is megmarad a közös kezelés.

4. Az Erdőfenntartási Alap mai rendszere megszűnik. Az egyes tulajdonosok maguk lesznek kötelesek saját alapot képezni. Emellett a fafelhasználás után és egyéb forrásokból egy központi alap is létrehozásra kerül, de lényegesen kisebb feladattal, mint a korábbi.

5. Az állami erdőgazdasági vállalatok vagyonának jelentős része privatizálásra kerül (az erdő nem).

Privatizálandók: közelítő, szállító gépek, gépjavitó üzemek, faipari üzemek. Utóbbiaknál jelentősek a viták. Magam is azon a véleményen vagyok, hogy egyes jól működő üzemek eredményétől nem szabad megfosztani a térség erdeit.

6. Az állami erdőgazdálkodásban foglalkoztatott alkalmazotti létszám nagymértékben csökken.

7. Az állami erdők döntő hányada az állam tulajdonában marad, valószínűleg az osztrák államerdészeti gazdálkodáshoz hasonló rendszerben.

Nagy veszélyt jelent itt a bürokratikus múlt, amiből a mai rendszer kifejlődött és az a jelen, hogy nem lesznek ennek az államerdészeti ellenpéldái, mint önöknél a jelentős magánbirtokok. Mi nem fogjuk tudni elvégezni azt a vizsgálatot, amely alapján 1982. táján önök megállapították, hogy az osztrák államerdészet gazdálkodása nem rosszabb, mint a nagy magánbirtokoké.

A szervezet valószínű felépítése:

Központ – a tulajdonosi feladatok ellátására, stratégiai döntésekre, a költségvetéssel való kapcsolatra, a természeti és egyéb különbségek kiegyenlítésére.

Erdőigazgatóságok – számviteli és egyéb nyilvántartási rendszerek működtetése, szolgáltatások nyújtása a gondnokságoknak, piaci összehangolás. Átmeneti időszakban a privatizáció végrehajtása.

Erdőgondnokság: nagy önállósággal gazdálkodó egység, értékesítési, szerződéskötési jogokkal korlátozott pénzgazdálkodási jogosítványokkal. Fejlesztési kérdésekben javaslattevői joggal.

Az átalakítás fokozatosan kerül végrehajtásra. Az erdőgondnokságok az egyes vállalatoknál már ma is jelentős önállósággal rendelkeznek. A vállalati központok leépítése az egyre romló gazdasági helyzetben gyorsan halad előre, noha az átszervezés még nem indult meg.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Köszönöm, hogy meghallgattak és kérem önöket, hogy az elkövetkező napok során mondják el véleményüket, észrevételeiket az elhangzottakkal kapcsolatban. Minden magyar kollégám nevében köszönöm, hogy együtt lehetünk önökkel ebben a gyönyörű kisvárosban, ezen a csodálatos, nekünk, magyaroknak is otthonos vidéken.

CSEMETE KÍNÁLATUNKBÓL...

	Kor	méret (cm)	ár (Ft/db)
lucfenyő	2/0	10-20	2,0
lucfenyő	3/0	15-25	3,0
lucfenyő	3/0	25-40	4,0
lucfenyő	2/1	20-30	5,0
ezüstfenyő	2/0	8-15	6,0
ezüstfenyő	2/0	15-25	10,0
ezüstfenyő	2/2	25-40	15,0
jegenyefenyő	2/0	8-15	3,0
jegenyefenyő	1/2	15-25	6,0
jegenyefenyő	2/2	20-35	10,0
kolorádó			
jegenye	2/0	10-20	6,0
óriás jegenye	2/0	15-20	6,0
vörösfenyő	1/0	10-20	2,0
vörösfenyő	1/1	20-40	5,5
hegyi juhar	1/0	40-60	2,0
éger	1/0	30-50	2,0
fekete dió	2/0	50-100	8,0

Cím:

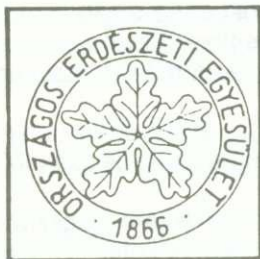
Faiskola

3994 Kishuta, Kemencepatak 1.

Telefon: Pálháza 81.

(Este, reggel 6-7 óra között.)

ROVATSZERKESZTŐ: BARÁTOSSY GÁBOR

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei helyi csoport tsz erdész klubja június 29-i vitauülésén a termelőszövetkezetek átalakításával, megszűnésével kapcsolatos feladatokról és lehetőségekről volt szó. Kovács Gábor, a helyi csoport titkára vitaindítójában ismertette az erdőtulajdon megszerzésének törvényes lehetőségeit, a tulajdon működtetésére vonatkozó jogszabályi előírásokat, korlátozásokat. Rámutatott, hogy nincs

megfelelő törvényi alapja a korszerű és a tulajdonosok érdekét is jól szolgáló erdőbirtokossági társulat megalakításának. A hatályos jogszabályok azonban lehetővé teszik a működésképes erdőszövetkezetek létrehozását. Azt ajánlotta a résztvevőknek, hogy ahol erre ésszerű lehetőség kínálkozik, szorgalmazzák a saját önkormányzattal rendelkező, önálló jogi személyiségű erdőbirtokosok szövetkezetének megalakítását. A tájékoztatót követő vitában kifejtette véleményét Asztalos István (Vásárosnamény), Boruzs Lajos (Nyírbátor), Homoki János (Kölcse), Tamba Miklós (Nápoly), Toronyi Márton (Nyíregyháza)

Wolf Tibor

Az OEE győri csoportja 1992. május 21-én az Északhansági Erdészeti területén 40 fő részvételével „A nyárfatermesztés aktuális feladatai a KEFAG területén” tárgyú konferenciát tartott. Balsay Sándor erdészeti igazgató kalauzolásával megtekintették a hanságfalvi erdészkerületben folyó nyár-fűz üzemi méretű fajtakisérleteket, a második nyárfa-generáció felújítási módjait, továbbá véleményt cseréltek a nyárasok állományneveléséről.

Egyöntetű vélemény volt az, hogy a KEFAG területén 25 éven át szinte egyeduralgoló szerepet kapott I-214 olasznyár természetét be kell szüntetni. Főként az 1986-os hideg tél során ezen állományok súlyos fagykárosodást szenvedtek, egészségi állapotuk leromlott és a pusztulási folyamat még a mai napon is tart. A bemutatón láttak is igazolták, hogy a már kiterjedt Pannónia, Kopeckzy és Koltay (H-528-8) jelű új fajták alkotta ültetések egészségi állapota, növekedése költségtakarékos módszerekkel a nyárfatermesztésben nagy gyakorlatot szerzett jelenlévők állást foglaltak a tuskózás és mélyforgatás folytatása mellett, mert a szélsőséges hansági termőhelyen csak így érhető el a kívánt eredmény. Természetesen keresni kell az energia és költségtakarékos módszereket a kivitelezés során. Az állománynevelés témakörben elhangzott vélemények egyöntetűen az ágtszta, méretes nyárfa termesztését tartják szükségesnek, mert a tartóssá vált piaci igény és a nyárfatermesztés rentabilitása ezt kívánja. Ezért továbbra is intenzív törzsnyesés, az eddiginél intenzívebb gyérítések, a jelenleginél nagyobb növtér biztosítására van szükség. Ezen célok elérésére alkalmasnak bizonyultak a bemutatón látott sematikus gyérítési megoldások.

A szakmai nap részét képezte Máté Károlynugyalomba vonult mb. vezérigazgató köszöntése. Az ünnepelt 1959-ben fiatal kezdként kapta feladatát az Északhansági Erdészeti megalapítását, a nagyléptékű nyárfatelepítési program megindítását. A 10 éves hansági, majd a két évtizedes ártéri munkássága során a nyárfatermesztés szakértőjévé vált. A jelenlévők megköszönve a csoport rendezvényein tanúsított aktív közreműködését, szakmai-irodalmi munkásságát, a további együttműködés reményében jó egészséget kívántak.

Balsay Endre

Az erdőtulajdon, erdőkezelés és erdőtelepítés problémakörével ismerkedtek július 3-án Baktalórántházán a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei országgyűlési képviselők. Élénk figyelem és érdeklődés mellett fejtették ki véleményüket a felkért szakértők,

Asztalos István, Kovács Gábor és Pataky Károlytagtársaink. Az elhangzott referátumok tájékoztatást adtak a megyei erdőgazdálkodás természeti feltételeiről, a gazdasági környezetről, az erdővagyon kezelésének eddigi eredményeiről, az ezzel kapcsolatos korábbi és újkeletű gondokról. Érdeklődéssel hallgatták a képviselők az államerdészet átalakításával kapcsolatos elképzeléseket, továbbá a kárpótlás választási lehetőségeit tagláló tájékoztatást. Ez utóbbival kapcsolatban többen adtak hangot annak a meggyőződésüknek, hogy az erdőbirtokossági társulatok történelmileg kialakult, jó vagyonközösségek voltak, megfelelő törvénnyel szabályozott újjáalakításuk jól szolgálná az erdővagyon védelméhez és szakszerű kezeléséhez fűződő tulajdonosi és nemzeti érdeket. Többek között ezért is tartanák fontosnak a megjelent képviselők, hogy az erdőtörvénytervezet minél hamarabb az országgyűlés asztalára kerüljön. A megyei erdőtelepítési programmal kapcsolatos véleményük szerint a földtulajdonosokat szakmailag és szervezeten fel kell készíteni a különféle erdőtelepítési támogatások fogadására, vagyis olyan helyzetet kell teremteni, hogy a megye mezőgazdasági művelésre alkalmatlan földjeinek tulajdonosai tudjanak megfelelni a pályázati kiírásokban várható követelményeknek. A terepi bemutatón alkalmuk volt a képviselőknek megtekinteni fajokban gazdag, jól kezelt nyírségi gyertyános tölgyeseket, telepítésre váró (ma parlag) homokterületeket. Ez utóbbiak szomszédságában 60 hektáros tömbben végrehajtott tölgy és nemesnyár első kivételű telepítést láthattak, gondos köztes műveléssel. A bemutatott megoldás földhasznosítási, környezetvédelmi, foglalkoztatási összefüggései különösen mély benyomást keltettek.

Kovács Gábor

Szakmai tanulmányút Burgenlandban

A budapesti erdőfelügyelőség helyi csoportja – az érdekvédelmi szervezettel közös rendezésben – ez év június 26-27-én szakmai tanulmányutat szervezett Burgenlandba. Az egyesület ügyvezető titkára közreműködésével létesítettünk kapcsolatot a Burgenlandi Erdészeti Egyesület vezetőjével, Friedrich Prandl úrral, aki részünkre a szakmai programot megszervezte és lebonyolította.

A témaválasztás nagyon szerencsés volt. Betekintést nyerhetünk Neckenmarkt község közbirtokossági erdejének történetébe, gazdálkodásába, problémáiba, beleértve a nálunk is ismert tölgypusztulást és vadkárosítást is.

A külön-külön kis területű, magántulajdonú erdők közös kezelésének, a korszerű gazdálkodás biztosításának bemutatása nem csak érdekesítő volt számunkra, hanem példa értékű is, mivel napjaink társadalmi-gazdasági változásainak várható eredményeképpen a magántulajdonba kerülő erdők közös kezelésének jó megoldása Magyarországon is aktuális feladat lesz.

Friedrich Prandl úr a legmagasabb szintű, szakszerű szakmai ismereteket nyújtotta át nekünk. A Josef Wohlmuthelnök úr mellett felvonult teljes közbirtokossági vezetőség pedig a szakmai érdekeltségükről győzött meg bennünket. Tanulmányutunk igen eredményes volt, speciális szakmai tapasztalatokkal gazdagodtunk, és ez csak kiteljesedett azzal az igen baráti szellemmel, amit tapasztaltunk, azzal a nagyon kedves vendéglátással, amelyben külön részesítették bennünket.

Fritsch Ottó

A fakereskedelmi szakosztály éves munkája keretében 1992. május 7-8-án a Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság szervezésében tartotta meg első kihelyezett szakosztály ülését. Az első napon Szoták Ferencigazgató üdvözlő szavai után részletes tájékoztatást adott az erdőgazdaságról, elsősorban a 20 000 hektárt kitevő ártéri nyár/fűz és kemény lombos fajok termelési sajátosságairól, az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás összhangjáról.

Illyés Lászlófőmérnök az erdőgazdaság termeléséről, árbevételéről, a belföldi és export értékesítés gondjairól, arányairól adott részletes tájékoztatást. Elmondta, hogy a rakodólappal és általában a göngyölgel termelésben igen nagy bizonytalanságok rejlenek, ezért ebben a választék és termelési körben az eddigieknél is

Halálozás

A Szombathelyi Állami Erdőgazdaság vezetői, teljes dolgozói kollektívája, valamint a Vas megyei erdészek nevében megrendülten búcsúzóim tiszteletreméltó kollégánktól, munkatársunktól, vezetőnktől, **TAKÁCS ISTVÁN** mezőgazdasági mérnöktől.

A halál mindig megrendítő az egyén számára, de különösen az, ha olyan valaki távozik az élők sorából, aki teljes életet élt, és sem életkora, sem egészségi állapota nem sejtette velünk tragikus távozását – s Takács István ilyen ember volt.

Nagyon nehéz múlt időben kimondani ezeket a szavakat, s mégis így kell mondanom:

Búcsúzom Takács Istvántól, az embertől, aki életének 61 éve alatt soha nem felejtette el a vassurányi bölcsőt, az övéit, ahová gyökerei kötődtek. Talán ezért is tudott hihetetlenül jó érzékkel kapcsolatot teremteni a falusi közegben élő, az erdőgazdaságban kétkezi munkát végző emberekkel is.

Tudásszomja és képessége a szombathelyi Faludy Gimnázium után a gödöllői Agrártudományi Egyetemre vitte, ahol mezőgazdasági mérnöki oklevelet szerzett.

Gyakorlati tevékenysége rövid gépállomási és mezőgazdasági irányítási tevékenység után 1959. december 4-én a Szombathelyi Állami Erdőgazdasághoz hozta, ahova – ahogy nekem többször is elmondta – mindig is készült az erdészetet szolgálni, de ebben a politika vihara megakadályozta.

Innen, az erdőgazdaságunktól ment nyugdíjba folyamatos munkaviszony után 1991. november 30-án, jó kedvben s jó erőben, azzal a biztos tudattal, hogy vezetői, munkatársai még számtalan rá.

Búcsúzom az embertől, aki nem felelte el fiatalságát – ezért megértő volt a fiatalabb munkatársaival szemben, s tisztelte őket.

Búcsúzom attól az embertől, aki reális gondolkodásával, kompromisszumkészségével irányt mutatott a nehéz helyzetekben – s nem ismerte az álhumánusmot és a haragot.

Emberi tevékenységét a segítőkészség irányította, s tette ezt több mint másfél évtizeden át választott tisztségviselőként is a dolgozó ember érdekében, vállalva az összeütközéseket, kockáztatva egyéni érvényesülését.

Búcsúzom attól az embertől, aki a munka hétköznapijaiban is – elejtett szavakkal ugyan, de – mindig érezte, hogy a család, a gyermekek, s később az unokák életünk értelme, tevékenységünk mozgatórugója. S annak a családnak, amely most összetört lélekkel áll itt a férj, az édesapa, a nagyapa koporsójánál, egy dolog adhat enyhe gyógyírt fájdalomra, az, hogy olyan ember nevét viselhetik emelt fővel, kinek emlékét rajtuk kívül több ezren kegyelettel őrizzük.

Búcsúzom attól a szakembertől, aki emberi és szakmai tevékenységével be tudott kerülni – és elismerést tudott szerezni – az erdészek zárt családjába úgy is, hogy ezt szakirányú végzettsége nem indokolta.

Munkája során igazi erdösszé lett, vállalta és szolgálta az erdők ügyét – tevékenysége elején mezőgazdasági előadóként az erdész szakma periferiáján – s nem adta fel a hitet, hogy közvetlenül az erdővel kerüljön kapcsolatba.

Első lépésként – s az országban úttörőként – foglalkozott az erdők növényvédelmén belül a vegyszeres gyomirtással, átültetve agronómiai ismereteit szakmánkba.

Ezzel országosan gyakorlati iskolát teremtett erdész szakmánkban, megbecsülést szerezve a szakoktatásban is személyének és munkahelyének egyaránt.

Későbbiekben munkája kiterjedt a csemetetermeslésre is, ahol fejlesztő munkája révén új termelési eljárás kidolgozásában is részt vett.

Egyéniségének egyébként is sajátja volt az új iránti fogékony-ság – meghazudtolva korát, hihetetlen energiával fejlesztette tovább ismereteit mindannyiunk boldogulására.

Szakmai és társadalmi tevékenységét több Kiváló Dolgozó jelvény és miniszteri kitüntetés ismerte el.

Megemlékezőm elején Takács Istvántól búcsúztam, aki agrármérnökként érkezett az erdészek nagy családjába, de olyan igazi erdészként távozik közülünk, akinek tapasztalatára és egyéniségére oly nagy szükségünk lett volna még!

Ezért mély szomorúsággal szívemben, úgy köszönök el, hogy erdész hagyományaink szerint elhelyezem az erdő lombjainak jelképes részét Takács István örök nyughelyén.

Zuppán Ernő

nagyobb, összehangolt érdekeltségre lenne szükség, ne forduljon elő, hogy az export piacon egyik-másik termelő sokszor kényes helyzetből kiindulva, az átlagostól lényegesen alacsonyabb árakon jelenhessen meg. Elmondta, hogy 1992. január 1-jétől az érsekcsanádi fűrészüzem osztrák-magyar vegyes vállalatná alakult, 51%-os külföldi érdekeltséggel. Reméli, hogy ebben a formában az eddigieknél eredményesebben tudják működtetni ezt az üzemet.

A tájékoztatásokat élénk véleménycseré követte. Ezen kitűnt, hogy rendkívül nehéz a még nagyobb részt állami és egyre bővülő kft.- és magán-fakereskedelemben a versenysemlegességet biztosítani. Feltétlenül indokolt volna az eddigieknél is nagyobb érdekegyeztetés, a terméktanácsok életre hívása a kiemelt választékok területén (például: sarangolt választékok, göngyölegek, méretre szabott termékek, rönkök termelése).

A „Bácska” bútorgyárban (Baja) Kovács András igazgató kalauzolt és adott tájékoztatást a 170 fős, 200 m²/év termelési értékű gyárukról. Éves szinten mintegy 1 200 m³ nyers, illetve laminált forgácslapot, 2-300 m³ fűrészárut használnak. A piacot rendkívül nyomottnak érzik, sokszor napi-heti megrendeléseik vannak, a jelenlegi 30%-os exportarányukat jelentősen növelni szeretnék.

Május 8-án a Mohácsi Farostlemezgyárban a részvénytársaság vezérigazgatója, Szándó Dezső adott rövid tájékoztatást az üzem munkájáról. Az 1959. évben megindult termelés szinte a mai napig változatlan technológiával történik az időközben történt jelentős korszerűsítések mellett. Sajnos az utóbbi években drasztikus kereslet visszaesés történt és így a 80-85 ezer m³-rel szemben csak 45 ezer m³ farostlemez termelését tervezték.

A lapban megjelent cikkek szerzői

Anda István	PÁP	Visegrád
Barátossy Gábor	OEE	Budapest
Bondor Antal	ERTI	Budapest
Duska József	erdőmérnök	MEFAG
Kovács Zsolt	erdőmérnök	Kisterenye
Mátyás Csaba	EFE	Sopron
Nemes Csaba	OMSz	Budapest
Papp Tivadar	ERSZ	Pécs
Pápai Gábor	OEE	Budapest
Rott Nándor	biz. elnök	Budapest
Steiner József	Felügy.	Eger
Tarján Lászlóné	KTM	Budapest

Az éves költségeikben 1/3 arányt képvisel a fa értéke, 1/3-ot az energia, és 1/3-ot az egyéb költségek.

A gyár képviselői a jelenlévőket a folyamatos alapanyag biztosítására kérték. Balogh Gábor vezérigazgató helyettes kihangsúlyozta a magyar fatermék alapanyag export negatívumait, amire a jelenlévők határozott ellenvéleményt fejtettek ki. A hazai iparnak el kell oda jutnia, hogy az azonos választékban elérhető minimális exportárakat képesek legyenek megfizetni. A szakosztályból 28 tagunk volt jelen.

Szalaky György

A balassagyarmati helyi csoport vitadélután tartott. Szabó Ferenc, a helyi csoport elnöke üdvözölte a jelenlévőket és átadta a szót Merkel úrnak, aki megkezdte franciaországi beszámolóját. Először az ország erdősültségéről beszélt: összterület 15,2 millió ha, melyből 4 millió ha állami (2,5 millió ha városi, községi, 1,5 millió ha kincstári) és 11 millió ha magánkézben van (3 millió tulajdonos, melyből 2 360 000 fő 1 ha-nál kisebb erdőterülettel bír, 100 ha feletti erdőterülete 9 ezer főnek van).

Ha az erdőterület mértéke a 25 ha-t meghaladja egy tömbben, a tulajdonos köteles erdőterv szerint gazdálkodni (ehhez 25-50% állami költségtérítés), ha ezt nem teszi, erdejét állami tulajdonba veszik. A fafajösszetétel hasonló hazánkéhoz: 65% lombos, 36% tűlevelű. A hozamszabályozás regionális (megyei). Szakemberképzés: érettségi után 6 év tanulás eredménye az erdőmérnöki oklevél. Szervezeti felépítésben és vágásszervezésben hagyománytisztelők. A kis területtel rendelkezők a célszerű gazdálkodás értelmében szövetkeznek. A munkavégzés a bizalomra épül, nincs annyi tételes ellenőrzés, mint hazánkban. Állami támogatásban az üzemtervezésen túl az erdőszerkezet átalakítás részesül.

Az erdő után helyi + állami adó fizetendő, melynek alapja az aranykorona érték. A tulajdonos állami hitelt kaphat a feltáráshoz, tűzvédelemhez stb. 25%-os kamattal. Az állami erdők a Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztériumhoz tartoznak, míg a vadászat a Környezet- és Természetvédelmi Minisztériumhoz. A végrehajtó szerv a megyei mezőgazdasági felügyelő, mely a vadászati üzemtervet és a kilövési tervet készíti, és meghatározza a vadeltartóké-

pességet. Több, mint 3 millió vadász van (vadászvizsga ára: 1500 frank), akiknek 68%-a átlagjövedelmű állampolgár.

Az előadást Berkenyei úr folytatta, aki az ausztriai Karinthia Poitschach helységébe jutott el szakmai tapasztalatcserére. Ausztriában az összterületnek majdnem fele erdőterület, melynek fafajonkénti összetétele: tűlevelű 75%, lombos 25%. A lombos fafajú erdőt jobban figyelik a kemény tűzifa érdekében. Mindent feldolgoznak bútorként és bútoralkatrészként, és a társadalmi össztermék 0,7%-át adja így az erdőgazdálkodás.

Az országos szakemberellátottság 950 erdőmérnök (ebből 138 fő állami), 1710 erdész + erdőőr (átlagkereset 15 ezer schilling).

Fakitermelés kulisszás rendszerrel és csak télen történik. (Nyáron a fakitermelőknek 7 000 schilling munkanélküli segély). A feltártság 40-50 fm/ha.

Az adózás magánerdőbirtoknál igen bonyolult (szakértővel csináltják), államerdészetnél nincs, csak nyereségelvonás a feltártság növelésére. Egyebekben Kondor Endre, az erdőgazdaság igazgatója számolt be az elmúlt időszak ágazati rendezvényeiről, az ágazat eredménye erősen romlott és a veszteségesség irányába halad. Az erdőfenntartási alap üres. A 25%-os létszámcsökkentés sem javított a helyzeten, a beruházások 1/4-re csökkentek. Valamennyi erdőgazdaság államigazgatási (ÁVÜ) felügyelet alá került április 8-án. 1993. január 1-jétől államerdészeti szervezet működne, ha a törvényhozás is így akarja. (Főigazgatóság – erdőigazgatóságok – erdészetek pénzügyi önállósággal is!)

Zorvan Györgyné az egyesületi titkári értekezletről számolt be, és kiosztotta a 20 éves egyesületi törzsgárdajelvényeket (Bán Gábor, Gál Sándor, Homoki Nagy István, Homolya József, Horák Gyula, Imre Ferenc, Kiss Gábor, Kéri László, Korbonski Bogdáné, Márton Bálint, Nagy Csaba, Páris István, ifj. Prókay Gyula, Sándor Géza posthumus, Szabó Jenő, Szabó Zoltán, Szalay Endre, Szekeres László, Szűcs Dávid), valamint 3 db 30 éves törzsgárdajelvényt (2 főnek a jelvény hiánya miatt csak a dícsérő szavak jutottak!): Komoróczy Csaba, Molnár József, Rutai Béla (Oravecz Józsefné, Stibrányi György). A rendezvény Szabó Ferenc egyesületi elnök zárszavával ért véget.

Zorvan Györgyné

TERMÉSZETGYÓGYÁSZ KÖZPONT

„A földön minden orvosság”

De minden emberhez más út vezet; ami az egyiknek gyógyszer, a másiknak mérég.

Külföldi orvos-természetgyógyász szakembereink személyre szóló terápiát alkalmaznak a leghatásosabb kezelés érdekében.

Eredményesen gyógyítanak:

szív- és érrendszeri, idegi, allergikus, gerinc és ízületi, szem-, emésztőrendszeri (pl. gyomor- és nyombélfekély, gastritis, bélproblémák), máj-, vese-, belső elválasztású mirigyekkel összefüggő betegségeket (pl. fokozott izzadás, fáradékonyság, anyagesere problémák is), mindennemű fejfájást.

Energiáinak növelésével nem csak a betegségek leküzdésére tesszük alkalmassá, lehetővé válik az impotencia megszüntetése, a test átformálása is: fogyás, kövérítés helyileg is, általános felfrissítés, haj-bőrproblémák kezelése, tartáshibák végleges korrekciója. Káros szenvedélyektől, rossz szokásoktól való megszabadítás.

Ökológiailag garantáltan tiszta füvekből gyógyteákat állíthatunk össze Önnek.

A kezelés során, vagy azon kívül is megtanítjuk olyan módszerekre, amelyekkel betegségét kézben tartani és gyógyítani tudja.

Különleges szolgáltatásunk: hazánkban elsőként foglalkozunk háziállatok bioenergetikai és gyógyfüves kezelésével.

Rendelés: Budapest, VI., Szív u. 9, I. emelet, hétköznap 9-19 óráig.

Telefon: 141-2042.